

קובץ לקטי ידיעות – שנת 2019

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכזי התכנית: עו"ד אורי בארי, עו"ד ליאור צור ועו"ד שביט ריסין

עורכי הקובץ: עו"ד אורי בארי ודאלי שרגיי

צוות המחקר: איתמר אילוז, שחף אסולין, ספי בקר, קרן גוטמן, סיון גמרו, עינב דהן, עומר הטואל, אחינעם הראל, אבישג טל, עמוס עצמון, זהר שדמון ודאלי שרגיי

בקובץ הנוכחי מרכזות כל הידיעות שנכללו בלקטים של שנת 2019 במסגרת שלוש הקטגוריות הבאות: **ידיעות מתוך ישראל**; **ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל**; **ידיעות בינלאומיות**. תוכן העניינים המפורט כולל קישורים לידיעות עצמן שנמצאות בהמשך, בחלוקה לפי נושאים וחדשים. אנו תקווה שתמצאו את הקובץ מועיל.

תוכן עניינים

ידיעות מתוך ישראל 20

פסיקה 20

ינואר: 20

ביהמ"ש העליון פסק להורות על תפיסת רכוש שבאמצעותו "הועבר או הוסתר" רכוש בעל זיקה לפעולות טרור. 20

בג"ץ דחה עתירה בדבר העדר נגישות שירותי תחב"צ במזרח ירושלים לאנשים עם מוגבלויות. 20

בג"ץ דחה עתירת ישראלי כנגד צו איסור כניסה לאיו"ש שהוצא נגדו על רקע היותו "פעיל גבעות קיצוני ואלים". 20

בג"ץ קיבל את עמדת המדינה כי עתירות שעניינן מעבר תושבי רצועת עזה לאזור יהודה ושומרון דרך ישראל הן בסמכות ביהמ"ש לעניינים מנהליים בירושלים. 21

- בג"ץ דחה עתירה נגד הריסת הקומה בה התגורר, עם הוריו ואחיו, המפגע שרצח את ארי פולד ז"ל בצומת גוש עציון. 21.....
- בג"ץ דחה עתירה בה נטען לאפליה של הכפר ראמה על רקע פעילות מוגברת של משטרת ישראל בכפר. 21.....
- בית המשפט המחוזי פסל את הודאת הקטין המואשם בפרשת הצתת כנסיית הדורמיציון. 21.....
- בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל קבע כי התקנה הקובעת כי לילד שנולד בישראל יינתן המעמד של הורה, חלה גם על ילד להורה שהוא תושב ארעי בישראל. 21.....
- בית המשפט המחוזי בירושלים הוציא צו עיקול זמני על חלק מנכס אשר מצוי בבעלות עזבון של יאסר ערפאת. 21.....
- פברואר :** 22.....
- בג"ץ דחה עתירה שעניינה אי ביצוע פעולות אכיפה כנגד פריצת דרך בלתי חוקית על ידי פלסטינים בשטח אש בדרום הר חברון. 22.....
- בג"ץ דחה בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו, בעניין אי פתיחת חקירה נגד חוקרי שב"כ בגין עינויים, ולביטול הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין חקירות שב"כ והגנת הצורך. 22.....
- בית המשפט לימאות בחיפה פסק כי המדינה יכולה להחרים ספינות המשתתפות במשט שמטרתו להפר את הסגר הימי על עזה. 22.....
- מרץ :** 22.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית משפחת המפגע שביצע את הפיגועים בעפרה ובגבעת אסף. 22.....
- בית המשפט העליון הקל במעט בעונש שהוטל על פלסטיני שהורשע בעבירות נשק, אלימות ורכוש. 23.....
- בית המשפט המחוזי בבאר שבע הרשיע את המפגע חאלד אבו גודה ברצח החייל רון יצחק קוקיה בשנת 2017 בעיר ערד וגזר עליו מאסר עולם ועוד 20 שנה במצטבר. 23.....
- בית הדין הצבאי הרשיע חמישה לוחמים מגדוד נצח יהודה בהתעללות בנסיבות מחמירות בשני עצורים פלסטינים שנחשדו בסיוע לביצוע פיגוע בו נהרגו שניים מחבריהם של הלוחמים. 23.....
- אפריל :** 23.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית משפחת המפגע שביצע את הפיגועים בעפרה ובגבעת אסף. 23.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית המפגע שרצח את אורי אנסבכר ז"ל. 23.....
- בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד צו המאפשר הליך הריסה מזורז של מבנים לא חוקיים ביו"ש. 23.....
- בג"ץ דחה עתירה לנקיטת צעדי אכיפה כנגד בנייה בלתי חוקית של פלסטינים בסמוך לשוב אלפי מנשה. 24.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי מרדכי ואנונו לביטול הגבלות שהוטלו עליו לאחר שחרורו מהכלא בשנת 2004. 24.....
- בית המשפט המחוזי אישר לא להאריך את אשרת השהייה והעבודה של עומר שאקיר, המשמש כמנהל נציגות Human Rights Watch בישראל, בשל תמיכה ב-BDS. 24.....
- בית המשפט המחוזי גזר 5 ו-5.4 שנות מאסר על שתי צעירות מהיישוב הבדואי לקיה אשר הורשעו בעבירות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילותן בארגון דאע"ש. 24.....
- מאי :** 25.....

- בג"ץ קיבל עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הביטחון שלא לאפשר לפלסטינים תושבי איו"ש להיכנס לישראל על מנת להשתתף בטקס זיכרון משותף בערב יום הזיכרון.....25
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה לביטול צו תפיסת מקרקעין שהוצא לצורך השלמת סלילת כביש עוקף אזורי המהווה חלק מתוואי גדר הביטחון באזור הישוב בית אריה.....25
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה ביחס ל-14 מבנים בלתי חוקיים שהקימו פלסטינים בדרום הר חברון.....25
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד מעבר מצעד 'ריקוד הדגלים' ברובע המוסלמי בעיר העתיקה ביום ירושלים.....25
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שירות הביטחון הכללי שלא לאפשר לעותר להיפגש עם עורך דין.....25
- בית המשפט העליון אישר אי מסירת מידע בדבר האופן שבו מוסדר ומנוהל תחום המחקר הארכיאולוגי באזור יהודה והשומרון.....25
- בית המשפט העליון גזר עונשי מאסר בפועל על שלושה עורכי דין שהורשעו בהעברת אגרות בין אסירים ביטחוניים לבין הנהגת ארגוני החמאס והג'יהאד האסלאמי.....25
- בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על חומרת גזר דינו של המפגע שדקר שני שוטרים באזור שער הפרחים בירושלים בשנת 2016.....26
- יוני:**26
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי עיריית חברון כנגד צו שהקים מנהלת שירותים אשר החליפה את הוועדה לניהול עניינים מוניציפליים ביישוב היהודי בעיר.....26
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים שלא לאפשר ביקורי משפחות אצל אסירים ביטחוניים תושבי עזה המשתייכים לארגון החמאס.....26
- בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד החלטת מערכת הביטחון להרוס 15 מבנים שהוקמו בשטחי A ו-B, בסמוך לגדר הביטחון באזור הכפר צור באהר.....26
- בית המשפט העליון אישר מכירת שלושה מנכסיה של הכנסייה היוונית אורתודוקסית בעיר העתיקה בירושלים לעמותת עטרת כוהנים.....27
- בית המשפט העליון דחה עתירות שהוגשו כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שהרשיע את העותרים בעבירות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילות בדאעש.....27
- בית המשפט העליון קבע כי על מדינת ישראל לשלם את הפרס הכספי שהובטח עבור מסירת מידע שיוביל למציאת חלל צה"ל מג'די חלבי אשר נעדר מאז שנת 2005.....27
- יולי:**27
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה ביחס למבנים בלתי חוקיים שהקימו פלסטינים בסמוך לכפר ענתא בבנימין.....27
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד מדיניות שירות בתי הסוהר במסגרתה נאסר השימוש בטלפונים על ידי אסירים ביטחוניים קטינים, למעט במקרים חריגים.....27
- בג"ץ מחק עתירות שהגישו פלסטינים כנגד קצב הטיפול של רשות האוכלוסין וההגירה במזרח ירושלים בבקשות התאזרחות שהגישו, תוך שמירת זכויות העותרים.....27
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד אי-היענותה של המשטרה לסייע בפינוי שני נכסים בחברון, בית רחל ובית לאה.....27
- בג"ץ אישר את החמרת עונשו של העותר שהורשע בגין אי-מניעת עבירה בהקשר של הפיגוע שאירע באזור התעשייה ברקן בחודש אוקטובר 2018.....28
- בג"ץ קיבל את עמדת המדינה שלפיה האיסור על גביית כספים אסורים חל גם על מקרקעין המנוהלים על ידי הממונה על הרכוש הנטוש באיו"ש, כשם שהוא חל במדינת ישראל.....28

- בית המשפט העליון אישר אי מסירת מידע בנוגע למצב זכויות האדם באריתריאה, ולמגעים המדיניים בינה לבין ישראל בעניין החזרת מבקשי המקלט לאריתריאה. 28.....
- בית המשפט המחוזי קבע כי הרשות הפלסטינית אחראית לפיגועים שאירעו במהלך האינתיפאדה השנייה, גם כאשר הפיגועים בוצעו שלא רק באופן ישיר על ידי עובדיה. 28.....
- אוגוסט: 29.....**
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה מספקות ביחס לבתי עסק של פלסטינים שהוקמו ללא היתר בניה בשטח C. 29.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד תיקון לפקודת נציבות שב"ס במסגרתו נאסר על ביקור אסירים בימי שבת. 29.....
- בית המשפט העליון קבע כי התנאי בחנינה הנשיאותית למשוחרי "עסקת גלעד שליט", הופך להיות בר הפעלה רק כתוצאה מביצוע עבירה ביטחונית. 29.....
- בית המשפט העליון קבע כי קבלן אשר רכש זכויות במקרקעי המדינה אינו יכול להפלות בשיווק ומכירת הדירות שייבנו על קרקעות אלו. 30.....
- בית המשפט המחוזי קבע כי תושבי יישוב בדואי ישלמו למדינה 1.3 מיליון שקלים בגין נזקים והוצאות שנגרמו בשל פינויים חוזרים ונשנים של מבנים שהקימו על מקרקעי הציבור. 30.....
- ספטמבר: 30.....**
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד החלטת מערכת הביטחון להרוס מבנים שהוקמו בשטחי B-I A, בסמוך לגדר הביטחון באזור הכפר צור באהר. 30.....
- בג"ץ קיבל עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד אי ביצוע צווי פינוי ביחס לפסולת עפר שנוצרה מעבודות רכבת ישראל באזור לטרון ממקרקעין שהעותרים טענו לזכויות בהם. 31.....
- בג"ץ קיבל את ערעור המדינה ופסק כי תקנה 133(3) לתקנות ההגנה (שעת חירום) מסמיכה את המפקד הצבאי להורות על קבורה ארעית של גופות מחבלים לצרכי משא-ומתן. 31.....
- בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי אזרח חוף השנהב שנכנס לישראל בשנת 2007 שלא כדין והושם במשמורת לקראת הרחקתו מישראל. 32.....
- אוקטובר: 32.....**
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי מפגע שהורשע בנטילת חלק ב"ליניץ" ברמאללה בשנת 2000, ומרצה שני מאסרי עולם, בה ביקש להציג ראיות חדשות. 32.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי אחיו של המפגע שביצע את הפיגוע באזור התעשייה ברקן, והורשע באי מניעת החזקת נשק ובשיבוש הליכי משפט. 32.....
- בג"ץ קיבל, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד ההחלטה לסגור את תיק החקירה כנגד השוטר שירה למוות באזרח שאיים על שוטרים בכפר כנא בשנת 2015. 32.....
- בית המשפט העליון אישר אי מסירת מידע אודות התקשרויות שנעשו עם גורמים זרים, כחלק מהמאבק בתופעת הדה-לגיטימציה לישראל (BDS). 33.....
- בית המשפט העליון דחה עתירה לבקשת היתר כניסה לישראל לתושב עזה על מנת לבקר את אביו החולה המתגורר באיו"ש. 33.....
- בית המשפט המחוזי קבע בהכרעת דינו כי הנאשם בפיגוע בדומא, בו נהרגו בני משפחת דוואבשה, א' הקטין, היה חבר בארגון טרור. 33.....
- נובמבר: 34.....**
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד סירובו של היועץ המשפטי לממשלה לפתוח בחקירה של אזרחים ישראלים שעסקו בייצוא ביטחוני למשטר פינושה בצ'ילה בשנות ה-70 וה-80. 34.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים להורות על הסגרתו של אלכסיי בורקוב (ההאקר הרוסי) לארצות הברית. 34.....

- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי דייגים מרצועת עזה להשבת כלי שיט שנתפסו בשנת 2016 לאחר שחרגו מהמרחב המותר לדיג, נוכח החזרת הסירות. 34.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד החלטת המפקד הצבאי להורות על הריסת בתי המגורים של בני משפחתם של הנאשמים ברצח דביר סורק ז"ל בחודש אוגוסט. 34.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי לוחמי צד"ל, במסגרתה נטען כי היקף הסיוע שקיבלו לאחר שעברו להתגורר בישראל עומד בניגוד להבטחות שלטוניות שניתנו להם. 34.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני כנגד צו הריסה שהוצא למבנה שהקים באזור יטה. 34.....
- בג"ץ מחק עתירה שהוגשה על ידי הווקף של חברון כנגד צו תפיסה צבאי שהוצא על מבנה, ששימש כמסגד ומהווה גם מקום קדוש ליהדות, שבו מוצב צבאי ועמדות תצפית. 35.....
- בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד האיסור שהוטל על יציאתם לחו"ל של פלסטינים המתגוררים בישראל במסגרת הליך איחוד משפחות דרך נתב"ג. 35.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד החלטת המשטרה לסגור את תיקי החקירה שנפתחו, בנוגע לטענות לפלישה של תושבי מאחז חוות גלעד לקרקע בבעלותם. 35.....
- בית המשפט העליון אישר לגרש את נציג ארגון Human Rights Watch, עומר שאקר, בשל תמיכה ב-BDS. 35.....
- דצמבר: 36.....**
- בג"ץ קיבל עתירה שהגיש פעיל ג'יהאד אסלאמי, אשר נמצא במעצר מנהלי, והתלה את צו מעצרו המנהלי עקב הסכנה הנשקפת לחייו בשל שביתת הרעב שהוא מקיים. 36.....
- בג"ץ דחה עתירה שהגיש מרדכי ואנונו כנגד צווי ההגבלה שהוטלו עליו ממועד שחרורו בשנת 2004. 36.....
- בג"ץ מחק עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד צווי הריסה שהוצאו למבנים שנבנו באזור חברון ללא היתרי בניה. 36.....
- בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני כנגד סגירת תיק החקירה בעניין הנזק שנגרם לחלקה שלו, בשל עבודות לפריצת דרך גישה באזור מעלה שומרון בשנת 2014. 36.....
- בג"ץ מחק עתירה שהוגשה כנגד אי נקיטת צעדי אכיפה ביחס לעבודות בנייה בלתי חוקיות של פלסטינים. 36.....
- בית המשפט העליון אישר אי מסירת מידע הנוגע לקשר הביטחוני והדיפלומטי בין ישראל וסורי לנקה בין השנים 2002–2011. 36.....
- בית המשפט המחוזי דחה ערעור שהוגש על ידי מתנחלים כנגד החלטת בית משפט השלום, שהורה לפנות את "בית בכרי" שבתל רומיידה בחברון לאחר שלא הוכח כי נרכש כדין. 37.....
- עדכונים נוספים 37.....**
- ינואר: 37.....**
- ראש הממשלה נתניהו החליט על אי הארכת המנדט של הנוכחות הזמנית הבינלאומית בחברון (TIPH). 37.....
- פברואר: 37.....**
- היועץ המשפטי לממשלה פרסם כתב חשדות כנגד ראש הממשלה, במסגרתו המליץ להגיש שלושה כתבי אישום, בכפוף לשימוע, בגין שוחד, מרמה והפרת אמונים. 37.....
- צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 3), התשע"ט-2019- הכרזה על ערוץ הלוחין אלאקצא כארגון טרור. 37.....
- החלטת הקבינט ליישם את חוק קיזוז משכורות המחבלים. 37.....

מאי: 37

מבקר המדינה פרסם את הדוח השנתי במסגרתו נערכה בדיקה ביחס לפעילות בתי המשפט הצבאיים באזור יהודה ושומרון. 37

צו חסינויות וזכויות יתר (ארגונים בין-לאומיים ומשלחות מיוחדות) (ארגון התמיכה והרכש של נאט"ו (NSPO)), התשע"ט-2019 - מתן חסינות לארגון התמיכה והרכש של נאט"ו. 37

יוני: 38

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 5), התשע"ט-2019 - הכרזה על ערוץ הלוויין אלאקצא כארגון טרור. 38

נובמבר: 38

היועץ המשפטי לממשלה הגיש כתב אישום נגד ראש הממשלה בגין שוחד, מרמה והפרת אמונים בתיק 4,000, ומרמה והפרת אמונים בתיקים 1,000 ו-2,000. 38

דצמבר: 38

שר הביטחון הוציא צו תפיסה מנהלי אשר נועד להגביל שימוש והעברת כספים לפעיל החמאס מחמד ג'מיל מחמוד הרש. 38

שר הביטחון הוציא צו תפיסה מנהלי לעיקול כספים ונכסים של משפחות מפגעים ישראלים. 38

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל 38

פברואר: 38

ערכאת ערעורים בארצות הברית החזירה לדיון בפני ערכאת המשפט תביעה שהגישו פלסטינים כנגד גופים ואזרחים אמריקאים בגין פשעי מלחמה ותמיכה בהתנחלויות. 38

בריטניה הכריזה על ארגון חיזבאללה בכללותו כארגון טרור. 38

מרץ: 39

פורסם דוח ועדת החקירה של מועצת זכויות האדם של האו"ם על האירועים בגבול רצועת עזה סביב צעדות השיבה. 39

מועצת זכויות האדם של האו"ם אימצה חמש החלטות המבקרות את מדיניות ישראל בשטחי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן. 39

ניתוח של משפטים את שאלת המשלימות לעניין ההתנחלויות. 39

השליח המיוחד של האו"ם למזרח התיכון, ניקולאי מלדנוב, גינה את אלימות החמאס במהלך ההפגנות על רקע המצב הכלכלי ברצועת עזה. 39

הנשיא טראמפ חתם על הצהרה נשיאותית להכרה בריבונות ישראל ברמת הגולן. 39

מחלקת המדינה של ארצות הברית פרסמה דוח על מצב זכויות האדם בעולם בשנת 2018. 40

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 של מועצת הביטחון. 40

אפריל: 40

ביהמ"ש הפדרלי בטקסס הוציא צו מניעה זמני לחוק האוסר על עובדי ציבור לתמוך בחרם על ישראל. 40

מאי: 40

נאום היועץ המשפטי של משרד ההגנה האמריקאי בכנס הפרקליטות הצבאית. 40

יוני: 41

ארגון זכויות האדם (Human Rights Watch) פרסם דוח בנוגע לסבב הלחימה ברצועת עזה בחודש מאי האחרון, במסגרתו נטען כי ישראל וחמאס ביצעו פשעי מלחמה. 41

יולי: 41

בית משפט פדרלי בקנדה אסר על סימון יינות שיוצרו בשטחי יהודה ושומרון כתוצרת ישראלית. 41

ארגנטינה הכריזה על חיזבאללה כארגון טרור והקפיאה את נכסי הארגון במדינה. 41

ארה"ב הטילה סנקציות על גורמים הקשורים לחיזבאללה, ביניהם על שני חברי פרלמנט בלבנון. 42

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 של מועצת הביטחון. 42

בית הנבחרים האמריקאי אימץ החלטה המתנגדת לתנועת החרם נגד ישראל (BDS). 42

אוגוסט: 42

ערכאת הערעור הפדרלי בארצות הברית דחתה על הסף תביעה אזרחית שהוגשה כנגד אהוד ברק, שר הביטחון לשעבר, בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010. 42

ספטמבר: 42

בית הדין הבינלאומי הפלילי הורה לתובעת בית הדין לנהל מחדש את הבדיקה המקדמית בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010 ("משט המרמה"). 42

מועצת הביטחון של האו"ם פרסמה דוח עיתי ביחס לחודשים מאי-ספטמבר 2019, המסכם את פעולותיו של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF). 44

אוקטובר: 44

הדווח המיוחד של מועצת זכויות האדם של האו"ם בנושא חופש דת ואמונה פרסם דוח בעניין חוסר סובלנות דתית, ובפרט בעניין גילויי אנטישמיות כלפי העם היהודי ברחבי העולם. 44

הדווח המיוחד בנושא זכויות האדם של הפלסטינים בשטחים הכבושים הגיש לעצרת הכללית של האו"ם דוח ביחס לתקופה שבין 1 ביוני 2018 עד 31 במאי 2019. 45

בית הדין האירופי לזכויות אדם דחה עתירה שהגיש פוליטיקאי גרמני כנגד הרשעתו בגרמניה בעבירה של הסתה בגין התבטאויות אנטישמיות והכחשת שואה. 45

המזכיר הכללי של האו"ם פרסם דוח הבוחן את יישום החלטה 1559 משנת 2004, בנוגע לכיבוד ריבונותה, שלמותה הטריטוריאלית ועצמאותה הפוליטית של לבנון. 45

הפרלמנט הצ'כי העביר החלטה לא מחייבת, המגנה כל צורה של אנטישמיות, לרבות הכחשת שואה, ואת תנועת הדה-לגיטימציה לישראל (BDS). 45

נובמבר: 45

בית הדין האירופי לצדק קבע כי מדינות האיחוד חייבות לסמן מוצרי מזון שיוצרו בהתנחלויות. 45

מזכיר המדינה האמריקאי, מייק פומפאו, הודיע על שינוי במדיניות ארצות הברית באשר לחוקיותן של ההתנחלויות, לפיה "הקמת התנחלויות ישראליות אזרחיות בגדה המערבית אינה כשלעצמה בלתי תואמת את המשפט הבינלאומי". 46

הוועדה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ופוליטיות של האו"ם פרסמה את הדוח העיתי בנוגע לישראל. 46

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטת מועצת הביטחון 1701 משנת 2006. 46

דצמבר: 46

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי החליטה, בפעם השלישית, שלא לפתוח בחקירה בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010 ("משט המרמה"). 46

ועדת האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) קבעה, ברוב דעות, כי יש לה
סמכות שיפוט לדון בתלונה שהגישה מדינת פלסטין כנגד ישראל. 46.....

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה כי יש לדעתה לפתוח בחקירה לגבי המצב ב-
"פלסטין", לגבי פשעי מלחמה שנעברו על ידי כל הצדדים, ופנתה בבקשה לערכאת קדם
המשפט לחוות דעת לגבי קיומה של סמכות טריטוריאלית והיקפה. 47.....

הנשיא טראמפ חתם על צו מנהלי שמאפשר לשלול סיוע כלכלי ממוסדות השכלה גבוהה שלא
ייעבדו באנטישמיות. 47.....

מועצת הביטחון אימצה את החלטה 2503 (2019) בנוגע למצב במזרח התיכון, במסגרתה
הוארך המנדט של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF). 47.....

ידיעות בינלאומיות 47

דיני מלחמה 47

ינואר: 47

מכון צ'טהאם האוס פרסם דוח בעניין מידתיות בלחימה - הערכת הרכיב של נזק אגבי. 47.....

הקואליציה בהובלת סעודיה הנלחמת בתימן בתמיכת ארה"ב דיווחה על ממצאי חקירתה
בדבר תקיפה על ידה של מתקן רפואי של רופאים ללא גבולות בתימן ביוני 2018. 48.....

פורסם דיווח של ה-US Central Command על תקיפות ארה"ב בתימן בשנת 2018
במסגרת המאבק בטרור. 48.....

פורסם דוח של מחלקת ההגנה האמריקאית על מעורבות ארה"ב במעצרים במסגרת הלחימה
בתימן ועל טענות לעינויים של עצורים על ידי השותפות של ארה"ב. 48.....

בית משפט בארה"ב קבע כי על ממשלת סוריה לשלם פיצויים לקרובי משפחתה של
עיתונאית אמריקאית שנהרגה מתקיפה של צבא סוריה בזמן שסיקרה את המלחמה. 48.....

פברואר: 48

פורסם הדוח השנתי של האו"ם בדבר הגנה על אזרחים באפגניסטן בשנת 2018. 48.....

משרד ההגנה האמריקאי פרסם דוח בנוגע לנפגעים אזרחיים בתקיפות אמריקאיות. 48.....

מרץ: 48

צו נשיאותי בארצות הברית משנה חובת דיווח על נפגעים אזרחים בתקיפות חיל האוויר
האמריקאי כנגד גורמי טרור מחוץ לאזורי לחימה. 48.....

צוות החקירה של הארגון למניעת הפצת נשק כימי (OPCW) פרסם דוח על שימוש בנשק
כימי בסוריה בחודש אפריל 2018. 49.....

בית משפט בגרמניה קבע כי גרמניה אחראית לתקיפות אמריקאיות באמצעות מל"ט
שמסתייעות בבסיס חיל האוויר האמריקאי בגרמניה. 49.....

הסנאט האמריקאי העביר החלטה לבטל את תמיכת ארצות הברית בקואליציה בהובלת
סעודיה במלחמה בתימן. 49.....

אפריל: 49

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה החלטה הקוראת לנקיטת צעדים ממשיים למאבק
באלימות מינית באזורי סכסוך. 49.....

יוני: 50

בית המשפט העליון האמריקאי דחה בקשה של עצור אשר מוחזק במתקן המעצר בגואנטנמו
מאז שנת 2002 בגין לחימה במסגרת הטאליבן, לעיון מחדש בחוקיות המעצר. 50.....

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה החלטה בנוגע לאזרחים שהוכרזו נעדרים במהלך עימות
מזויין. 50.....

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת הכללים שאומצו באופן זמני ביחס להגנה על הסביבה במהלך עימות מזויין.	50
יולי:	50
המשרד לנושאי סמים ופשיעה באו"ם פרסם דוח בנוגע למקרי רצח ברחבי העולם.	50
אוגוסט:	50
חיל הנחתים האמריקאי פרסם את המדריך למפקד ללוחמת יבשה, שהחליף את המדריך הקודם משנת 1956.	50
משלחת הסיוע של האו"ם לאפגניסטן פרסמה דוח בדבר הגנה על אזרחים בעימות המזוין במדינה ביחס למחצית הראשונה של שנת 2019.	50
ספטמבר:	51
ועדת חקירה של האו"ם בנוגע למצב בסוריה פרסמה דוח במסגרתו מצאה כי חלה התגברות באירועי אלימות במדינה וכי נמשכת תופעת גירוש תושבים מבתיהם.	51
דוח של קבוצת מומחים של האו"ם בנוגע ללחימה בתימן מצא כי יש יסוד סביר להניח שהמדינות החברות בקואליציה בהובלת ערב הסעודית אחראיות להפרות זכויות אדם.	51
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח בנוגע למצב באפגניסטן ולהשלכות על השלום והביטחון העולמי.	51
מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח בנוגע לפגיעה בילדים במהלך העימות המזוין באפגניסטן בין השנים 2015 ל-2018, וכן המלצות למיגור המשך הפגיעה.	51
הוועד הבינלאומי של הצלב האדום (ICRC) פרסם מסמך קווים מנחים לביצוע חקירות במקרים של הפרות דיני הלחימה בזמן עימות מזויין.	51
אוקטובר:	52
משלחת הסיוע של האו"ם באפגניסטן ומשרד הנציב העליון לזכויות אדם פרסמו דוח בנוגע לתקיפה האווירית של ארצות הברית כנגד מעבדות סמים שהתרחשה ב-5 במאי 2019.	52
המזכיר הכללי של האו"ם פרסם דוח הבוחן את היישום של החלטה 2139 משנת 2014, בנוגע לסכסוך החמוש בסוריה ולמצב ההומניטרי במדינה.	52
בית המשפט הפדרלי לחוקה בגרמניה קבע כי השתתפותה של גרמניה בעימותים נגד דעאש בסוריה, החל משנת 2015, נעשתה בהתאם לדין הגרמני.	52
חוות דעת פנימית של מחלקת המחקר של הפרלמנט הגרמני קבעה כי הפלישה הטורקית לצפון סוריה אינה חוקית ולפיכך אין חובה למדינות נאט"ו לסייע לטורקיה אם תנסה להפעיל את סעיף ההגנה הקולקטיבית שבחוקת נאט"ו.	52
נובמבר:	53
הנשיא טראמפ העניק חנינה לשני לוחמים אמריקאים שהואשמו בביצוע פשעי מלחמה, וביטל את הורדת הדרגה של לוחם נוסף.	53
דצמבר:	53
הורחבה חובת הוצאת דוח בנוגע לתשלומי פיצויים לפני משורת הדין שמשלמת ארצות הברית לנפגעים כתוצאה מפעולות צבאיות.	53
מאבק בטרור	53
פברואר:	53
הודו תקפה מחנה אימונים של ארגון הטרור ג'י-ש-א-מוחמד בשטח פקיסטן, בתגובה לפיגוע הטרור שאירע בחבל קשמיר ב-14 בפברואר.	53

- ארצות הברית ובריטניה שללו את אזרחותן של שתי נשים אשר טסו לסוריה והצטרפו לדאעש, וכעת ביקשו לחזור למדינותיהן. 53.....
- הסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי הפסיקה את הסיוע לגדה המערבית ולעזה לבקשת הרשות הפלסטינית עקב חוק החדש למאבק בטרור בארצות הברית שחושף גופים המקבלים תמיכה לתביעות משפטיות. 53.....
- בריטניה העבירה חוק חדש למלחמה בטרור וביטחון גבולות, במסגרתו ניתנו לרשויות המדינה סמכויות רחבות מבעבר לעצור ולערוך חיפוש על חשודים. 54.....
- בית הדין הבינלאומי לצדק פסק כי יש לו סמכות לדון בתביעתה של איראן כנגד ארצות הברית, בנוגע להקפאת נכסים איראניים בסך 1.75 מיליארד דולר לשם פיצויים לנפגעי פיגוע התאבדות בשגרירות ארצות הברית בביירות בשנת 1983. 54.....
- מרץ:** 54.....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2462 אשר קוראת למדינות להגביר את המאבק הגלובלי במימון טרור. 54.....
- אפריל:** 54.....
- ערכאת ערעורים בארצות הברית ביטלה את החלטות בית הדין הצבאי בגואנטנמו שניתנו בשלוש וחצי השנים האחרונות בעניינו של עבד אל רחים אל נאסרי, בשל ניגוד עניינים של יושב ראש הרכב השופטים שלא הובא לידיעת הצדדים. 54.....
- ארצות הברית הכריזה על משמרות המהפכה של איראן כארגון טרור, וזאת כחלק מהאמצעים להגביר את הלחץ הבינלאומי על איראן. 54.....
- יולי:** 55.....
- מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי התשיעי בדבר האיום שנשקף מדאע"ש לשלום והביטחון בעולם, והאמצעים שהאו"ם נוקט למיגור האיום. 55.....
- ספטמבר:** 55.....
- בית משפט מחוזי פדרלי בארצות הברית קבע כי רשימת החשודים בטרור שמנהל הממשל הפדרלי מפרה את זכותם החוקתית של אזרחי ארצות הברית הכלולים ברשימה להליך הוגן ולשם טוב. 55.....
- הנשיא טראמפ הוציא עדכון לצו הביצועי שמכוחו הרשויות המנהליות בארצות הברית מוסמכות לנקוט בפעולות שונות וסנקציות למניעת מימון טרור (E.O 13224). 55.....
- נובמבר:** 55.....
- ה-FBI פרסם דוח הסוקר ומנתח התקפות טרור שבוצעו על ידי מפגעים בודדים בשטח ארה"ב בין השנים 1972-2015. 55.....
- משפט בינלאומי פלילי:** 56.....
- ינואר:** 56.....
- ערכאת המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי זיכתה את לורן גבאגבו-נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בלה גאודה, שהואשמו בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב. 56.....
- בית המשפט הפדרלי הגרמני לצדק זיכה ראש קבוצת מורדים הפועלת בקונגו מהרשעתו בביצוע פשעי מלחמה, תוך הותרת הרשעתו בגין הנהגת קבוצת טרור. 56.....
- סיכום ההליכים הפליליים שהתנהלו בארה"ב בגין טרור בינלאומי בשנת 2018. 56.....
- פברואר:** 56.....

ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי הורתה על שחרור בתנאים של לורנט גבאגבו- נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בל גאודה, שהואשמו בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב.....	56
בית המשפט הפדרלי הגרמני הוציא צו מעצר כנגד שני סוכנים לשעבר בשירות הסורי החשאי כחשד לעינויים ופשעים כנגד האנושות.....	56
מרץ:	57
ז'אן-פייר במבה גומבו, סגן נשיא קונגו לשעבר אשר עמד בראש ארגון מורדים שפעל במרכז אפריקה, הודיע כי בכוונתו לדרוש פיצויים בסך 70 מיליון אירו מבית הדין הפלילי הבינלאומי עבור 10 שנים שהוחזק במעצר.....	57
ארצות הברית הודיעה כי היא תומכת בבקשתה של גרמניה לממשלת לבנון בחודש יוני 2018 להסגיר לידיה את ראש מודיעין חיל האוויר הסורי, שהואשם בגרמניה בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות.....	57
מזכיר המדינה של ארצות הברית מייק פומפאו הודיע כי יוטלו מגבלות בקבלת ויזה על גורמים בבית הדין הפלילי הבינלאומי שמעורבים בחקירת אזרחי ארצות הברית בנוגע לביצוע פשעי מלחמה.....	57
נכנסה לתוקף בקשת הפרישה של הפיליפינים מבית הדין הבינלאומי הפלילי אשר הוגשה בחודש מרץ 2018 בעקבות בדיקה מקדמית שמתקיימת בעניינה מאז חודש פברואר 2018.....	57
ועדת החקירה של האו"ם לעניין המאורעות האלימים שפרצו בקונגו בחודש דצמבר 2018 פרסמה דוח במסגרתו קבעה כי ייתכן שהמאורעות מהווים פשעים כנגד האנושות.....	57
אפריל:	58
ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי דחתה את בקשת התובעת לחקור פשעי מלחמה באפגניסטן.....	58
ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי קבעה כי קבלת חנינה ממדינה אינה מונעת בהכרח את המשך ההליך בבית הדין.....	58
מאי:	59
ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה חלקית את הערעור שהגישה ירדן, וקבעה כי היה עליה לעצור את עומר אל באשיר, נשיא סודן לשעבר אשר השתתף בפסגת הליגה הערבית במדינה, נוכח צו המעצר שהוצא כנגדו.....	59
תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי פרסמה את טיוטת התכנית האסטרטגית של משרד התובעת לשנים 2019-2021.....	59
מזכ"ל האו"ם אישר את הודעת מלזיה על ביטול ההצטרפות שלה לבית הדין הבינלאומי הפלילי.....	59
יוני:	60
תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הגישה בקשת רשות ערעור על החלטת ערכאת קדם המשפט שלא לאשר פתיחת חקירה בנוגע לסיטואציה באפגניסטן.....	60
תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה על כוונתה לבקש מבית הדין לפתוח בחקירה פלילית בנוגע למצב בבנגלדש ומיאנמר.....	60
יולי:	60
תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי פרסמה את התכנית האסטרטגית לשנים 2019-2021.....	60

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי הרשיעה את בוסקו נטאגנדה, אשר עמד בראש מיליצית מורדים בקונגו, בעבירות של פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות...60
אוגוסט :60

בית הדין הפלילי הבינלאומי הגיש לעצרת הכללית של האו"ם דוח שנתי בנוגע לפעילותו בתקופה שבין חודש אוגוסט 2018 לחודש יולי 2019.....60
הוועדה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) קבעה כי יש לה סמכות שיפוט לדון בשתי בקשות שהופנו אליה, קטאר נגד איחוד האמירויות וקטאר נגד ערב הסעודית.....61
ספטמבר :61

ערכאת קדם-המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי אישרה לתובעת בית הדין להגיש ערעור על החלטת ערכאת קדם-המשפט שלא לחקור פשעי מלחמה באפגניסטן.....61
תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הגישה ערעור על פסק הדין מחודש ינואר 2019, שזיכה את לורנט גבאגבו- נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בל גאודה, מההאשמות בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב.....61
נובמבר :61

הקרן לחברה פתוחה (Open Society Foundation) פרסמה דוח בנוגע להליך בחירת השופטים בבית הדין הפלילי הבינלאומי, והצעות ליעול ההליך.....61
ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי גזרה שלושים שנות מאסר על בוסקו נטאגנדה, אשר עמד בראש מיליצית מורדים בקונגו, והורשע בביצוע עבירות של פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות.....61
ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אישרה לתובעת בית הדין לפתוח בחקירה ביחס לפשעים לכאורה שמבצעת מיאנמר בבני הרוהינגיה.....62
ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה את ערעורו של ז'אן-פייר במבה גומבו, סגן נשיא קונגו לשעבר אשר עמד בראש ארגון מורדים שפעל במרכז אפריקה וזוכה בשנת 2018 מביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות, כנגד הרשעתו בשיבוש הליכי משפט.....62
דצמבר :62

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי פרסמה את הדוח השנתי בדבר בדיקות מקדמיות לשנת 2019.....62
אסיפת המדינות החברות בבית הדין הוסיפה לסעיף שמגדיר פשעי מלחמה, תת סעיף בדבר הרעבה מכוונת של אוכלוסייה בזמן עימות מזוין לא מדינתי. על כל מדינה בבית הדין לאשרר את תת הסעיף על מנת שיחול עליה.....62

זכויות אדם62

ינואר :62
בית הדין האירופי לזכויות אדם פסק כי על רוסיה לשלם פיצויים לגאורגיה בגין הנהגת מדיניות של מעצר וגירוש בלתי חוקיים של גאורגים.....62
התייחסויות וניתוחים שונים של הערה כללית מס' 36 (2018) בדבר הזכות לחיים שאימצה ועדת זכויות האדם של האו"ם.....63
בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי ממשלת בריטניה, שהחזיקה מידע על עמדות פוליטיות של אדם ללא הגבלת זמן, הפרה את זכותו לפרטיות מכוח האמנה האירופית לזכויות אדם.....63
פברואר :63

מועצת זכויות האדם של האו"ם בדרום סודן פרסמה את הדוח השלישי ביחס לתקריות שקרו במדינה בשנת 2018.....	63
ועדת זכויות האדם של האו"ם קבעה כי פינלנד הפרה את האמנה בכך שהתירה ל-93 סאמים (לאפים) להשתתף בבחירות לפרלמנט הסאמי, על אף החלטת הפרלמנט שאינם זכאים..	63
ערכאת הערעורים בטורקיה דחתה את ערעורם של 14 עיתונאים שנאסרו לאחר ניסיון ההפיכה הצבאית בשנת 2016.....	63
מאי :	64
משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם פרסם דוח בנוגע להפרת הזכות לרמת חיים נאותה בצפון קוריאה.....	64
יולי :	64
ארגון אמנסטי העולמי הגיש למועצת זכויות האדם של האו"ם דוח בנוגע למצב זכויות האדם במצרים.....	64
אוגוסט :	64
משלחת בינלאומית מטעם האו"ם למיאנמר הגישה למועצת זכויות האדם דוח בנוגע לאליומות מינית ומגדרית במיאנמר.....	64
בית הדין האירופי לזכויות אדם פסק כי רוסיה הפרה את האמנה בגין מניעת טיפול רפואי ואחזקתו תחת תנאים קשים של עורך דין שחשף פרשת שחיתות גדולה בממסד הרוסי ונמצא מת בנסיבות לא ברורות בכלא הרוסי בשנת 2009.....	64
ספטמבר :	64
מועצת זכויות האדם של האו"ם החליטה על הקמת ועדת בדיקה עצמאית אשר תחקור חשדות להפרות זכויות אדם שהתרחשו בוונצואלה החל משנת 2014.....	64
ועדת החקירה של מועצת זכויות האדם של האו"ם הגישה את ממצאיה בנוגע להפרות זכויות אדם, שחלקן מהוות פשעי מלחמה, שהתרחשו בבורנדי החל מאפריל 2015.....	64
אוקטובר :	65
נציבות האו"ם לזכויות אדם הציגה מסמך קווים מנחים לשימוש בנשק פחות-קטלני.....	65
בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי טורקיה הפרה את האמנה כאשר עצרה למשך חודשים, בתנאים לא ראויים, אם וילדיה שביקשו להגר לטורקיה, בטרם גירושם מהמדינה.....	65
נובמבר :	65
פורסמו מסמכים סודיים של המשטר הסיני בנוגע לדרכי הפעולה שנוקט הממשל לדיכוי המיעוט האויגורי ומיעוטים מוסלמים נוספים, במחנות המעצר שבמחוז שינג'יאנג.....	65
ה-FBI פרסם דוח סטטיסטי בנוגע לפשעי שנאה שהתרחשו בארה"ב בשנת 2018.....	65
נובמבר :	65
הפרלמנט האירופי אימץ החלטה המגנה את דרכי הפעולה שנוקט המשטר הסיני לדיכוי המיעוט האויגורי ומיעוטים מוסלמים נוספים במחנות המעצר שבמחוז שינג'יאנג.....	65
פורסם תיקון לחוק האזרחות בהודו, אשר מקל על מיעוטים אתניים שהיגרו באופן בלתי חוקי ממדינות שכנות בעלות רוב מוסלמי לקבל אזרחות.....	66
בית הדין האירופי לזכויות אדם דחה עתירה שהוגשה על ידי מפלגות סלובניות אשר רשימת המועמדים שלהן לבחירות במדינה נפסלו בשל אי ייצוג נשי כנדרש בחוק, ולא אושר להן לשנות את הרכב רשימת המועמדים.....	66
הפרקליט הכללי של בית הדין לצדק של האיחוד האירופי פרסם חוות דעת בפרשת "שרמס II" באשר לחוקיות העברת מידע אישי מהאיחוד האירופי לארצות הברית באמצעות חברות פרטיות.....	66

פורסם כי טנזניה הודיעה על כוונתה לסגת מסעיף בפרוטוקול בית הדין האפריקאי לזכויות האדם והעמים שעוסק בזכות לעתור לבית הדין, ובכך למנוע מעותרים פרטיים וארגונים לא ממשלתיים לעתור כנגדה. 66

סייבר וטכנולוגיה 66

פברואר : 66

דוח שפרסם בית המחוקקים הבריטי קבע כי פייסבוק ביודעין ובמתכוון הפרה חוקים הנוגעים לפרטיות משתמשים ותחרות. 66

אפריל : 67

האיחוד האירופי העביר תקנות בנוגע לאחריות חברות אינטרנט על הסרת תוכן טרוריסטי מהרשת. 67

אוסטרליה העבירה חוק נגד אלימות באינטרנט במסגרתו ניתן יהיה להטיל קנסות על חברות, בין היתר פייסבוק ויוטיוב, אשר לא יסירו במהירות תוכן אלים שמופיע באתר שלהן. 67

מאי : 67

מדינות וחברות פרטיות חתמו על מסמך לא מחייב (The Christchurch Call to Action) הקורא לנקוט פעולות כדי להסיר תוכן טרוריסטי ואלים מרחבי האינטרנט. 67

ספטמבר : 67

משרד ההגנה הצרפתי פרסם את עמדת המדינה ביחס ליישום המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר. 67

משרד החוץ של הולנד פרסם את עמדת המדינה ביחס ליישום המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר. 67

פייסבוק פרסמה את מגילת המועצה המפקחת העצמאית שלה, שבסמכותה להכריע בתלונות שנוגעות לתכנים שמופיעים בפלטפורמה, והכרעותיה יחייבו את פייסבוק לנהוג על פיהן. 68

אוקטובר : 68

ארצות הברית ובריטניה חתמו על הסכם שיתוף מידע, כולל מידע אלקטרוני, במקרה של פשיעה חמורה, ובכללה עבירות טרור ופשעי סייבר. 68

בית הדין לצדק של האיחוד האירופי קבע כי מדינות האיחוד רשאיות לדרוש מפייסבוק להסיר או לחסום תכנים שהוכרזו על ידן כבלתי חוקיים, וזאת בכל רחבי העולם, ולא דווקא במדינה בה פורסמו. 68

הדווח המיוחד של האו"ם פרסם דוח בנושא ההגנה על חופש הדעה והביטוי ביחס להתמודדות עם ביטויי שנאה המפורסמים ברשת. 68

דצמבר : 68

נקבעו הוראות שונות ביחס להיקף וחובת הדיווח על פעולות סייבר של צבא ארצות הברית, במסגרת חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2020. 68

המכון המלכותי ליחסים בינלאומיים (צ'טהאם האוס) פרסם דוח בדבר יישום המשפט הבינלאומי על מתקפות סייבר. 68

סנקציות 69

ינואר : 69

ונצואלה פנתה לארגון הסחר העולמי (WTO) בטענה שסנקציות כלכליות מצד ארה"ב מפרות את הסכמי הסחר של הארגון (ה-GAT וה-GATS). 69

האיחוד האירופי הטיל סנקציות על משרד המודיעין והביטחון האיראני ועל שני אזרחים איראניים. 69

אפריל : 69

ארצות הברית הודיעה על ביטול הפטור שניתן למספר מדינות להמשיך ביבוא נפט מאיראן על אף הסנקציות שהוטלו עליה בשנה שעברה. 69	
ארצות הברית הטילה סנקציות על גורמים הקשורים לחיזבאללה. 69	
מאי : 69	
הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לאומי בגדרו נאסר על חברות טלקום אמריקאיות לשתף פעולה עם גורמים זרים בתחום התקשורת שיכולים להוות סיכון לביטחון המדינה. 69	
יוני : 70	
ארצות הברית הטילה סנקציות על איראן, בין היתר גם על המנהיג העליון, עלי ח'אמנאי, בתגובה להפלת המל"ט האמריקאי ובמטרה להגביר את הלחץ הכלכלי על המשטר האיראני. 70	
יולי : 70	
ארצות הברית הטילה עיצומים על שר החוץ של איראן מוחמד ג'וואד זריף. 70	
אוגוסט : 70	
ניתוח העיצומים שהטילה ארצות הברית על שר החוץ של איראן מוחמד ג'וואד זריף ב-31 ביולי, בראי המשפט הבינלאומי. 70	
ספטמבר : 70	
ארצות הברית הטילה סנקציות נוספות על איראן, בין היתר על הבנק המרכזי שלה, במטרה למנוע המשך מימון טרור, ובתגובה לתקיפת מכלית הנפט בערב הסעודית. 70	
ארצות הברית הטילה סנקציות אישיות על ארבעה חברי חיזבאללה וחמאס שהיו מעורבים בהעברת והלבנת כספים מאיראן לחמאס ברצועת עזה. 70	
ארצות הברית הטילה סנקציות על שש חברות סיניות ועל חמישה בכירים שהיו מעורבים ביצוא משמעותי של נפט מאיראן, תוך הפרת הסנקציות על יצוא זה. 71	
אוקטובר : 71	
ארצות הברית הטילה סנקציות על קובה, המגבילות את הגישה של המדינה להחכרת מטוסים מסחריים ומהדקות איסורים נוספים על קשרי מסחר עם קובה. 71	
ארצות הברית הטילה סנקציות נוספות על איראן, כאשר קבעה כי איראן משמשת "כמקום בו יש חשש לביצוע הלבנת כספים". 71	
נובמבר : 71	
ארצות הברית הטילה סנקציות על תשעה אישים המקורבים למנהיג העליון של איראן עלי ח'אמנאי. 71	
ארצות הברית הטילה סנקציות על שר הטכנולוגיה והתקשורת האיראני, מוחמד אזארי ג'ארומי, בשל השבתת האינטרנט באיראן. 71	
דצמבר : 71	
ארצות הברית הטילה סנקציות על ארבעה אזרחים עיראקים בשל מעורבותם בהרג מפגינים בבגדאד. 71	
נשק 72	
פברואר : 72	
ארצות הברית ורוסיה הקפידו את ההסכם לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני (INF) בין המדינות. 72	
יוני : 72	
ערכאת הערעור בבריטניה קבעה כי מכירת נשק לסעודיה אינה חוקית. 72	

72 **אוגוסט :**

ארצות הברית פרשה באופן רשמי מההסכם לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני (INF) עם רוסיה. 72.....

73 **ענייני הגירה**

73 **ינואר :**

בית הדין לצדק של האיחוד האירופי קבע כי בריטניה חייבת להמשיך ולקבל בקשות מקלט לאור מחויבותיה מכוח תקנת דבלין, וזאת עד שפרישתה תהפוך סופית. 73.....

73 **אפריל :**

התובע הכללי של ארצות הברית, ויליאם בר, פרסם הנחיות בנוגע לשחרור מבקשי מקלט בערבות. 73.....

73 **יולי :**

ארצות הברית וגואטמלה חתמו על הסכם "מדינה שלישית בטוחה" במסגרתו מהגרים ממרכז אמריקה אשר נכנסים לגואטמלה בדרכם לארצות הברית, יחויבו להגיש בקשת מקלט בגואטמלה ולא בגבול האמריקאי. 73.....

הנציבות האירופית הפנתה את הונגריה לבית הדין האירופי לצדק, בגין קידום הליכי חקיקה אשר מטילים אחריות פלילית על פעולות המסייעות למבקשי מקלט. 73.....

73 **אוגוסט :**

הודו השמיטה כ-2 מיליון תושבים מרשימת האזרחים של מדינת אסאם שבצפון-מזרח תת היבשת, לאחר בדיקה שערכה לאיתור מהגרים בלתי חוקיים. 73.....

74 **התפתחויות מדיניות**

74 **ינואר :**

המצב בוונצואלה וההכרזות בדבר אי הכרה בלגיטימיות שלטונו של ניקולס מדורו- השליט בפועל, כולל על ידי ארה"ב- היבטים משפטיים. 74.....

מועצת הביטחון החליטה על הקמת משלחת פוליטית מיוחדת לתמיכה ביישום הפסקת האש שהושגה בין ממשלת תימן לבין החות'ים. 74.....

מועצת הביטחון החליטה להאריך את המנדט של כוחות שמירת השלום בקפריסין לתקופה נוספת עד ל-31 ביולי 2019. 74.....

מקדוניה אישרה את שינוי שמה כחלק מפתרון הסכסוך ארוך השנים עם יוון, ויוון אישרה את ההסכם המאפשר את שינוי השם ומאפשר למקדוניה להצטרף לנאט"ו ולאיחוד האירופי. 74.....

נשיא אוקראינה לשעבר, ויקטור ינוקוביץ', הורשע (בהעדרו) על ידי בית משפט אוקראיני בבגידה, בגין דיכוי מחאות פרו-מערביות ב-2014 ותמיכה בפלישת רוסיה לאוקראינה. 74.....

74 **פברואר :**

בית הדין הבינלאומי לצדק פרסם חוות דעת במסגרתה קבע כי המשך השליטה של בריטניה בארכיפלג צ'גוס אינה חוקית, ועליה להשיב את השליטה באיים למאוריציوس בהקדם האפשרי. 74.....

הרפובליקה המרכז-אפריקאית חתמה על הסכם שלום עם 14 ארגונים חמושים לא רשמיים הפועלים במדינה. 75.....

75 **אפריל :**

75..... האיחוד האירופי דחה את ביצוע הברקזיט ל-31 באוקטובר.

75 **יוני :**

המועצה החוקתית באלג'יריה ביטלה את הבחירות לנשיאות שהיו אמורות להתקיים ב-4 ביולי. 75.....

אוגוסט: 75

הודו ביטלה את המעמד המיוחד של חבל קשמיר. בהמשך לכך, הודיעה פקיסטן כי תפנה לבית הדין הבינלאומי לצדק בשל ביטול המעמד. 75

נחתם הסכם בין השלטון הצבאי בסודן לבין המפגינים בנוגע לחלוקת הסמכויות והשלטון ביניהם עד לקיום בחירות במדינה. 75

ספטמבר: 76

בית המשפט העליון בבריטניה קבע כי השעיית הפרלמנט הבריטי על ידי ראש הממשלה בוריס ג'ונסון אינה חוקית, וכי עזיבת האיחוד האירופי לא תוכל לצאת לפועל בניגוד לרצון הפרלמנט. 76

דצמבר: 76

פורסמו תוצאות משאל העם שנערך בבוגנוויל במסגרתו מעל ל-98% מהתושבים תמכו בפרישה מפפואה גינאה החדשה והקמת מדינה עצמאית. המהלך כפוף לאישור הפרלמנט של פפואה גינאה החדשה. 76

משפט בינלאומי כללי. 76

מרץ: 76

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה דוח על זיהוי משפט בינלאומי פומבי. 76

אפריל: 76

נציבות האיחוד האירופי פתחה בהליך הפרה נוסף בבית הדין האירופי לצדק נגד פולין לאור המדיניות החדשה של הממשלה אשר פוגעת לטענתה בעיקרון עצמאות השופטים. 76

בית המשפט העליון הבריטי קבע כי יש לו סמכות לדון בתביעה נזיקית בגין הפרת זכויות אדם שהוגשה על ידי אזרחים מזמביה כנגד חברת הבת שפעלה בזמביה וכן כנגד חברת האם הבריטית. 76

הטריבוניל הבינלאומי למשפט הים קבע כי איטליה הפרה את האמנה עקב תפיסת ספינה פנמית בגין עבירות של הברחה ומיסוי שבוצעו בים הפתוח, ופסק כי עליה לשלם פיצויים... 77

ארגון הסחר הבינלאומי קבע כי המגבלות שהטילה רוסיה על העברת סחורות אוקראיניות דרך שטחה הוטלו בהתאם לדין הבינלאומי. 77

מאי: 77

הטריבוניל הבינלאומי למשפט הים קבע כי על רוסיה לשחרר את שלוש הספינות של צבא אוקראינה אשר נתפסו בנובמבר 2018 באזור חצי האי קרים. 77

הדווח המיוחד של הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסם את הדוח השלישי בנוגע לכיבוד האחריות המוטלת על "מדינות יורשות". 77

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת המסקנות שאומצו ביחס לכללי בל יעבור (Jus Cogens) במשפט הבינלאומי. 77

יוני: 77

הדווחית המיוחדת של מועצת זכויות האדם של האו"ם פרסמה דוח חקירה בנוגע לרצח העיתונאי ג'מאל חשוקג'י שאירע בחודש אוקטובר 2018 בקונסוליה הסעודית באיסטנבול.. 77

בית הדין הבינלאומי לצדק דחה את בקשת איחוד האמירויות הערביות לקבל סעדים זמניים כנגד קטאר במסגרת ההליך שמתנהל בפני בית הדין מאז שנת 2018. 77

יולי: 78

בית הדין הבינלאומי לצדק קבע כי פקיסטן הפרה את אמנת וינה בדבר יחסים קונסולריים כאשר מנעה הגשת סיוע דיפלומטי לאזרח הודי שהועמד לדין בגין ריגול. 78

- הטריבונל הבינלאומי למשפט הים קבע כי על ניגריה לשחרר את מכלית הנפט השוויצרית שתפסה בחודש ינואר 2018. 78.....
- בית המשפט העליון בהולנד קבע כי הולנד אחראית, במידה מועטה, לעבירות שביצעו כוחות שמירת השלום של האו"ם מטעמה, במהלך מלחמת סרביה בשנת 1995. 78.....
- אוגוסט:** 78.....
- בית המשפט העליון בקנדה אישר העמדה לדין של חיילים בפני בית דין צבאי על עבירות אזרחיות שנכללות במשפט הצבאי במקום בבית משפט אזרחי בפני חבר מושבעים. 78.....
- אוקטובר:** 78.....
- בית הדין הבינלאומי לצדק פירסם את הדוח השנתי שלו, המסכם את כל פעילות בית הדין מ-1 באוגוסט 2018 ועד ל-31 ביולי 2019. 78.....
- בית המשפט העליון הספירדי הרשיע כמה ממנהיגי הממשלה האוטונומית של קטלוניה בעבירות של הסתה ומעילה, בעקבות ניסיונם להכריז על עצמאותה של קטלוניה מספרד. 79..
- בית משפט מחוזי בקליפורניה בארצות הברית דחה תביעה אזרחית כנגד גוטה, שר הביטחון לשעבר של סרילנקה, בשל חסינות העומדת לו ככיר של מדינה זרה. 79.....
- מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2493 בעניין נשים, שלום וביטחון (WPS). 79.....
- נובמבר:** 79.....
- בית הדין לצדק של האיחוד האירופי קבע כי הורדת גיל הפרישה של תובעים ושופטים בערכאות נמוכות בפולין, תוך הותרת סמכות לשר המשפטים להאריך את הכהונה של שופטים לפי רצונו, מפרה את דיני האיחוד האירופי הנוגעים לעצמאות שיפוטית. 79.....
- בית הדין הבינלאומי לצדק קבע כי יש לו סמכות לדון בבקשה שהגישה אוקראינה נגד רוסיה בנוגע להפרות לכאורה של האמנה הבינלאומית לדיכוי מימון הטרור והאמנה הבינלאומית לביטול כל צורות האפליה הגזעית. 79.....
- גמביה פתחה בהליכים נגד מיאנמר בבית הדין הבינלאומי לצדק בגין פשעים לכאורה שמבצעת מיאנמר בבני הרוהינגיה. 80.....
- בית המשפט העליון של בריטניה קבע כי הסעיף בחוק האנגלי המאמץ את האיסור על עינויים הקבוע באמנה נגד עינויים חל גם על מי שפועל מטעם ארגון לא מדינתי. 80.....
- מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון את הדוח העיתי בנוגע לפעולות משלחת הסיוע של האו"ם בעיראק. 80.....
- דצמבר:** 80.....
- מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 2231 משנת 2015 (בעניין הסכם הגרעין האיראני). 80.....
- פורסם כי חמישה גברים בערב הסעודית נשפטו למוות ועוד שלושה לתקופות מאסר ארוכות, בגין חלקם ברצח העיתונאי ג'מאל ח'אשוקג' בחודש אוקטובר 2018. 80.....
- פורסם כי בית משפט מיוחד בפקיסטן הרשיע את השליט הצבאי לשעבר פרברז מושארף בבגידה, בשל החלטתו להשעות את החוקה בשנת 2007 על מנת להאריך את כהונתו. 80....
- ממשל טראמפ:** 81.....
- פברואר:** 81.....
- בית הנבחרים האמריקאי פרסם דוח בנוגע לניסיונות מצד בכירים בממשל טראמפ להעביר טכנולוגיה גרעינית לסעודיה. 81.....
- הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לצורך בניית החומה בגבול מקסיקו. 81.....
- מרץ:** 81.....

- התובע הכללי של ארצות הברית ויליאם בר פרסם מכתב סיכום בעניין הדוח של החוקר המיוחד רוברט מולר על ההתערבות הרוסית בבחירות לנשיאות בשנת 2016..... 81
- הנשיא טראמפ הטיל וטו על החלטת הסנאט לבטל את מצב החירום שהוכרז על ידו לשם מימון החומה בגבול עם מקסיקו. 81
- משרד ההגנה האמריקאי פרסם הנחיות בנוגע ליישום החלטת הנשיא טראמפ לגבי שירות חיילים טרנסג'נדרים בצבא ארצות הברית. 81
- אפריל:** 82
- התובע הכללי של ארצות הברית, ויליאם בר, פרסם את הדוח השלם של החוקר המיוחד רוברט מולר על ההתערבות הרוסית בבחירות לנשיאות בשנת 2016..... 82
- הנשיא טראמפ הטיל וטו על החלטה משותפת שאושרה בבית הנבחרים ובסנאט להפסיק את מעורבות ארצות הברית בלחימה בתימן, תחת הקואליציה בהובלת סעודיה. 82
- בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה כנגד מדיניות הנשיא טראמפ במסגרתה הוחלט כי מבקשי מקלט ישארו במקסיקו עד להכרעה בבקשתם. 82
- משרד ראש המודיעין הלאומי פרסם את דוח השקיפות השנתי ביחס לשימוש הממשל האמריקאי בסמכויות ביטחון לאומי בשנת 2018..... 82
- מאי:** 82
- ערכאת הערעור הפדרלי בארצות הברית אישרה באופן זמני את המשך מדיניות הנשיא טראמפ במסגרתה הוחלט כי מבקשי מקלט ישארו במקסיקו עד להכרעה בבקשתם. 82
- בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה זמני כנגד החלטת הנשיא טראמפ לממן את בניית החומה בגבול עם מקסיקו מכספי משרד ההגנה האמריקאי, ללא אישור הקונגרס. 82
- יוני:** 83
- בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי לא ניתן לכלול שאלות בנוגע לאזרחות במפקד של שנת 2020, ללא הסבר מספק של מחלקת הסחר מדוע שאלות אלו נדרשות. 83
- יולי:** 83
- בית המשפט העליון בארצות הברית קבע כי ניתן להשתמש בחלק מכספי משרד ההגנה האמריקאי לצורך מימון הקמת החומה בגבול עם מקסיקו. 83
- ועדת המודיעין של הסנאט האמריקאי פרסמה את החלק הראשון, מתוך חמישה, של הדוח בנוגע להתערבות הרוסית בבחירות בארצות הברית בשנת 2016..... 83
- הנשיא טראמפ הטיל וטו על שלוש הצעות חוק שאושרו בקונגרס, אשר מגבילות את יכולתו של הממשל האמריקאי למכור נשק לערב הסעודית. 83
- נובמבר:** 83
- הנשיא טראמפ חתם על חוק "זכויות אדם ודמוקרטיה בהונג קונג" אשר מאפשר להטיל סנקציות על גורמים שאחראים להפרות זכויות אדם או לערעור האוטונומיה של העיר. 83
- דצמבר:** 83
- המפקח הכללי של משרד המשפטים האמריקאי דוח פרסם ביחס לחקירה שערך ה-FBI בנוגע להתערבות הרוסית בבחירות בארצות הברית בשנת 2016..... 83

חקיקה

לא הייתה חקיקה הנוגעת לנושאי ביטחון לאומי במהלך שנת 2019, לאור מיעוט כללי של דברי חקיקה בשנה זו נוכח שלוש מערכות הבחירות.

פסיקה

ינואר:

ביהמ"ש העליון פסק להורות על תפיסת רכוש שבאמצעותו "הועבר או הוסתר" רכוש בעל זיקה לפעולות טרור.

בית המשפט העליון פסק בשלושה ערעורים שעניינם פרשנות סמכות שר הביטחון מכוח חוק המאבק בטרור להורות על תפיסת רכוש שבאמצעותו "הועבר או הוסתר" רכוש שלו זיקה לפעילות טרור, בקשר לשלושה מקרים של תפיסת משלוחים במעבר כרם שלום מישראל לעזה. פסק הדין ניתן ב-29 בינואר. [עע"מ 998/18 שר הביטחון נ' דיסקל 1971 בע"מ.](#)

בג"ץ דחה עתירה בדבר העדר נגישות שירותי תחב"צ במזרח ירושלים לאנשים עם מוגבלויות.
בג"ץ דחה עתירה שעניינה העדר נגישות של שירותי התחבורה הציבורית במזרח ירושלים לאנשים עם מוגבלויות, נוכח ההתקדמות שנעשתה בנושא בעקבות הגשת העתירה, תוך שמירת זכות העותר - ארגון בזכות - לבקש סעד במקרה של חריגה ממשית מתוכנית ההנגשה.
פסק הדין ניתן ב-29 בינואר. [בג"ץ 4267/16 בזכות המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות נ' משרד התחבורה.](#)

בג"ץ דחה עתירת ישראלי כנגד צו איסור כניסה לאיו"ש שהוצא נגדו על רקע היותו "פעיל גבעות קיצוני ואלים".

בג"ץ דחה עתירה להשבת קרקעות של הכפר הפלסטיני ענאתא שהופקעו במסגרת צו הפקעה לצרכי ציבור בשנת 1975, בגדרו נבנו הישובים מעלה אדומים וכפר אדומים ואזור התעשייה מישור אדומים, ואשר מאז כניסתו לתוקף של צו ההפקעה ועד היום לא נעשה בהן כל שימוש.
פסק הדין ניתן ב-7 בינואר. [בג"ץ 3240/15 ראש מועצת ענאתא נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית.](#)

בג"ץ קיבל את עמדת המדינה כי עתירות שעניינן מעבר תושבי רצועת עזה לאזור יהודה ושומרון דרך ישראל, הן בסמכות ביהמ"ש לעניינים מנהליים בירושלים.

פסק הדין ניתן ב-20 בינואר. בג"ץ 8856/18 פלונית נ' שר הביטחון. ראו עוד: ב-29 בינואר בג"ץ דחה על הסף עתירה להיתר מעבר מרצועת עזה לאזור יהודה ושומרון, על בסיס פסיקתו באשר לסמכות בית המשפט לעניינים מנהליים בנושא- בג"ץ 8343/18 כותר עבד אלעזיז מוחמד חמו נ' שר הביטחון.

בג"ץ דחה עתירה נגד הריסת הקומה בה התגורר, עם הוריו ואחיו, המפגע שרצח את ארי פולד ז"ל בצומת גוש עציון.

פסק הדין ניתן ב-10 בינואר. בג"ץ 8886/18 עלי ג'ברין נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית. ראו גם ניתוח פסיקות בג"ץ מהעת האחרונה בעניין הריסת בתי משפחות מחבלים: עמיחי כהן ויובל שני, 14 בינואר, Lawfare.

בג"ץ דחה עתירה בה נטען לאפליה של הכפר ראמה על רקע פעילות מוגברת של משטרת ישראל בכפר, בנימוק של היעדר עילה להתערבות בפעולותיה המקצועיות של המשטרה. פסק הדין ניתן ב-8 בינואר. בג"ץ 9107/18 לטיף שוקי (ראש המועצה המקומית ראמה) נ' השר לביטחון פנים.

בית המשפט המחוזי פסל את הודאת הקטין המואשם בפרשת הצתת כנסיית הדורמיציון. פסק הדין ניתן ב-1 בינואר. ת"פ 893-01-16 מדינת ישראל נ' צ.י.ב. (קטין).

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל דחה את פרשנות המדינה ופסק כי התקנה הקובעת כי לילד שנולד בישראל יינתן המעמד של הורה, חלה גם על ילד להורה שהוא תושב ארעי בישראל.

פסק הדין ניתן ב-7 בינואר. ערר (י-ם) 5591-18 פלוני (קטין) נ' משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה.

בית המשפט המחוזי בירושלים הוציא צו עיקול זמני על חלק מנכס אשר מצוי בבעלות עזבונו של יאסר ערפאת במסגרת תביעות נזיקיות של נפגעי טרור כנגד הרשות הפלסטינית, אש"ף ויאסר ערפאת.

ההחלטה ניתנה ב-22 בינואר. ת"א (י-ם) 5288/03 אירנה ליטבק נורז'יץ נ' עזבון המנוח יאסר ערפאת.

פברואר:

בג"ץ דחה עתירה שעניינה אי ביצוע פעולות אכיפה כנגד פריצת דרך בלתי חוקית על ידי פלסטינים בשטח אש בדרום הר חברון לאחר ששוכנע כי הפעולות בוצעו.
פסק הדין ניתן ב-13 בפברואר. בג"ץ 5076/17 רגבים נ' שר הביטחון.

בג"ץ דחה בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו, אשר דחה עתירה לביטול החלטה שלא לפתוח בחקירה נגד חוקרי שב"כ בגין עינויים, ולביטול הנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין חקירות שב"כ והגנת הצורך והנחיות השב"כ שמכוחה.

פסק הדין ניתן ב-25 בפברואר. דנג"ץ 9105/18 פראס טביש נ' היועץ המשפטי לממשלה. ראו הרחבה בנוגע לפסק הדין בעתירה המקורית בלקט נובמבר 2018.
בית המשפט לימאות בחיפה פסק כי המדינה יכולה להחרים ספינות המשתתפות במשט שמטרתו להפר את הסגר הימי על עזה.

ב-31 בינואר קיבל בית המשפט המחוזי בחיפה, בשבתו כבית משפט לימאות, את בקשת המדינה למתן צו החרמה לספינה Zaytouna-Oliva אשר נתפסה ב-5 באוקטובר 2016 בדרכה לנמל עזה. על סיפון הספינה שהו 13 פעילות בארגוני זכויות אדם, כאשר מטרת המשט הייתה לעורר מחאה כנגד הסגר הימי סביב רצועת עזה. בית המשפט פסק כי נתקיימו ארבעת התנאים הטכניים שנקבעו במשפט הבינלאומי לתוקפו של סגר ימי: (1) הכרזה פומבית על הטלת הסגר; (2) אפקטיביות הסגר; (3) אכיפת הסגר באופן שוויוני; (4) השארת מעבר וגישה לנמלי וחופי מדינות ניטרליות. עוד ציין בית המשפט כי בהתאם לחוק המלקוח הימי משנת 1864 (Naval The Prize Act) בסמכותו להורות על תפיסת הספינה, ואף המשפט הבינלאומי המנהגי מכיר בסמכותן של מדינות לתפוס אניות זרות המפרות את דיני הלחימה בים. בנוסף, בית המשפט ציין כי המדינה מאפשרת העברת סחורות וציוד הומניטארי לעזה דרך נמל אשדוד והמעברים היבשתיים. על כן, אין בהטלת הסגר כשלעצמו משום גרימת נזק בלתי מידתי לאוכלוסייה בעזה, וכי הניסיון להפר את הסגר הימי כאמצעי לביטוי מחאה מנוגד למשפט הבינלאומי המנהגי, פוגע באינטרס הציבורי ופוגע בתכליות הטלת הסגר ובמיוחד בתכלית של החלשת כוח עמידתו של ארגון החמאס פסק הדין ניתן ב-31 בינואר. תח (חי') 19424-10-16 מדינת ישראל נ' הספינה Zaytouna-Oliva.
ראו דיווח: 6 בפברואר, Jerusalem Post.

מרץ:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית משפחת המפגע שביצע את הפיגועים בעפרה ובגבעת אסף.

פסק הדין ניתן ב-4 במרץ. בג"ץ 974/19 איאת דחאדחה נ' המפקד הצבאי לאיזור הגשה המערבית.

בית המשפט העליון הקל במעט בעונש שהוטל על פלסטיני שהורשע בעבירות נשק, אלימות ורכוש, לאור העובדה שעל המבצע העיקרי אשר נשפט בבית משפט צבאי נגזר עונש מאסר קצר משמעותית.

פסק הדין ניתן ב-12 במרץ. ע"פ 2397/18 עלאא אבו עיישה נ' מדינת ישראל.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע הרשיע את המפגע חאלד אבו גודה ברצח החייל רון יצחק קוקיה בשנת 2017 בעיר ערד וגזר עליו מאסר עולם ועוד 20 שנה במצטבר.
הכרעת הדין ניתנה ב-5 במרץ, ופסק הדין ניתן ב-1 באפריל. תפ"ח 48112-12-17 מדינת ישראל נ' חאלד אבו גודה.

בית הדין הצבאי הרשיע חמישה לוחמים מגדוד נצח יהודה בהתעללות בנסיבות מחמירות בשני עצורים פלסטינים שנחשדו בסיוע לביצוע פיגוע בגבעת אסף בו נהרגו שניים מחבריהם של הלוחמים.

פסקי הדין ניתנו ב-10-11 במרץ. מרכז (מחוזי) 56/19 התובע הצבאי נ' סמל א' א'; מרכז (מחוזי) 90/19 התובע הצבאי נ' סמ"ר ח' ו'; מרכז (מחוזי) 112/19 התובע הצבאי נ' סמ"ר י' ל'; מרכז (מחוזי) 113/19 התובע הצבאי נ' טוראי י' ל'; מרכז (מחוזי) 117/19 התובע הצבאי נ' סמל ש' ל'.

אפריל:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית משפחת המפגע שביצע את הפיגועים בעפרה ובגבעת אסף.
פסק הדין ניתן ב-11 באפריל. בג"ץ 2356/19 סוהיר ברגותי נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית.

בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד החלטת המדינה על הריסת בית המפגע שרצח את אורי אנסבכר ז"ל. השופט קרא, בדעת מיעוט, ציין כי לאור מצבו הנפשי של המפגע, התנערות המשפחה ממעשיו, והעובדה כי צו ההריסה הוצא גם לדירתו של המפגע וגם לדירת הוריו, הדבר חורג מן המידה הנדרשת לצורך השגת תכלית ההרתעה ומגיע כדי ענישה קולקטיבית אסורה.
פסק הדין ניתן ב-11 באפריל. בג"ץ 2322/19 עטייה רפאעיה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית.

בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד צו המאפשר הליך הריסה מזורז של מבנים לא חוקיים ביו"ש.

ב-30 באפריל דחה בג"ץ שלוש עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד צו בדבר סילוק מבנים חדשים באזור יהודה ושומרון שהוציא מפקד כוחות צה"ל, אשר מאפשר הליך מזורז להריסת מבנים בלתי חוקיים. נטען כי הצו מפר את המשפט הבינלאומי האוסר לשנות את הדין המקומי בשטח המוחזק בתפיסה לוחמתית וכן כי הוא מפלה בין האוכלוסייה היהודית לבין האוכלוסייה הערבית, מאחר שנכללה בו הוראה המוציאה מתחולתו למעשה את ההתנחלויות וכן מאחר

שהמדינה אינה מקדמת תכניות מתאר לפלסטינים באזור C. בית המשפט (מפי השופט מינץ) קבע כי על פי החוק הירדני הקיים ניתן הסדר המתאים לטיפול נקודתי בבניה ללא היתר אך לא להתמודדות עם בנייה בהיקף נרחב כפי שזו נעשית בשנים האחרונות, וכי בסמכותו של המפקד הצבאי להוציא צו כאמור על מנת להבטיח את קיומו של הסדר הציבורי אל נוכח המציאות המשתנה. כן נקבע כי ההסדר שנקבע הוא סביר ומידתי. בית המשפט ציין כי אכיפת הצו במהלך השנה הראשונה תתקיים במתכונת של "פיילוט" ותהיה מוגבלת למקרים אשר נעדרים היתכנות תכנונית להוצאת היתר בנייה כדין, וכי מימושו של הצו מוגבל למקרים בהם לא חלפו למעלה משישה חודשים ממועד סיום העבודות או למעלה משלושים יום ממועד אכלוסו של המבנה, ויש בהגברת פעולות האכיפה בשלב בו הבינוי נמצא בראשיתו כדי לצמצם את הפגיעה במפר. בית המשפט קבע כי העותרים לא הראו תשתית עובדתית התומכת בטענתם לאפליה וציין כי לאחר יישומו של הצו, יהיה ניתן לבחון טענה זו. כן צוין כי המדינה התחייבה לבטל את הסעיף בצו שיצר קושי ליישמו על היישובים היהודיים. השופט עמית הסכים וציין כי נוכח התחייבות המדינה לבצע "פיילוט" ליישום הצו, יש להמתין ולראות איך ייושם ואז לבחון את הטענה לאכיפה סלקטיבית של הצו. פסק הדין ניתן ב-30 באפריל. בג"ץ 4588/18 אגודת "סנט-איב" המרכז הקתולי לזכויות אדם נ' המפקד הצבאי הגדה המערבית.

בג"ץ דחה עתירה לנקיטת צעדי אכיפה כנגד בנייה בלתי חוקית של פלסטינים בסמוך לשוב אלפי מנשה, בשל אי-מיצוי הליכים, תוך שמירת זכויות העותרת.
פסק הדין ניתן ב-11 באפריל. בג"ץ 1509/17 רגבים נ' שר הביטחון.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי מרדכי ואנונו לביטול הגבלות שהוטלו עליו לאחר שחרורו מהכלא בשנת 2004.
פסק הדין ניתן ב-11 באפריל. בג"ץ 8927/18 מרדכי ואנונו נ' היועץ המשפטי לממשלה.

בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים שלא להאריך את אשרת השהייה והעבודה של עומר שאקיר, המשמש כמנהל נציגות Human Rights Watch בישראל, בשל פעילותו ותמיכתו בפעילות חרם כנגד מדינת ישראל.
פסק הדין ניתן ב-16 באפריל. עת"מ 36759-05-18 Human Rights Watch נ' שר הפנים.

בית המשפט המחוזי גזר 5 ו-5.4 שנות מאסר על שתי צעירות מהיישוב הבדואי לקיה אשר הורשעו בעבירות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילותן בארגון דאע"ש.
פסק הדין ניתן ב-16 באפריל. תפ"ח 16522-01-18 מדינת ישראל נ' אל אסד.

מאי:

בג"ץ קיבל עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הביטחון שלא לאפשר לפלסטינים תושבי איו"ש להיכנס לישראל על מנת להשתתף בטקס זיכרון משותף בערב יום הזיכרון, והורה על מתן אישורי כניסה.

פסק הדין ניתן ב-6 במאי. **בג"ץ 3052/19 לוחמים לשלום בע"מ נ' שר הביטחון.**

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים לביטול צו תפיסת מקרקעין שהוצא לצורך השלמת סלילת כביש עוקף אזורי המהווה חלק מתוואי גדר הביטחון באזור הישוב בית אריה.

פסק הדין ניתן ב-1 במאי. **בג"ץ 2618/19 שפיק אחמד דאווד אבו סאלם נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית.**

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה ביחס ל-14 מבנים בלתי חוקיים שהקימו פלסטינים בדרום הר חברון.

פסק הדין ניתן ב-20 במאי. **בג"ץ 1193/18 רגבים נ' שר הביטחון.**

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד מעבר מצעד 'ריקוד הדגלים' ברובע המוסלמי בעיר העתיקה ביום ירושלים.

פסק הדין ניתן ב-19 במאי. **בג"ץ 2723/19 עמותת עיר עמים נ' מפקד מחוז ירושלים.**

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שירות הביטחון הכללי שלא לאפשר לעותר להיפגש עם עורך דין, בשל צרכי חקירה המצדיקים זאת.

פסק הדין ניתן ב-22 במאי. **בג"ץ 3446/19 מחמוד רמזי נימר סידר נ' שירות הביטחון הכללי.**

בית המשפט העליון, ברוב דעות, דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת בית המשפט לעניינים מנהליים, ואישר אי מסירת מידע בדבר האופן שבו מוסדר ומנוהל תחום המחקר הארכיאולוגי באזור יהודה והשומרון, במסגרת בקשת חופש מידע שהוגשה, בשל ההגנה על יחסי החוץ של המדינה ועל אינטרסים של צדדים שלישיים העלולים להיפגע כתוצאה מחשיפת המידע.

פסק הדין ניתן ב-16 במאי. **ע"מ 10014/16 יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם נ' המינהל האזרחי איו"ש.**

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, וגזר עונשי מאסר בפועל על שלושה עורכי דין שהורשעו בהעברת אגרות בין אסירים ביטחוניים לבין הנהגת ארגוני החמאס והג'יהאד האסלאמי.

פסק הדין ניתן ב-16 במאי. **ע"פ 4359/18 מדינת ישראל נ' עומר אסכאפי.**

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על חומרת גזר דינו של המפגע שדקר שני שוטרים באזור שער הפרחים בירושלים בשנת 2016.
פסק הדין ניתן ב-2 במאי. ע"פ 7367/18 איימן כורד נ' מדינת ישראל.

יוני:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי עיריית חברון כנגד צו המפקד הצבאי במסגרתו הוקמה מנהלת שירותים אשר החליפה את הוועדה לניהול עניינים מוניציפליים ביישוב היהודי בעיר חברון. בג"ץ פסק כי הקמת המנהלת מקימה מעין רשות מקומית פורמאלית שהיקף סמכותה הוא פרסונלי ולא גיאוגרפי כנהוג, אולם הדבר נובע מהנסיבות הייחודיות של העיר חברון ובמטרה לתת שירותים מוניציפליים מסוימים לתושבי חברון הישראלים, אותם לא מעניקה עיריית חברון.

פסק הדין ניתן ב-30 ביוני. בג"ץ 358/18 עיריית חברון נ' מדינת ישראל.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים שלא לאפשר ביקורי משפחות אצל אסירים ביטחוניים תושבי עזה המשתייכים לארגון החמאס.

ב-4 ביוני דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים, שאושרה על ידי צוות השרים שהסמך הקבינט, שלא לאפשר ביקורי משפחות אצל אסירים ביטחוניים תושבי עזה המשתייכים לארגון החמאס, במטרה להפעיל לחץ על הארגון ולקדם את השבתם של אזרחי ישראל וגופות חללי צה"ל המוחזקים בידי. בית המשפט פסק כי ככלל, עונש מאסר המוטל על אדם אינו שולל את זכויות היסוד שלו, אולם ביקורי משפחה - לרבות של בני משפחה מדרגה ראשונה - הם בגדר "טובת הנאה" ואינם זכות קנויה, וכי הסמכות להעניק טובת הנאה זו מצויה בידי שירות בתי הסוהר – שיכריע בעניין על בסיס קשת של שיקולים, עליהם נמנים השמירה על ביטחון המדינה והסדר הציבורי. בית המשפט קבע כי ההחלטה על הגבלת הביקורים התקבלה לאחר דיון שבמהלכו הוצגו לשר לביטחון הפנים עמדותיהם של הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, וציין כי מדיניות שלילת הביקורים נבחנת שוב מעת לעת. עוד קבע בית המשפט כי ההחלטה סבירה ומידתית וציין כי ההחלטה פוגעת בקבוצה מצומצמת מאד של אסירים – כ-100 בני אדם, מתוך למעלה מ-6000 אסירים ביטחוניים, ויותר מ-800 אסירי חמאס, וכי הם רשאים לעמוד בקשרי מכתבים עם משפחותיהם, להיפגש עם אנשי דת, נציגי ארגון הצלב האדום ועורכי דין. פסק הדין ניתן ב-4 ביוני. בג"ץ 6314/17 פאדי סאמי נמנס נ' ממשלת ישראל.

בג"ץ דחה עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד החלטת מערכת הביטחון להרוס 15 מבנים שהוקמו בשטחי A ו-B, בסמוך לגדר הביטחון באזור הכפר צור באהר.

פסק הדין ניתן ב-11 ביוני. בג"ץ 3246/17 מוחמד אבו טיר נ' מפקד כוחות צה"ל. (ראו דיווחים בעולם על הריסת המבנים: 22 ביולי, [Guardian](#); 22 ביולי, [NY Times](#); 22 ביולי, [Washington Post](#)).

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי הכנסייה היוונית אורתודוקסית כנגד החלטת בית המשפט המחוזי, ואישר את מכירתם של שלושה מנכסיה, בין היתר, המלונות פטרה ואימפריאל אשר שוכנים בשער יפו, לעמותת עטרת כוהנים.

פסק הדין ניתן ב-10 ביוני. ע"א 8398/17 תאופילוס ג'אנופולוס, פטריאך הכנסייה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' Berisford Investment Limited.

בית המשפט העליון דחה עתירות שהוגשו כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שהרשיע את העותרים בעבירות נגד ביטחון המדינה במסגרת פעילות בדאעש.

פסק הדין ניתן ב-13 ביוני. ע"פ 5536/18 עמאר אלביאע נ' מדינת ישראל.

בית המשפט העליון הפך את החלטת בית המשפט המחוזי, ופסק כי על מדינת ישראל לשלם את הפרס הכספי שהובטח עבור מסירת מידע שיוכל למציאת חלל צה"ל מג'די חלבי אשר נעדר מאז שנת 2005. לבית המשפט העליון הוגשה בקשה לדיון נוסף.

פסק הדין ניתן ב-3 ביוני. ע"א 6296/16 איברהים קוזלי נ' מדינת ישראל. ראו גם תקציר פסק הדין.

יולי:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה ביחס למבנים בלתי חוקיים שהקימו פלסטינים בסמוך לכפר ענתא בבנימין.

פסק הדין ניתן ב-15 ביולי. בג"ץ 3107/16 רגבים נ' שר הביטחון.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד מדיניות שירות בתי הסוהר במסגרתה נאסר השימוש בטלפונים על ידי אסירים ביטחוניים קטינים, למעט במקרים חריגים.

פסק הדין ניתן ב-1 ביולי. בג"ץ 2316/19 המוקד להגנת הפרט נ' שירות בתי הסוהר.

בג"ץ מחק עתירות שהגישו פלסטינים כנגד קצב הטיפול של רשות האוכלוסין וההגירה במזרח ירושלים בבקשות התאזרחות שהגישו, תוך שמירת זכויות העותרים.

פסק הדין ניתן ב-21 ביולי. בג"ץ 7725/17 מאזן ג'זאוי נ' משרד הפנים.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד אי-היענותה של המשטרה לסייע בפינוי שני נכסים בחברון, בית רחל ובית לאה, וקבע כי קיימת אי-בהירות ביחס לזכויות המקרקעין בנכסים ולפיכך לא הוכחו היסודות הנדרשים לשם מתן סיוע בסילוק פלישה.

פסק הדין ניתן ב-21 ביולי. בג"ץ 4470/18 שהירה עבדאלעזיז אלזעטרי נ' מדינת ישראל.

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד פסק דינו של בית המשפט הצבאי לערעורים, בגדרו התקבל ערעור התביעה הצבאית והוחמר עונשו של העותר, אשר הורשע בגין אי-מניעת עבירה בהקשר של הפיגוע שאירע באזור התעשייה ברקן בחודש אוקטובר 2018.

פסק הדין ניתן ב-23 ביולי. בג"ץ 4705/19 פלוני נ' בית המשפט הצבאי לערעורים.

בג"ץ קיבל את עמדת המדינה שלפיה האיסור על גביית כספים אסורים חל גם על מקרקעין המנוהלים על ידי הממונה על הרכוש הנטוש באיו"ש, כשם שהוא חל בשטח מדינת ישראל, וכי המועצה האזורית והאגודה במגזר הכפרי באיו"ש, או כל גוף אחר מטעמן, אינן רשאיות לגבות מהתושבים כספים מעבר לעלויות הפיתוח שאושרו על ידי משרד הבינוי והשיכון. זאת במסגרת עתירה שהוגשה כנגד גביית כספים מעבר לעלויות הפיתוח המאושרות.

פסק הדין ניתן ב-8 ביולי. בג"ץ 3378/18 צבי יהונתן נ' ההסתדרות הציונית העולמית, החטיבה להתיישבות.

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש כנגד החלטת בית המשפט המחוזי, אשר דחה עתירת חופש מידע שעסקה במסמכים הנוגעים למצב זכויות האדם באריתריאה, ולמגעים המדיניים בינה לבין ישראל בעניין החזרת מבקשי המקלט לאריתריאה.

פסק הדין ניתן ב-24 ביולי. ע"מ 5958/18 חנה רז בורר נ' משרד החוץ.

בית המשפט המחוזי קבע כי הרשות הפלסטינית אחראית לפיגועים שאירעו במהלך האינתיפאדה השנייה, גם כאשר הפיגועים בוצעו שלא רק באופן ישיר על ידי עובדיה.

ב-8 ביולי קבע בית המשפט כי הרשות הפלסטינית אחראית לפיגועים שאירעו במהלך האינתיפאדה השנייה, גם כאשר הפיגועים בוצעו שלא רק באופן ישיר על ידי עובדיה, אלא גם על ידי אש"ף, חמאס והג'יהאד האסלאמי, זאת במסגרת 17 תביעות נזיקין שהוגשו כנגד הרשות הפלסטינית. פסק הדין ניתן על ידי סגן נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים השופט משה דרורי, אשר התייחס לארבעה ממדים של אחריות של הרשות הפלסטינית ואש"ף: האידאולוגי, הכספי, המעשי, והתקשורתי. בפסק הדין נקבע כי הרשות אחראית ביחס לשלושת הממדים הראשונים, ואילו ביחס למישור התקשורתי, לא הוכח קשר סיבתי בינה לבין הפיגועים נשוא התיקים. לצורך קביעת אחריות הרשות, בית המשפט הסתמך גם על הפעולות שנקטה לאחר ביצוע הפיגועים, בין היתר: מימון האסירים ובני משפחותיהם; מימון משפחות השאהידים; הכרה במעמד השאהידים בפרסומי הרשות ובאתרים השונים; עריכת עצרות; קריאת שמות רחובות, כיכרות וקבוצות ספורט על שם המחבלים; הכרזות של ראשי הרשות ואש"ף לפיהם כל האסירים נשלחו על ידם, לרבות מבצעי פיגועים של החמאס והג'יהאד האסלאמי; מדיניות "הדלת המסתובבת" במסגרתה מחבלים שהושמו בבתי כלא של הרשות על מנת שלא ייעצרו על ידי כוחות הביטחון הישראליים, בין היתר גם פעילי חמאס וג'יהאד אסלאמי, שוחררו כעבור זמן קצר, על אף שאנשי הרשות ידעו כי חברי ארגונים אלה ביצעו פעולות טרור, ואם ישוחררו יש סיכוי רב כי ימשיכו לבצע פיגועי טרור; מתן הוראה מפורשת לרכישת אמל"ח לצורך ביצוע פיגועים. בית המשפט קבע כי אש"ף, הרשות הפלסטינית וערפאת, תמכו בביצוע פיגועים בכל שטחי מדינת ישראל, לרבות בגדה המערבית ובתוך ה'קו הירוק', וכי בכירים במנגנוני הרשות סיפקו נשק ואמל"ח לחמאס והג'יהאד

האסלאמי, ואף היו מעורבים בהכנת פיגועים. פסק הדין מטיל את האחריות על הרשות הפלסטינית, אש"ף, ערפאת ומרואן ברגותי (ובכמה תיקים הוטלה אחריות גם על החמאס), וקובע כי גובה הנזק והפיצויים ידונו במועד מאוחר יותר.

פסק הדין ניתן ב-8 ביולי. ת"א 2538/00 אירנה ליטבק נורז'ץ נ' הרשות הפלסטינית. חלק ראשון; חלק שני; חלק שלישי; חלק רביעי; תקציר פסק הדין. בהמשך לפסק הדין, ב-29 ביולי נקבעו פיצויים בסך 44 מיליון ש"ח באחת מתביעות הנזיקין- ת"א 6062/04 עזבון המנוחה מרים חנה אמיתי ז"ל נ' מוחמד עיד עבדאלקאדר עיסא.

אוגוסט:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה כנגד אי ביצוע פעולות אכיפה מספקות ביחס לבתי עסק של פלסטינים שהוקמו ללא היתר בניה בשטח C, וכן כנגד אי נטילת אחריות מידי הרשות הפלסטינית בכל הנוגע לסמכותה בתחום רישוי עסקים בשטח C שבאזור יהודה ושומרון. בית המשפט (השופט אלרון) קבע כי אין מקום להתערב בסדרי העדיפויות אותם קבעו המשיבים לעניין אכיפת החוק וכי נגד בתי העסק ננקטו פעולות אכיפה ופיקוח לא מעטות. בנוסף, בית המשפט אינו נוהג להתערב בעניינים מתחום יחסי החוץ של מדינת ישראל ולכן אין מקום להתערבות במערכת ההסכמים שבין המדינה לבין הרשות הפלסטינית.

פסק הדין ניתן ב-19 באוגוסט. בג"ץ 6872/18 רגבים נ' שר הביטחון.

בג"ץ דחה, ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד תיקון לפקודת נציבות שב"ס במסגרתו נאסר על ביקור אסירים בימי שבת. השופט מינץ, בדעת רוב, ציין כי שלילת ביקורי משפחות אינה עולה כדי פגיעה בזכות לחיי משפחה (כל עוד עומדים לרשות האסיר אמצעי תקשורת אחרים), ומקל וחומר, התיקון לפקודה – שאינו שולל מהאסירים את האפשרות לקבל ביקורים או מפחית את תדירותם – אינו פוגע בזכותם לחיי משפחה או בזכותם לקשר עם העולם החיצון. השופטת ברק-ארז, בדעת מיעוט, סברה כי היה מקום להוציא צו על-תנאי בעתירה, ולבחון מדוע לא יתאפשרו ביקורים בבתי הסוהר בשבת, ולו במתכונת מצומצמת או חלקית.

פסק הדין ניתן ב-18 באוגוסט. בג"ץ 8297/15 אבנר הררי נ' שירות בתי הסוהר.

בית המשפט העליון הפך את החלטת בית המשפט המחוזי וקבע כי התנאי שקיים בחנינה הנשיאותית שניתנה למוחמד זיעד, מפגע שהורשע בביצוע עבירות נגד ביטחון המדינה ונזגר עליו מאסר עולם, ולפני תום ריצוי מאסרו שוחרר במסגרת "עסקת גלעד שליט", הופך להיות בר הפעלה רק כתוצאה מביצוע עבירה נגד ביטחון המדינה ולא בשל עבירה פלילית שאינה ביטחונית. לפיכך, שנת המאסר שנגזרה עליו בגין תקיפת אשתו ובנותיו לאחר שחרורו אינה מפעילה את התנאי המבטל את החנינה והוא לא יוחזר לרצות את יתרת מאסר העולם.

פסק הדין ניתן ב-20 באוגוסט. רע"ב 534/19 מוחמד זיאדה נ' מדינת ישראל.

בית המשפט העליון קבע כי קבלן אשר רכש זכויות במקרקעי המדינה אינו יכול להפלות בשיווק ומכירת הדירות שייבנו על קרקעות אלו.

ב-19 באוגוסט דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש על החלטת בית המשפט המחוזי, וקבע כי חברה קבלנית פרטית אשר רכשה זכויות במקרקעי המדינה אינה יכולה להפלות בשיווק ובמכירת הדירות שייבנו על קרקעות אלו ולסרב למכור דירה לזוג ערבים בשל מוצאם, וחייב את החברה בתשלום פיצויים. השופט מזוז התייחס לחשיבות המרכזית של עקרון השוויון בחברה דמוקרטית. לגישתו, חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידוק ולמקורות ציבוריים חל גם על מכר דירות על ידי מי שזהו עיסוקו. לפיכך, במקרה דנן, הופר חוק זה. לפי גישתו, איסור ההפליה חל גם ביחס לקבלן פרטי שבונה פרויקט על קרקע פרטית. השופט שטיין סבר כי מקרקעין לא נכללים תחת הגדרת "מוצר" שבחוק איסור ההפליה, שכן פרשנות זו אינה תואמת את לשון החוק ואף מנוגדת לכוונת המחוקק. אולם, במקרה זה מדובר במקרקעי המדינה ששווקו ע"י קבלן פרטי ולכן הם כפופים לאיסור על הפליה במרחב ציבורי, אשר אוסר על הפליה בהקצאת זכויות במקרקעי המדינה. ביחס להפליה במכירת דירות אשר נבנו ע"י קבלן פרטי, על קרקע פרטית, מדובר בסוגיה מורכבת אשר עשויה להצריך תיקון חקיקתי. התנהלות החברה שהודעה כי היא מסרבת למכור דירות לערבים עולה כדי ניהול משא ומתן שלא בדרך מקובלת ומקימה להם זכות לפיצויים. השופט הנדל סבר כי אין צורך להכריע בדבר הפרשנות הנכונה של חוק ההפליה, שכן במקרה בנוכחי, שבו המדינה היא צד לחוזה עם החברה הקבלנית, האיסור על ההפליה נובע מחובת השוויון שמחייבת את מי שכורת חוזה עם המדינה לשיווק קרקע ציבורית. פסק הדין ניתן ב-18 באוגוסט. **רע"א 10011/17 מי-טל הנדסה ושירותים בע"מ נ' חאלס סלמאן.**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע קבע, ברוב דעות, כי שישה תושבי היישוב הבדואי אל-עראקיב ישלמו למדינה 1.3 מיליון שקלים בגין נזקים והוצאות שנגרמו בשל ביצוע פינויים חוזרים ונשנים של מבחנים שהוקמו על ידם על מקרקעי הציבור.

פסק הדין ניתן ב-7 באוגוסט. **ע"א 36558-12-17 מדינת ישראל נ' סייאח אבו מדיעם.**

ספטמבר:

בג"ץ דחה עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד החלטת מערכת הביטחון להרוס מבנים שהוקמו בשטחי A ו-B, בסמוך לגדר הביטחון באזור הכפר צור באהר, וקבע כי העותרים מעלים נימוקים כמעט זהים לאלו שהועלו במסגרת עתירה בנושא שנדחתה בחודש יוני 2019, ולפיכך העותרים מנועים מליזום התדיינויות נוספות באותו נושא.

פסק הדין ניתן ב-22 בספטמבר. **בג"ץ 4800/19 ועד שכונת צור באהר נ' מנהל קשת צבעים (הגדר).**

בג"ץ קיבל עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד אי ביצוע צווי פינוי שהוצאו על ידי המנהל האזרחי ביחס לפסולת עפר שנוצרה מעבודות רכבת ישראל באזור לטרון והושלכה למקרקעין שהעותרים טענו לזכויות בהם, והורה לרכבת ישראל לפנות את העפר שהועבר למקרקעי העותרים.

פסק הדין ניתן ב-4 בספטמבר. בג"ץ 972/14 חמדאן צברי חסן דיב נ' שר הביטחון.

בג"ץ קיבל את ערעור המדינה ופסק כי תקנה 133(3) לתקנות ההגנה (שעת חירום) מסמיכה את המפקד הצבאי להורות על קבורה ארעית של גופות מחבלים לצרכי משא-ומתן.

ב-9 בספטמבר הפך בג"ץ, במסגרת דיון נוסף, את פסק דינו שניתן בשנת 2017, וקבע, בהרכב מורחב וברוב דעות, כי תקנה 133(3) לתקנות ההגנה (שעת חירום) מסמיכה את המפקד הצבאי להורות על קבורה ארעית של גופות מחבלים לצרכי משא-ומתן מול ארגוני הטרור שמטרתו השבת אזרחי ישראל וגופות חללי צה"ל המוחזקים על ידם. הנשיאה חיות, בדעת רוב, קבעה כי מלשון התקנה ותכליתה עולה שבידי המפקד הצבאי הסמכות להורות על קבורה ארעית של גופות מחבלים לצרכי משא ומתן עם ארגוני הטרור, ככל ששיקולי ביטחון מחייבים זאת, וכי שיקולים אלו כוללים, בין היתר, את השבת חללי וחיילי צה"ל ואזרחי ישראל הנמצאים בידי ארגוני הטרור. הנשיאה סברה כי אין פגיעה בליבת הזכות לכבוד המתים או לכבוד המשפחה, נוכח העובדה שהחזקת הגופות היא ארעית וכן בשל האופן המכבד שבו הן נקברות, תוך נטילת אמצעי זיהוי גנטיים לשם זיהוי המתים בעתיד. אולם יש לתחום את הסמכות ולהפעילה במגבלות ובאיזונים אשר נקבעו. בנוסף, אין במשפט הבינלאומי איסור חרות על החזקת גופות במסגרת עימות מזוין. **השופט סולברג** סבר כי הפגיעה שעולה מהחזקת גופות מחבלים באמצעות קבורתן בשטח המדינה פחותה במידה משמעותית אל מול התועלת שעשויה לצמוח מכך, וכי התקנה מסמיכה גם קבורת עולמים בישראל לגופות מחבלים ומקל וחומר קבורה ארעית. **השופט עמית** סבר כי החזקת גופות לשם חילופי שבויים היא נושא ביטחוני והסמכות להורות על קבורת אדם כוללת את הסמכות להורות על הוצאת גופתו על מנת להחזירה למשפחתו. בנוסף, הפגיעה בזכות לכבוד המת אינה בליבת הזכות החוקתית לכבוד ולכן אין צורך בהסמכה מפורשת. **השופט הנדל** סבר כי לשון התקנה והקשרה מספיקים כדי למלא אחר דרישת ההסמכה המפורשת, אולם, אין להשלים עם החזקה בלתי מוגבלת של גופות המחבלים, ועל המדינה לקיים בחינה מחודשת תכופה של הנסיבות, הן ביחס להיתכנות של עסקת חליפין והן ביחס ל"ערך" של החזקת מחבלים ספציפיים. יש לתת את הדעת גם על שמירת הזיקה בין משפחת המחבל המת לקברו הארעי. השופט הדגיש שמדובר בצעד חריג והוא אפשרי רק על רקע משא ומתן קונקרטי להשבת אזרחים וגופות חללים. **השופט ברק-ארז** סברה כי הגופות שחל איסור על החזקתן ללא חקיקה מפורשת הן רק גופותיהם של מי שהיו תושבי ישראל או תושבי אזור יהודה ושומרון. לפיכך, ניתן להחזיק ולהורות על קבורת גופותיהם של מחבלים שהגיעו לישראל מעזה או ממקומות אחרים שאינם כפופים למשפט או לשלטון הישראלי, אלא לכללי המשפט הבינלאומי, אשר אין בו חובה להשיב גופות כאלה באופן חד-צדדי. העקרונות החלים על השבת גופות אלו מבוססים במידה רבה על היבטים שעניינם סיום פעולות האיבה וההדדיות, בין השאר לצורך ניהול משא ומתן עתידי בעניין השבת גופות או שבויים ונעדרים. **השופט קרא, בדעת מיעוט**, סבר כי בשל הפגיעה בכבוד המת ומשפחתו, הנובעת גם מכך שהמשפחות אינן רשאיות להשתתף בלוויה ואינן יכולות לבקר בקבר,

נדרש שמתן הוראה על קבורה ארעית תהיה מעוגנת בחקיקה ראשית ומפורשת. בנוסף, תכלית התקנה היא למקרים בהם נדרש לפעול באופן דחוף ומיידי לשם שמירה על הסדר הציבורי והביטחון ובאופן הקשור ישירות לגופה הספציפית ולא למטרות חיצוניות כגון לצרכי "קלפי מיקוח". **השופט פוגלמן** סבר כי כאשר גופה מוחזקת כ"קלף מיקוח" הפגיעה בכבוד מתעצמת, כל שכן במצב שבו נמנעת קבורה על ידי המשפחה ואף לא מתאפשר להם ליטול חלק בקבורה או לפקוד את הקברים. לפיכך, אין לראות בתקנה מקור סמכות לצעד זה בהעדר הסמכה מפורשת. פסק הדין ניתן ב-9 בספטמבר. **דנג"ץ 10190/17 מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון נ' מוחמד עליאן.**

בית המשפט העליון דחה ערעור שהוגש על ידי אזרח חוף השנהב שנכנס לישראל בשנת 2007 שלא כדין והושם במשמורת לקראת הרחקתו מישראל, על החלטת בית המשפט המחוזי שאישרה את החלטת בית הדין לביקורת משמורת, שקבע כי לבית הדין הסמכות להאריך את תנאי השחרור שעליהם הורה, אך למרות זאת הוא אינו מוסמך להורות על שחרור ממשמורת לצורך יציאה עצמאית מישראל, מבלי לקבוע מועד מוגדר לכך, באופן שעולה כדי הסדרת מעמד דה פקטו.

פסק הדין ניתן ב-2 בספטמבר. **בר"ם 1780/18 אינזה קוני נ' רשות האוכלוסין וההגירה.**

אוקטובר:

בג"ץ 4534/19 **חאבס מחמוד ביוז נ' בית המשפט הצבאי – יהודה.**
ביום 7.10.19 בג"ץ **דחה** על הסף עתירה שהוגשה על ידי מפגע שהורשע בנטילת חלק ב"לינץ" ברמאללה בשנת 2000, ומרצה שני מאסרי עולם, בה הוא מבקש, בין היתר, להציג ראיות חדשות, וקבע כי אין מקום לקיים הליך של ערעור נוסף על פסקי הדין של בית המשפט הצבאי וכי קיים סעד חלופי בדמות פנייה לנשיא בית המשפט הצבאי לערעורים בבקשה למשפט חוזר.

בג"ץ 6577/19 **אמג'ד נעאולה נ' ביהמ"ש הצבאי לערעורים.**
ביום 10.10.19 בג"ץ **דחה** על הסף עתירה שהוגשה על ידי אחיו של המפגע שביצע את הפיגוע באזור התעשייה ברקן, אשר הורשע באי מניעת החזקת נשק ובשיבוש הליכי משפט, כנגד גזר דינו, וקבע כי טענות העתירה אינן עולות כדי המקרים החריגים שבהם בית המשפט יתערב בהחלטת בית המשפט הצבאי לערעורים.

בג"ץ 4845/17 **ראפת אמארה חמדאן נ' היועמ"ש.**
ביום 28.10.19 בג"ץ **קיבל** ברוב דעות, עתירה שהוגשה כנגד ההחלטה לסגור את תיק החקירה כנגד השוטר שירה למוות באזרח שאיים על שוטרים בכפר כנא בשנת 2015, והורה ליועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין את השוטר. על פסק הדין הוגשה בקשה לדיון נוסף.

ע"מ 6863/18 סניף נ' משרד המשפטים.

ביום 7.10.19 בית המשפט העליון דחה ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחה עתירת חופש מידע להורות למשרד המשפטים למסור מידע אודות התקשרויות שנעשו עם גורמים זרים, כחלק מהמאבק בתופעת הדחף-לגייטימציה לישראל (BDS). בית המשפט קבע כי מתקיים הסייג המאפשר שלא למסור מידע בשל חשש לפגיעה ביחסי החוץ של ישראל, וכי המידע שלא נמסר הוא חלק קטן וטכני במהותו, שכולל את זהות משרדי עורכי הדין ותעריפיהם.

ע"מ 2777/19 שאדי מחמד רמאדן רמאדן נ' מתאם פעולות הממשלה בשטחים.

ביום 28.10.19 בית המשפט העליון דחה עתירה לבקשת היתר כניסה לישראל לתושב עזה על מנת לבקר את אביו החולה המתגורר באיו"ש. בית המשפט ציין כי בעקבות עתירה קודמת עודכנו הקריטריונים וניתן לבקש היתר גם במקרה של אשפוז ביתי, אך לא הוכח כי זה המקרה.

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל ואח'.

ביום 24.10.19 בית המשפט המחוזי קבע בהכרעת דינו כי הנאשם בפיגוע בדומא, בו נהרגו בני משפחת דוואבשה, א' הקטין, היה חבר בארגון טרור.

הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני והצתה. העבירה שעניינה חברות בארגון טרור לא נכללה במסגרת הסדר הטיעון ולכן נדרשה בה הכרעת דין. במועד הגשת כתב האישום עבירת החברות בארגון טרור הופיעה **בפקודת מניעת טרור התש"ח – 1948**. אגב ההליכים, התקבל **חוק המאבק בטרור, התשע"ו – 2016** אשר החליף את הפקודה וקבע הגדרה מפורטת יותר ל"מעשה טרור", הכוללת שלושה מבחנים: האחד - קיומו של מניע מדיני דתי, לאומני או אידיאולוגי; השני - קיומה של מטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה לאלץ ממשלה או רשות שלטונית לעשות מעשה; השלישי - במעשה היה משום פגיעה חמורה בגופו של אדם או בחירותו או ברשימת ערכים מוגנים אחרים הקבועה בסעיף. בית המשפט קבע כי התקיימו כל יסודות העבירה ביחס לנאשם. כך, הנאשם השתייך לארגון "תשתית המרד", אשר פעל, בתבנית מאורגנת ומתמשכת, מתוך מניע אידיאולוגי, במטרה להביא לשינוי מדיניות, והוא עומד כרקע לביצוע הפעולות והעבירות על בסיס גזענות, שנאה או עוינות כלפי הערבים. ביחס לרכיב השני, נקבע כי מטרות הארגון הושגו על ידי הטלת אימה ופחד. ביחס לרכיב השלישי, נקבע כי הצתה הינה מעשה אלימות שיש בו סיכון ממשי לפגיעה חמורה. לבסוף, נדחתה טענת ההגנה מן הצדק שהועלתה על ידי הנאשם, ונקבע כי הנסיבות המיוחדות והחריגות הנוגעות לאופן חקירתו של הנאשם, גילו הצעיר, והעובדה, שלמעט הנאשם בן אוליאל, הוא היחיד שעומד לדין בגין עבירה זו, יילקחו בחשבון בשלב העונש. נקבע כי גזר הדין יינתן לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן.

נובמבר:

בג"ץ 3126/19 ליליאנה טראובמן נ' היועץ המשפטי לממשלה.

ב-6 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד סירובו של היועץ המשפטי לממשלה לפתוח בחקירה של אזרחים ישראלים שעסקו בייצוא ביטחוני למשטר פינושה בצ'ילה בשנות ה-70 וה-80, וקבע כי אין להתערב בשיקול דעתן הרחב של רשויות התביעה.

בג"ץ 7272/19 אלכסיי בורקוב נ' שר המשפטים.

ב-10 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד החלטת שר הפנים להורות על הסגרתו של אלכסיי בורקוב (ההאקר הרוסי) לארצות הברית, וקבע כי ההחלטה התקבלה לאחר שנבחנו באופן מספק כל השיקולים הרלוונטיים.

בג"ץ 734/19 עבד אלמעטי אברהים נ' משרד הביטחון.

ב-11 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי דייגים מרצועת עזה להשבת כלי שייט שנתפסו בשנת 2016 לאחר שחרגו מהמרחב המותר לדיג, נוכח החזרת הסירות, לאחר שלוש שנים, לבעליהן.

בג"ץ 6420/19 צאלח אלעצאפרה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית.

ב-12 בנובמבר דחה בג"ץ, ברוב דעות (השופטים מינץ ומלצר), עתירה שהוגשה כנגד החלטת המפקד הצבאי להורות על הריסת בתי המגורים של בני משפחתם של הנאשמים ברצח דביר סורק ז"ל בחודש אוגוסט. השופטת ברון, בדעת מיעוט, סברה כי כדי שהצעד יהיה מידתי יש להתייחס למידת הידיעה או המעורבות של בני המשפחה במעשה. במקרה זה לא קיימות ראיות המצביעות על כך שבני המשפחה המתגוררים בדירות של שלושה מהמפגעים ידעו על הכוונה לבצע פיגוע, או תמכו בו לאחר מכן ולכן אין להרוס את הבית, בעוד שניתן להרוס את ביתו של המפגע שאשתו עודדה את הפיגוע ושיבשה הליכים לאחר מכן.

בג"ץ 5517/17 פלוני נ' ראש ממשלת ישראל.

ב-14 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי לוחמי צד"ל, שפעלו כמגייסי סוכנים של השב"כ ברצועת הביטחון בדרום לבנון, במסגרתה נטען כי היקף הסיוע שקיבלו לאחר שעברו להתגורר בישראל עומד בניגוד להבטחות שלטוניות שניתנו להם, וקבע כי העותרים לא הביאו הוכחות מספקות לטענתם.

בג"ץ 7590/19 עאמר עלימחמד דבאסה נ' המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית.

ב-17 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני כנגד צו הריסה שהוצא למבנה שהקים באזור יטה, וציין כי העותר מודה שהמבנה נבנה ללא היתר בנייה כדין תוך ידיעה שמבנים סמוכים לשלו נהרסו בנסיבות דומות.

בג"ץ 4901/15 הווקף של חברון נ' מדינת ישראל.

ב-19 בנובמבר מחק בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי הווקף של חברון כנגד צו תפיסה צבאי שהוצא על מבנה, ששימש כמסגד ומהווה גם מקום קדוש ליהדות כמצוין את קברם של רות וישי, שבו מוצב צבאי ועמדות תצפית. בעתירה נטען, כי נמנעה כניסת פלסטינים למקום ובמקביל הותרה כניסת מתפללים יהודים. הובהר כי לעמדת היועץ, החובה לאזן בין צרכי הביטחון לזכויות הפרט חלה על כלל האוכלוסיות, ובהתאם המדינה התחייבה לאפשר גם כניסת פלסטינים, בכפוף להערכת מצב ביטחונית ולביצוע תיאומים ביטחוניים.

בג"ץ 4427/16 מוחמד עבד אלרחים נ' מתאם הפעולות בשטחים.

ב-21 בנובמבר דחה בג"ץ, ברוב דעות (השופטים הנדל ווילנר), עתירה שהוגשה כנגד האיסור שהוטל על יציאתם לחו"ל של פלסטינים המתגוררים בישראל במסגרת הליך איחוד משפחות דרך נתב"ג. במהלך הדיון בעתירה הושגו הסכמות לפיהן בעלי מעמד של תושב ארעי בישראל יורשו לצאת לחו"ל דרך נתב"ג בכפוף לבדיקה ביטחונית מקדימה. לעומתם, בעלי היתרי מת"ק, שניתן על ידי המפקד הצבאי באזור, יקבלו אישור רק במקרים הומניטריים חריגים. השופט פוגלמן, בדעת מיעוט, סבר כי האיסור אינו מידתי, שכן קיים אמצעי שפגיעתו בפרט פחותה, כגון הבדיקה שנערכת לבקשות של האוכלוסייה הפלסטינית הכללית.

בג"ץ 1252/19 מוסטפא איברהים נ' מפקד מחוז ש"י.

ב-28 בנובמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטינים כנגד החלטת המשטרה לסגור את תיקי החקירה שנפתחו, בנוגע לטענות לפלישה של תושבי מאחז חוות גלעד לקרקע בבעלותם, וקבע כי העותרים לא הצליחו להוכיח את בעלותם.

ע"ם 2966/19 HUMAN RIGHTS WATCH נ' שר הפנים.

ב-5 בנובמבר אישר בית המשפט העליון לגרש את נציג ארגון Human Rights Watch, עומר שאקר, בשל תמיכה ב-BDS.

בשנת 2018 החליט שר הפנים שלא לחדש את אשרות השהייה והעבודה של עומר שאקר בשל התבטאויותיו ופעילותו נגד ישראל. על ההחלטה הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר דחה את הערעור וקבע כי מדובר בפעילות שיטתית ומתמשכת שהחלה כבר בשנת 2006, ונמשכה גם לאחר כניסתו של שאקר לישראל, והתבטאה, בין היתר, בהקמת ארגון סטודנטים הקורא לחרם על ישראל ובשלילה גורפת של לגיטימיות ההתיישבות. על החלטת בית המשפט המחוזי הוגש הערעור הנוכחי. בית המשפט ציין כי עתירה נגד חוקתיות סעיף 2(ד) לחוק הכניסה לישראל תלויה ועומדת, וכי הערעור שלפניו מתמקד בהיבטיה המנהליים של ההחלטה. נקבע, כי לא נפל פגם בהחלטת שר הפנים, אשר ערך הבחנה ברורה בין עצם פעילותו של ארגון Human Rights Watch בישראל לבין עניינו האישי של מר שאקר, וכי הארגון יכול לבקש העסקה של נציג אחר. בנוסף, קריאה לחרם על ישראל עשויה לבוא בגדרי חוק הכניסה לישראל, גם אם היא נתלית בנימוקים של הגנה על זכויות אדם, או בהוראות המשפט הבין-לאומי. השופטים סולברג ווילנר ציינו, בהערת אגב, כי קיים קושי להכיר בזכות העמידה של תושב חוץ לטעון לפגיעה בזכויות אזרחי מדינת ישראל. לביקורת על פסק הדין ראו: לילה מרגלית, 27 בנובמבר, Lawfare.

דצמבר:

בג"ץ 8040/19 הנדי מוצעב נ' מפקד צבאי.

ב-4 בדצמבר קיבל בג"ץ עתירה שהגיש פעיל ג'יהאד אסלאמי, אשר נמצא במעצר מנהלי מאז חודש ספטמבר 2019, והתלה את צו מעצרו המנהלי עקב הסכנה הנשקפת לחייו בשל שביתת הרעב שהוא מקיים.

בג"ץ 5881/19 מרדכי ואנונו נ' היועץ המשפטי לממשלה.

ב-16 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה שהגיש מרדכי ואנונו כנגד צווי ההגבלה שהוטלו עליו החל ממועד שחרורו בשנת 2004, וקבע כי בידיו של ואנונו מצוי מידע סודי רלבנטי שפרסומו יפגע בביטחון המדינה, וקיום חשש ממשי כי אם יוסרו המגבלות המוטלות עליו הוא יפעל לפרסום מידע זה.

בג"ץ 9221/16 אחמד מוחמד חואמדה נ' המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית.

ב-16 בדצמבר מחק בג"ץ עתירות שהוגשו על ידי פלסטינים כנגד צווי הריסה שהוצאו למבנים שנבנו באזור חברון ללא היתרי בניה, וקבע שהעותרים רשאים להגיש תכנית בינוי שתכלול את הצעתם להסדרת הבניה הבלתי חוקית, והתכניות יבחנו על ידי הרשויות בפתירות.

בג"ץ 9212/18 איברההים אחמד עאלם נ' עו"ד נחמה זוסמן, מחלקת עררים בפרקליטות המדינה.

ב-18 בדצמבר דחה בג"ץ עתירה שהוגשה על ידי פלסטיני כנגד סגירת תיק החקירה בעניין הנזק שנגרם לחלקה שלו, בשל עבודות לפריצת דרך גישה באזור מעלה שומרון בשנת 2014, וקבע כי אין תוחלת מעשית לסעדים המבוקשים. בית המשפט מתח ביקורת על אופן טיפול המשטרה בתלונה, והבהיר כי יש להראות נכונות אמיתית ואפקטיבית להגנה על קניינם הפרטי של תושבים פלסטינים.

בג"ץ 6612/17 רגבים נ' שר הביטחון.

ב-25 בדצמבר מחק בג"ץ עתירה שהוגשה כנגד אי נקיטת צעדי אכיפה ביחס לעבודות בנייה בלתי חוקיות של פלסטינים, שכן העותרת לא עמדה בנטל הנדרש לבירור זהות עברייני הבניה לצורך הוספתם כמשיבים לעתירה.

עע"מ 7315/18 ורד ביתן נ' ראשת אגף הפיקוח על יצוא ביטחוני.

ב-17 בדצמבר דחה בית המשפט העליון ערעור שהוגש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר קבע כי אין להעביר לידי העותרים מידע הנוגע לקשר הביטחוני והדיפלומטי בין ישראל וסרי לנקה בין השנים 2002–2011, בשל החשש לפגיעה בביטחון המדינה וביחסי החוץ שלה.

ע"א 19856-04-19 חברת טל לבניה והשקעות קרני שומרון בע"מ נ' זכריא סלים גודה בקרי.
ב-23 בדצמבר דחה בית המשפט המחוזי ערעור שהוגש על ידי מתנחלים כנגד החלטת בית משפט השלום, שהורה לפנות את "בית בכרי" שבתל רומיידה בחברון לאחר שלא הוכח כי נרכש כדין.

עדכונים נוספים

ינואר:

ראש הממשלה נתניהו החליט על אי הארכת המנדט של הנוכחות הזמנית הבינלאומית בחברון (TIPH).
ההודעה על ההחלטה ניתנה ב-28 בינואר (28 בינואר; [Ynet](#), תגובת חמשת המדינות התורמות ל - TIPH להחלטת ראש הממשלה).
ראו גם הסבר על ההחלטה ומשמעויותיה: פנינה שרביט ברוך וליאור צור, 21 בפברואר [INSS](#).

פברואר:

היועץ המשפטי לממשלה פרסם כתב חשדות כנגד ראש הממשלה, במסגרתו המליץ להגיש שלושה כתבי אישום, בכפוף לשימוע, בגין שוחד, מרמה והפרת אמונים.
כתב החשדות פורסם ב-28 בפברואר (כתב החשדות).

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 3), התשע"ט-2019 - הכרזה על ערוץ הלוויין אלאקצא כארגון טרור.
הצו פורסם ב-26 בפברואר (חוברת 8181, אתר משרד המשפטים - קובץ התקנות).

החלטת הקבינט ליישם את חוק קיזוז משכורות המחבלים.
ההחלטה התקבלה ב-17 בפברואר (17 בפברואר, החדשות 13; 17 בפברואר, [Ynet](#)).

מאי:

מבקר המדינה פרסם את הדוח השנתי במסגרתו נערכה בדיקה ביחס לפעילות בתי המשפט הצבאיים באזור יהודה ושומרון.
הדוח פורסם ב-6 במאי (הדוח; 6 במאי, תגובת דובר צה"ל).

צו חסינויות וזכויות יתר (ארגונים בין-לאומיים ומשלחות מיוחדות) (ארגון התמיכה והרכש של נאט"ו (NSPO)), התשע"ט-2019 - מתן חסינות לארגון התמיכה והרכש של נאט"ו.
הצו פורסם ב-2 במאי (חוברת 8214, אתר משרד המשפטים - קובץ התקנות).

יוני:

צו המאבק בטרור (הכרזה שחבר בני אדם הוא ארגון טרור) (תיקון מס' 5), התשע"ט-2019 - הכרזה על ערוץ הלוויין אלאקצא כארגון טרור.
הצו פורסם ב-26 ביוני (חוברת 8238, אתר משרד המשפטים - קובץ התקנות).

נובמבר:

ב-21 בנובמבר הגיש היועץ המשפטי לממשלה כתב אישום נגד ראש הממשלה בגין שוחד, מרמה והפרת אמונים בתיק 4,000, ומרמה והפרת אמונים בתיקים 1,000 ו-2,000.
21 בנובמבר, משרד המשפטים.

דצמבר:

ב-3 בדצמבר הוציא שר הביטחון צו תפיסה מנהלי אשר נועד להגביל שימוש והעברת כספים לפעיל החמאס מחמד ג'מיל מחמוד הרש.
31 בדצמבר, הודעת משרד המשפטים.

ב-25 בדצמבר הוציא שר הביטחון צו תפיסה מנהלי לעיקול כספים ונכסים של משפחות מפגעים ישראלים.

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

פברואר:

ערכאת ערעורים בארצות הברית הפכה את החלטת ערכאת המשפט אשר דחתה תביעה שהגישו פלסטינים כנגד גופים ואזרחים אמריקאים, בין היתר כנגד שלדון אדלסון, בגין פשעי מלחמה ותמיכה בהתנחלויות, והחזירה את התביעה לדיון בפני ערכאת המשפט.
ההחלטה ניתנה ב-19 בפברואר (ההחלטה ; 19 בפברואר, Reuters).

בריטניה הכריזה על ארגון חיזבאללה בכללותו כארגון טרור.

ב-25 בפברואר הונחה לפני הפרלמנט הבריטי הצעת חוק להכריז על ארגון חיזבאללה בכללותו כארגון טרור. הפרלמנט הבריטי אישר את ההצעה והחוק נכנס לתקפו ב-1 במרץ. על פי החוק, כל אדם אשר יואשם בהשתייכות לארגון או תמיכה בו בשטח בריטניה צפוי לעונש מאסר של עד עשר שנים. לדברי סגיד ג'אוויד (Sajid Javid), השר לביטחון פנים בממשלת בריטניה ושרים נוספים, הסיבה לנקיטת צעד זה היא ניסיונות חיזבאללה לערער את המצב הרגיש במזרח התיכון, וכן מפני שקיים קושי לעשות הפרדה בין הזרוע הצבאית לבין הזרוע המדינית של הארגון, אשר מעשית איננה קיימת עוד. עד כה הוגדרו בבריטניה כארגון טרור רק הזרוע הצבאית של חיזבאללה (מאז 2001) ויחידת ביטחון החוץ שלה (מאז 2008) בכך מצטרפת בריטניה לארצות הברית, קנדה, הולנד

וישראל אשר הכריזו על חיזבאללה בכללותו כארגון טרור (25 בפברואר, [הודעת המשרד לביטחון פנים](#); 25 בפברואר, [The Guardian](#); 25 בפברואר, [הארץ](#)).

מרץ:

פורסם דוח ועדת החקירה של מועצת זכויות האדם של האו"ם על האירועים בגבול רצועת עזה סביב צעדות השיבה.

הדוח פורסם ב-18 במרץ ([הדוח](#); 25 בפברואר, [הדוח החלקי](#)).
ראו גם ניתוח מסקנות הדוח החלקי: **פנינה שרביט ברוך**, 12 במרץ, [INSS](#) - הדוח קובע כי יש יסוד סביר להאמין שהירי של חיילי צה"ל על מפגינים באזור גדר הגבול היה בלתי חוקי ברוב המכריע של המקרים ואף עשוי להיחשב כפשע מלחמה או כפשע נגד האנושות. פנינה שרביט ברוך סבורה כי הפער העצום, הניכר בין העמדה המפורטת בדוח לבין עמדת ישראל, נובע בעיקר מכך שהדוח מאמץ לחלוטין את הזווית של הקורבנות הפלסטינים, תוך תיאור האירועים כהפגנות אזרחיות שלא הצדיקו שימוש בכוח וללא התייחסות למציאות המורכבת של האירועים. אין ספק שהדוח הנוכחי ישמש לניגוחה של ישראל בזירה הבינלאומית, אולם יש לקוות, כי חד הצדדיות שבדוח תמנע הסתמכות של גורמים מקצועיים על מסקנותיו כלשונן ([עמיחי כהן](#), 7 במרץ, [Just Security](#); [לירון ליברמן](#), 17 באפריל, [Lawfare](#); [ג'פרי קורן ופיטר מרגוליס](#), 18 במרץ, [Lawfare](#)). בנוסף ראו תגובת משרד החוץ לדוח: 21 במרץ, [משרד החוץ](#); וכן דוח המכון היהודי לביטחון לאומי באמריקה ביחס לאירועים בגבול רצועת עזה ולדוח מועצת זכויות האדם, 15 במרץ, [JINSA](#)).

מועצת זכויות האדם של האו"ם אימצה חמש החלטות המבקרות את מדיניות ישראל בשטחי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן.

ההחלטות אומצו ב-22 במרץ ([החלטה 13/40](#); [החלטה 21/40](#); [החלטה 22/40](#); [החלטה 23/40](#); [החלטה 24/40](#)). ראו גם [הודעת שר החוץ הבריטי](#) גרמי האנט כי בריטניה תתנגד לכל החלטה שתעלה להצבעה מכוח סעיף 7).

ניתוח של משפטנים את שאלת המשלימות לעניין ההתנחלויות.

הניתוח פורסם ב-14 במרץ ([סטיבן קיי וג'ושוע קרן](#), [Opinio Juris](#)).

השליח המיוחד של האו"ם למזרח התיכון, ניקולאי מלדנוב, גינה את אלימות החמאס במהלך ההפגנות על רקע המצב הכלכלי ברצועת עזה.

הודעת הגינוי פורסמה ב-17 במרץ ([הודעת הגינוי](#); 17 במרץ, [Reuters](#)).

הנשיא טראמפ חתם על הצהרה נשיאותית להכרה בריבונות ישראל ברמת הגולן.

ההצהרה נחתמה ב-25 במרץ ([ההצהרה](#); 26 במרץ, [תדריך לעיתונאים](#); 25 במרץ, [NY Times](#)). ראו גם ניתוחים שונים של ההצהרה: [אלן בייקר](#), 31 במרץ, [JCPA](#); [סקוט אנדרסון](#), 22 במרץ, [Lawfare](#)).

מחלקת המדינה של ארצות הברית פרסמה דוח על מצב זכויות האדם בעולם בשנת 2018.

ב-13 במרץ פרסמה מחלקת המדינה של ארצות הברית את הדוח השנתי על מצב זכויות האדם בעולם במסגרתו התייחסה גם למצב זכויות האדם בישראל. זאת השנה השנייה שכותרת הדוח לא מתייחסת לרמת הגולן והגדה המערבית כ"שטחים כבושים" אלא כ"שטחים בשליטת ישראל", אולם בעוד שבשנה שעברה חל שימוש בביטוי "שטחים כבושים" בתוך הדוח עצמו, השנה הביטוי נמחק מהדוח בכלליותו. בין הנושאים שהדוח מתייחס אליהם: העימותים בגבול רצועת עזה סביב צעדות השיבה הדוח מפרט הן את עמדות ישראל ופסיקת בג"ץ והן את-הטענות של ארגוני זכויות האדם בנושא; שיטות החקירה של השב"כ הדוח מתייחס לפסיקת-בית המשפט העליון מחודש נובמבר 2018 בנושא; חופש הביטוי בישראל הדוח מציין שחופש-הביטוי בישראל מעוגן בחוק ומכובד, ככלל, על ידי הממשלה. הדוח מתייחס לסמכות להטיל קנסות על מי שקורא לחרם נגד ישראל, אך מציין שנדחו בקשות להטלת קנסות כאלו. כן יש התייחסות לסמכות למנוע כניסה לישראל של תומכים בחרם, כולל אזכור פסק הדין בנושא וציון מספר מקרים בהם נמנעה כניסה כאמור; ביחס למבקשי מקלט הדוח מציין כי ישראל סיפקה הגנה מסוימת מפני גירוש פליטים או החזרתם למדינות שבהן חייהם או חירותם עלולים להיות בסכנה, והצהירה על התחייבותה לעקרון אי החזרה. הדוח מציין כי שיעורי ההכרה בפליטים בישראל נמוכים מאוד וכי מאז שנת 2009 המדינה אישרה רק 52 בקשות מתוך 55,433 בקשות מקלט שהוגשו לה, ובשנת 2018 אישרה שש בקשות מקלט בלבד. (13 במרץ, הודעת מזכיר המדינה האמריקאי מייק פומפאו).

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 של מועצת הביטחון.

הדוח פורסם ב-14 במרץ (הדוח). ראו גם ניתוח הדוח: אסף אוחיון, 27 במרץ, (INSS).

אפריל:

ביהמ"ש הפדרלי בטקסס הוציא צו מניעה זמני לחוק האוסר על עובדי ציבור לתמוך בחרם על ישראל.

הצו הוצא ב-25 באפריל (הצו ; 27 באפריל, הארץ).

מאי:

נאום היועץ המשפטי של משרד ההגנה האמריקאי.

ביום 28.5 נאם היועץ המשפטי של משרד ההגנה האמריקאי, פול ניי, בכנס הבינלאומי של הפרקליטות הצבאית בנושא דיני מלחמה. היועץ הדגיש את התפקיד המרכזי של מדינות, ובפרט של מדינות המעורבות בלחימה, כמו ארה"ב וישראל, בפיתוח דיני העימות המזוין. ניי הדגיש מספר נקודות: 1. אין מקום לייצר כללים חדשים למילוי "חלל" בדיון הקיים אלא יש ליישם את העקרונות הקיימים של דיני הלחימה. כך, למשל, אין לייצר כלל האוסר על פיתוח של כלי נשק אוטונומיים, אלא יש להחיל עליהם את הכללים הקיימים, בפרט לאור העובדה שטכנולוגיות אלו יכולות דווקא לשפר את העמידה בדרישות הדין. 2. דיני העימות המזוין מבטאים שילוב של

שיקולים צבאיים והומניטאריים ואין מדובר בערכים מתנגשים. פעילות צבאית שהיא יותר יעילה, מדויקת ואפקטיבית יכולה להועיל בהשגת יעדים הומניטאריים. לכן, למשל, יש להתנגד ליוזמות להגביל שימוש בנשק מתפוצץ באזורים מאוכלסים, שכן מדובר בנשק שעשוי להיות חיוני לשם מזעור הפגיעה באזרחים באמצעות פעולה נגד האויב לפני שהוא נטמע באוכלוסייה האזרחית. 3. חשוב להבחין בין לוחמים חוקיים ובלתי חוקיים, דבר שאינו נעשה בחלק מהדוחות אשר מציגים מדינות כמו ארה"ב וישראל כמפרות של הדין, בלי להתייחס להבדל בין גורמים אשר פוגעים במכוון באזרחים למדינות אשר עושות מאמץ למזער את הפגיעה באזרחים. הניתוח השגוי של בית הדין הפלילי בנוגע להתנהלות ארה"ב באפגניסטן לקה בכך. בית הדין היה צריך לכבד את סירובה של ארה"ב להיות כפופה לסמכות בית הדין. בנוסף התעלם ממערכת האכיפה הפנימית החזקה של ארה"ב. ישראל נתקלת בקושי דומה וארה"ב תעמוד לצידה מול בית הדין. 4. יש להימנע ממתן פרשנויות לדיני המלחמה המטילות חובות משפטיות על בסיס פרקטיקות של מדינות שאינן מבוססות על חובה חוקית, כגון נקיטת אמצעי זהירות כלפי אוכלוסייה אזרחית מעבר לנדרש בדין. הדבר יהווה תמריץ שלילי למדינות לנקוט באמצעים כאלה. בדומה יש לדחות את הפרשנות של הצלב האדום לסעיף 1 לאמנות ג'נבה לפיה יש על מדינה חובה לוודא שמדינות אחרות מיישמות את הדינים, כתלות במידת ההשפעה עליהן. הדבר ירתיע מדינות מלנסות להפעיל השפעה על מדינה אחרת כדי לא לשאת באחריות משפטית.

יוני:

ארגון זכויות האדם (Human Rights Watch) פרסם דוח בנוגע לסבב הלחימה ברצועת עזה בחודש מאי האחרון, במסגרתו נטען כי ישראל וחמאס ביצעו פשעי מלחמה.

הדוח פורסם ב-12 ביוני (**הדוח**). ראו גם ניתוח של הדוח וביקורת על מסקנת הדוח ביחס לישראל: ג'פרי קורן, 26 ביוני, [\(Lawfare\)](#).

יולי:

בית משפט פדרלי בקנדה אסר על סימון יינות שיוצרו בשטחי יהודה ושומרון כתוצרת ישראלית וקבע כי על פי החוק הקנדי, מוצרי מזון, כולל יינות, שנמכרים בקנדה, חייבים לכלול פירוט של ארץ הייצור שלהם, וכי זיהוי היינות כתוצרת ישראל הוא מטעה ומפריע לצרכנים הקנדים לקבל החלטה מושכלת.

ההחלטה ניתנה ב-29 ביולי (**ההחלטה**).

ארגנטינה הכריזה על חיזבאללה כארגון טרור והקפיאה את נכסי הארגון במדינה.

ההכרזה פורסמה ב-18 ביולי ([Reuters](#) ; 18 ביולי, [NY Times](#)).

ארה"ב הטילה סנקציות על גורמים הקשורים לחיזבאללה, ביניהם על שני חברי פרלמנט בלבנון.

הסנקציות הוטלו ב-9 ביולי (הודעת מחלקת האוצר של ארצות הברית; 9 ביולי, [NY Times](#); 9 ביולי, [Reuters](#); 9 ביולי, [Washington Post](#)).

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטה 1701 של מועצת הביטחון.
הדוח פורסם ב-17 ביולי (הדוח).

בית הנבחרים האמריקאי אימץ החלטה המתנגדת לתנועת החרם נגד ישראל (BDS).
ההחלטה אומצה ב-23 ביולי (ההחלטה; 23 ביולי, [NY Times](#); 23 ביולי, [Washington Post](#)).

אוגוסט:

ערכאת הערעור הפדרלי בארצות הברית דחתה על הסף תביעה אזרחית שהוגשה כנגד אהוד ברק, שר הביטחון לשעבר, בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010.

ב-2 באוגוסט אישרה ערכאת הערעור הפדרלי בקליפורניה את החלטת בית המשפט הפדרלי שדחה תביעה אזרחית שהוגשה בשנת 2015, על ידי הוריו של אזרח טורקי-אמריקאי שנהרג במהלך אירועי המשט, כנגד אהוד ברק, אשר כיהן בעת האירוע כשר הביטחון של מדינת ישראל. בתביעה נטען כי ברק השתתף בתכנון המבצע ובפיקוח על מהלכו וכי מתוקף תפקידו כשר הביטחון במהלך המבצע הוא נושא באחריות מלאה למותו של בנם. ממשלת ארצות הברית התייצבה להליך וטענה כי ברק נהנה מחסינות מתוקף תפקידו כשר הביטחון ולפיכך, לא קיימת לבית המשפט סמכות שיפוט בעניין זה. בחודש אוקטובר 2016, דחה בית המשפט הפדרלי את התביעה על הסף בשל טענת החסינות. על החלטה זו הוגש הערעור הנוכחי. בית המשפט הפדרלי לערעורים דחה את הערעור כאמור, וקבע כי קבלת טענת העותרים בכל הנוגע להיעדר חסינות עלולה לפתוח "תיבת פנדורה" ולרוקן את תוכנו של מושג החסינות, ובהתאם לכך עלולה להוביל למצב בו כל אדם יוכל לתבוע בכירים ממדינה זרה בגין מבצעים צבאיים שנערכו מחוץ לגבולות ארצות הברית, בבתי המשפט האמריקאים. בית המשפט הוסיף כי ההחלטה לצאת למבצע התקבלה מתוקף תפקידו הרשמי של ברק כשר הביטחון וכי מדינת ישראל אישרה החלטה זו. ההחלטה ניתנה ב-2 באוגוסט (ההחלטה; 25 באוגוסט, [משרד המשפטים](#)).

ספטמבר:

בית הדין הבינלאומי הפלילי הורה לתובעת בית הדין לנהל מחדש את הבדיקה המקדמית בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010 ("משט המרמרה").

ב-2 בספטמבר ערכאת הערעור של בית הדין הבינלאומי הפלילי דחתה את ערעור תובעת בית הדין, ואישרה את החלטת ערכאת קדם-המשפט, שהורתה לתובעת לשקול מחדש את החלטתה שלא לפתוח בהליך בנוגע לאירועי המשט לעזה. ערכאת הערעור השיבה את העניין לפתחה של התובעת, אשר כעת תיאלץ לנהל מחדש את הבדיקה המקדמית, ולהחליט בשלישית האם

לפתוח בהליכים כנגד משתתפי אירועי המשט. ב-14.5.2013 איי קומורו פנתה לתובעת בבקשה לחקור את הפשיטה הישראלית על המשט לרצועת עזה ב-31.5.2010. ב-6.11.2014 התובעת החליטה שאין מקום לפתוח בחקירה כיוון שהאירוע אינו עונה לדרישת הסף של חומרה הקבועה בחוקת בית הדין (Gravity). ב-16.7.2015 ערכאת קדם-המשפט דנה בהשגת איי קומורו והורתה לתובעת לשקול מחדש את החלטתה שלא לחקור ולפתוח בהליך פלילי בנוגע לאירוע. לאחר שביצעה בדיקה מחודשת, ב-29.11.2017 התובעת החליטה בשנית כי אין בסיס סביר לפתיחה בחקירה. גם על החלטה זו השיגה איי קומורו וב-15.11.2018 ערכאת קדם-המשפט הטילה על התובעת לבחון מחדש את החלטתה, בפעם השלישית, מכיוון שהתובעת ניהלה את הבדיקה מחדש (de novo) ולא הסתמכה על קביעות ערכאת קדם-המשפט. על החלטה זו הגישה התובעת בקשת רשות ערעור, וניתנה לה הרשות לערער בשתי סוגיות: השאלה הראשונה, האם לערכאת קדם-המשפט סמכות להורות לתובעת לשקול את החלטתה בשלישית, לאחר ששקלה ובחנה את המאורעות בשנית בעקבות החלטת ערכאת קדם-המשפט שקדמה לה, ולאחר שהודיעה שהחלטתה סופית. והשאלה השנייה, האם בבואה לשקול מחדש את החלטתה שלא לחקור, התובעת מחויבת לממצאים של משפט או עובדה שאליהם הגיעה ערכאת קדם-המשפט במסגרת החלטתה להורות לתובעת לנהל מחדש את הבדיקה. באשר לשאלה הראשונה, נקבע כי סמכות ערכאת קדם-המשפט הינה לבחון האם התובעת הפעילה את שיקול דעתה בהתאם לאמות המידה שנקבעו על ידי הערכאה, במסגרת ההחלטה שהורתה לתובעת לקיים את הליך הבדיקה מחדש (ההחלטה מיום 16.7.2015) ערעור התובעת בנקודה זו נדחה. באשר לשאלה השנייה, נקבע כי כאשר ערכאת קדם-המשפט מורה לתובעת לשקול את החלטתה מחדש, התובעת מחויבת להתייחס לממצאיה ולקביעותיה של ערכאת קדם-המשפט ולהביאן בחשבון, ואינה רשאית להפעיל את שיקול דעת מחדש (de novo) ההכרעה מתמקדת בפרורגטיבה של ערכאת קדם-המשפט, אל מול הפרורגטיבה של התובעת: באשר לסוג הממצאים המחייבים את התובעת, קביעותיה של ערכאת קדם-המשפט בשאלות של חוק ופרשנותו, מחייבות את התובעת ואין היא רשאית לאמץ פרשנות אחרת. לעומת זאת, בשאלות של עובדה, המצב המשפטי שונה. מחד, התובעת מחויבת להביא בחשבון בהחלטתה עובדות חדשות עליהן הצביעה ערכאת קדם-המשפט, אולם מאידך, ערכאת קדם-המשפט אינה יכולה להנחות את התובעת כיצד להעריך את אותן עובדות, מהם הממצאים שעליה לגבש לאור היישום של אותו מידע וכיצד ליישם את החוק לעובדות המקרה. באשר להערכת חומרת האירוע (Gravity) נקבע כי לערכאת קדם-המשפט הסמכות להורות לתובעת אילו גורמים עליה להביא בחשבון ואיזה מידע עליה לשקלל בעת הערכת מידת החומרה. יחד עם זאת, לתובעת שיקול דעת רחב ביחס למשקל שיינתן לכל גורם בהערכת מידת החומרה, וביחס למסקנה הסופית של מידת החומרה. לפיכך, נקבע כי התובעת תבצע שקילה מחדש של החלטתה שלא לחקור את אירוע המשט בעזה, לאור קביעותיה של ערכאת קדם-המשפט ב-16.7.2015 ותוך מתן מענה לסוגיות שהועלו בה וכן בכפוף לקביעות ערעור זה, בהן הבהיר בית הדין כיצד על התובעת להפעיל את שיקול דעתה.

ההחלטה ניתנה ב-2 בספטמבר (**ההחלטה**; **דעת המיעוט**; 2 בספטמבר, **ASIL**). ראו גם ביקורת על הפסיקה של ערכאת הערעור והימשכות ההליכים עד כה: **ג'רמי ברקה**, 29 באוקטובר, **Opinio Juris**.

מועצת הביטחון של האו"ם פרסמה דוח עיתי ביחס לחודשים מאי-ספטמבר 2019, המסכם את פעולותיו של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF) במסגרתו נקבע כי למרות קיומן של תקריות אלימות ספורדיות באזור החיץ, השקט היחסי נשמר בתקופת הדוח.
דוח פורסם ב-24 בספטמבר ([הדוח](#)).

אוקטובר:

הדווח המיוחד של מועצת זכויות האדם של האו"ם בנושא חופש דת ואמונה, אחמד שאהיד, פרסם ביום 20 בספטמבר דוח בעניין חוסר סובלנות דתית, ובפרט בעניין גילויי אנטישמיות כלפי העם היהודי ברחבי העולם.

ראשית, נקבע כי ישנה עלייה בתדירות גילויי האנטישמיות ברחבי העולם, שכוללים מעשי עוינות, אפליה ואלימות, וכתוצאה מכך יהודים רבים חיים באקלים של פחד. הדוח מצביע על גילויים מודרניים של אנטישמיות, ביניהם, תנועת הדה-לגיטימציה לישראל (BDS) שכוללת שימוש בסטריאוטיפים אנטישמיים; תנועות שמאל קיצוני המאשימות יהודים בפעולותיה של ישראל ויחסה לעם הפלסטיני; תנועות ימין קיצוני במזרח אירופה שמשתמשות בתיאוריות קונספירציה אנטישמיות להסברת הבעיות הכלכליות במדינותיהן; ניסיונות להכחיש או למזער את ממדי השואה; שיתוף פעולה גובר בין נאיו-נאצים בארצות הברית ובאירופה, המתאפשר בקלות על ידי רשת האינטרנט; עלייה בהשמצות ממלכתיות נגד יהודים בקרב מדינות ערב (למשל, אנטישמיות בספרי לימוד בערב הסעודית); וכן תקריות רבות של אלימות נגד יהודים (כולל ירי בבתי כנסת בארצות הברית ופיגועים נגד מוסדות חינוך יהודים בצרפת). מבחינה סטטיסטית, יש עלייה בתקריות האנטישמיות האלימות בין השנים 2017 ל-2018 על פי דיווחי המדינות: בצרפת ב-74%, בגרמניה ב-70%, ובאוסטרליה ב-59%. ישנה גם עלייה במעשי ונדלזים כנגד בתי כנסת, בתי קברות ואתרים יהודיים במדינות אירופה ומדינות ערב. כן יש גילויי אנטישמיות ברשת האינטרנט, כולל אפשרות לשדר ביטויי שנאה באופן גלוי ועלייה בפעילות האנטישמית ברשתות החברתיות. באשר לפעולות ממסדיות, נקבע כי במספר מדינות ערב מנהגים יהודיים נפסלו; כי מספר גדול של מדינות באירופה הטילו מגבלות על שחיטה כשרה וכי מזוהה מגמה שיוטלו מגבלות גם על ברית מילה. באשר לניטור ודיווח על גילויי אנטישמיות, הדוח קובע כי במדינות רבות אין מנגנון ייעודי לדיווח על פשעי שנאה וכי חסר לעיתים סיווג שיאפשר זיהויים ככזה, זאת בנוסף לתת-דיווח בשל חששות של היהודים ואמון מוגבל ברשויות. הדווח ממליץ על מספר דרכי פעולה ללחימה באנטישמיות, בהתבסס על החובה לכבד את זכויות האדם, כולל חופש הדת: על מדינות לגנות בפומבי גילויי אנטישמיות, להשקיע באמצעי ביטחון למניעת פשעי שנאה, לקדם ולאכוף חקיקה המפלילה פשעי שנאה ולבצע מעקב ותיעוד אפקטיביים אחר נתוני פשיעה מסוג זה, לנתר ולהיאבק בפשעי שנאה ברשת האינטרנט, להקים מנגנון דיווח על פשעי שנאה שיהא חסוי ונגיש ולפעול בנושא בשיתוף פעולה עם נציגי הקהילה היהודית, ולבסוף, מפלגות צריכות לאמץ קוד אתי בנוגע לביטויי אנטישמיות בנאומים ציבוריים של חברי המפלגה.

לידיעה הסוקרת את הישגיו וחסרונותיו של הדוח ראו [Jpost](#).

ביום 2.10.19 הוגש לעצרת הכללית של האו"ם הדוח של הדווח המיוחד בנושא זכויות האדם של הפלסטינים בשטחים הכבושים, ביחס לתקופה שבין 1 ביוני 2018 עד 31 במאי 2019. להודעת הדווח המיוחד.

ביום 3.10.19 בית הדין האירופי לזכויות אדם דחה עתירה שהגיש הפוליטיקאי הגרמני אודו פסטורס (Udo Pastors), לשעבר יו"ר מפלגת הימין NPD בגרמניה, כנגד הרשעתו בגרמניה בעבירה של הסתה בגין התבטאויות אנטישמיות והכחשת שואה. בית הדין קבע כי מדובר בביטוי שאינו חוסה תחת ההגנה של חופש הביטוי שבאמנה האירופית לזכויות אדם ושמדובר בשיח שמנוגד בתכלית לערכי הפרק, תוך פגיעה בכבוד העם היהודי.
להודעת בית הדין; לידיעה ראו ASIL.

ביום 15.10.19 המזכיר הכללי של האו"ם, פרסם דוח הבוחן את היישום של החלטה 1559 משנת 2004, בנוגע לכיבוד ריבונותה, שלמותה הטריטוריאלית ועצמאותה הפוליטית של לבנון.

ביום 22.10.19 הפרלמנט הצ'כי העביר החלטה לא מחייבת, המגנה כל צורה של אנטישמיות, לרבות הכחשת שואה, ואת תנועת הדה-לגיטימציה לישראל (BDS). ההחלטה מעודדת את הממשלה שלא להעניק תמיכה כספית לארגונים המשתתפים בתנועת החרם, ולהעניק הגנה מוגברת לארגונים ויחידים יהודים שעשויים למצוא עצמם תחת מתקפה ממניעים אנטישמיים.
לידיעה ראו The Times of Israel.

נובמבר:

ב-12 בנובמבר קבע בית הדין האירופי לצדק (ECJ) כי מדינות האיחוד חייבות לסמן מוצרי מזון שיוצרו בהתנחלויות.

בשנת 2015 פרסם האיחוד האירופי מסמך הנחיות לא מחייב, אשר אומץ על ידי חלק ממדינות האיחוד, במסגרתו הנחה את המדינות לסמן מוצרים שמקורם בגדה המערבית, מזרח ירושלים ורמת הגולן כ"מוצר מההתנחלויות" ולא מישראל. בשנת 2016 עתר יקב פסגות לבית משפט בצרפת כנגד אימוץ ההנחיה על ידי ממשלת צרפת. בית המשפט הוציא צו מניעה והורה להקפיד את יישום ההנחיות הקשורות לסימון, אך הפנה את המקרה לחוות דעת של בית הדין האירופי לצדק, לפני מתן פסק דין סופי. בית הדין קבע כי בהתאם לדין האירופי, יש לספק לצרכנים מידע אשר יעזור להם לקבל החלטה אם לרכוש מוצר מסוים, וכי מלבד ענייני בריאות וכלכלה, על המידע לכלול גם על שיקולים שנוגעים לחוק הבינלאומי. לפיכך, יש לסמן על מוצר מזון את מקום מוצאו, ככל שהעדר סימון יטעה את צרכנים. בהתאם, לא ניתן להסתפק בהשמטת ארץ הייצור או לציין רק את האזור ממנו מגיע המוצר, אלא יש לציין את האזור הספציפי וכן כי מדובר בשטח שנמצא תחת כיבוש ישראלי. 12 בנובמבר, הודעת בית הדין; 12 בנובמבר, הודעת משרד החוץ.

ב-18 בנובמבר הודיע מזכיר המדינה האמריקאי, מייק פומפאו, על שינוי במדיניות ארצות הברית באשר לחוקיותן של ההתנחלויות, לפיה "הקמת התנחלויות ישראליות אזוריות בגדה המערבית אינה כשלעצמה בלתי תואמת את המשפט הבינלאומי".

19 בנובמבר, [UN OHCHER](#). לניתוח ההכרזה ראו: פנינה שרביט ברוך ומיכל חטואל רדושיצקי, 21 בנובמבר, [INSS](#); אלכס ג'ופה, 22 בנובמבר, [BESA](#); אלן בקר, 21 בנובמבר, [JCPA](#); מרטי לדרמן, 19 בנובמבר, [Just Security](#); סקוט אנדרסון, 21 בנובמבר, [Lawfare](#); לניתוח ההכרזה תוך דיון בהשפעות של הסכמים בילטרליים ומולטילטרליים על יצירה ואכיפה של נורמות בינלאומיות: סולון סולומון, 25 בנובמבר, [Opinio Juris](#).

ב-12 בנובמבר פרסמה הוועדה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ופוליטיות של האו"ם את הדוח העיתי בנוגע לישראל.

ב-18 בנובמבר פרסם מזכ"ל האו"ם את הדוח העיתי בנוגע ליישום החלטת מועצת הביטחון 1701 משנת 2006.

דצמבר:

ב-2 בדצמבר החליטה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי, בפעם השלישית, שלא לפתוח בחקירה בעניין אירועי המשט לעזה בשנת 2010 ("משט המרמרה"). זאת, לאחר שבחודש ספטמבר 2019 הורתה ערכאת הערעור של בית הדין לתובעת לבחון מחדש את החלטתה.

12 בינואר, [הודעת משרד המשפטים](#). לניתוח החלטת התובעת ביחס לחומרת המעשים והחלטת ערכאת קדם המשפט ראו: קווין וון הלר, 4 בדצמבר, [Opinio Juris](#); לניתוח החלטת ערכאת הערעורים ביחס לסמכות השיפוט, חומרת המעשים והראיות ראו: דב ג'ייקוב, 12 בנובמבר, [9 Bedford Row](#).

ב-12 בדצמבר קבעה ועדת האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) ברוב דעות, כי יש לה סמכות שיפוט לדון בתלונה שהגישה מדינת פלסטין כנגד ישראל.

בשנת 2014 הצטרפה פלסטין לאמנה, אשר ישראל חברה בה משנת 1979. ישראל הודיעה כי אינה מכירה בפלסטין כמדינה וכי היא מתנגדת להצטרפות. בחודש אפריל 2018 הגישה פלסטין תלונה כנגד ישראל על הפרת האמנה בשל היחס השונה לאוכלוסייה הפלסטינית והישראלית בשטחי יהודה ושומרון, מזרח ירושלים ועזה מאז שנת 1967, המתבטא גם במדיניות של גירוש פלסטינים והחלפתם בישראלים, החרמה של שטחי פלסטינים באופן בלתי חוקי והריסת בתים. ישראל טענה לחוסר קבילות ולהעדר סמכות. זאת, שכן לאור אי הכרתה ברשות הפלסטינית כמדינה והתנגדותה להצטרפותה לאמנה, לא נוצרו יחסים בין שתי המדינות תחת האמנה. בנוסף, נטען כי אין למדינה מחויבות מכוח הסכם בינלאומי כלפי ישות שהיא לא מכירה בה, וכן כי הטענות יכולות להיות מטופלות בבתי המשפט בישראל ובדיאלוג ישיר. לבקשת הוועדה, ניתנה חוות דעת מטעם הייעוץ המשפטי של האו"ם. לפי חוות הדעת שתי המדינות חברות באמנה, אולם בשל התנגדות ישראל, לא נוצרו יחסים בין המדינות ואין לוועדה סמכות לדון בתלונה. **דעת הרוב**

בוועדה קבעה כי כאשר מדובר באמנה שעוסקת בזכויות אדם, ובפרט באפליה גזעית, יש לשים דגש על מטרה האמנה ולהבטיח הגנה אפקטיבית לזכויות. לפיכך, מדינה לא יכולה למנוע ממדינה אחרת, באמצעות הצהרה חד צדדית, להגיש תלונה באופן שימנע את מימוש מטרות האמנה. **דעת המיעוט** בוועדה קבעה כי אין לוועדה סמכות שיפוט לדון בתלונה מן הטעמים שצוינו בחוות הדעת של הייעוץ המשפטי של האו"ם. **השלב הבא הוא החלטת הוועדה ביחס לקבילות התלונה, והקמת ועדה אד-הוק שתבחן ותפרסם את המלצותיה בנוגע לטענות.**

טענות הצדדים חלק א' וחלק ב'; 12 בדצמבר, תגובת המשלחת הישראלית לאו"ם בז'נבה.

ב-20 בדצמבר הודיעה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי כי יש לדעתה לפתוח בחקירה לגבי המצב ב-"פלסטין", לגבי פשעי מלחמה שנעברו על ידי כל הצדדים במבצע צוק איתן וכן לגבי "פשע ההתנחלויות" ואירועי הירי בגדר מול עזה, ופנתה בבקשה לערכאת קדם המשפט לחוות דעת לגבי קיומה של סמכות טריטוריאלית והיקפה. בהמשך לכך, ב-21 בינואר דחתה ערכאת קדם המשפט את בקשת התובעת בשל אורכה הרב, ואפשרה לה להגיש בקשה חדשה קצרה יותר, אשר הוגשה ב-22 בינואר.

עמדת מדינת ישראל: 20 בדצמבר, **חוות דעת** היועץ המשפטי לממשלה ביחס לסמכות השיפוט של בית הדין; 20 בדצמבר, **חוות דעת** משרד החוץ.

לניתוח ההליכים בבית הדין ראו: **פנינה שרביט ברוך**, 22 בדצמבר, **INSS**; לביקורת על כוונת התובעת לפתוח בחקירה ראו: **אנדרו טאקר**, 13 בדצמבר, **Thinc**; לביקורת באשר לחוקיותן של ההתנחלויות, בין היתר בהקשר של ההליכים בבית הדין ראו: **ויקטור קתן** 19 בדצמבר, **Just Security**.

ב-11 בדצמבר חתם הנשיא טראמפ על צו מנהלי שמאפשר לשלול סיוע כלכלי ממוסדות השכלה גבוהה שלא ייאבקו באנטישמיות.

12 בדצמבר, **Reuters**; 12 בדצמבר, **Guardian**.

ב-19 בדצמבר אימצה מועצת הביטחון את החלטה 2503 (2019) בנוגע למצב במזרח התיכון, במסגרתה הוואך המנדט של כוח האו"ם לפיקוח על ההפרדה בין ישראל וסוריה (UNDOF).

ידיעות בינלאומיות

דיני מלחמה

ינואר:

מכון צ'טהאם האוס פרסם דוח בעניין מידתיות בלחימה - הערכת הרכיב של נזק אגבי.

הדוח פורסם בדצמבר (**הדוח**); **תמצית הדוח**. ראו גם התייחסויות של מומחים למשפט בינלאומי הומניטרי להיבטים שונים בדוח: 28 בינואר, **Just Security**.

הקואליציה בהובלת סעודיה הנלחמת במורדים החות'ים בתימן בתמיכת ארה"ב דיווחה על ממצאי חקירתה בדבר תקיפה על ידה של מתקן רפואי של רופאים ללא גבולות בתימן ביוני 2018.

הדיווח פורסם ב-17 בינואר (17 בינואר, [Daily Riyadh](#)). ראו גם ניתוח ממצאי החקירה ומשמעותם: אונה הת'אווי, 25 בינואר, ([Just Security](#)).

פורסם דיווח של ה-US Central Command על תקיפות ארה"ב בתימן בשנת 2018 במסגרת המאבק בטרור.

הדיווח פורסם ב-7 בינואר; ([CENTCOM](#)). דיוויד שטרמן, 28 בינואר, ([Just Security](#)).

פורסם דוח של מחלקת ההגנה האמריקאית על מעורבות ארה"ב במעצרים במסגרת הלחימה בתימן ועל טענות לעינויים של עצורים על ידי השותפות של ארה"ב.

הדוח פורסם ב-7 בינואר ([הדוח](#)). ראו גם ניתוח ביקורתי של הדוח: לוק הרטיג, 8 בינואר, [Just Security](#).

בית משפט בארה"ב קבע כי על ממשלת סוריה לשלם פיצויים לקרובי משפחתה של עיתונאית אמריקאית שנהרגה שתקיפה של צבא סוריה בזמן שסיקרה את המלחמה בסוריה.

ההחלטה התקבלה ב-30 בינואר ([ההחלטה](#)); 31 בינואר, [New York Times](#). ראו הסבר על פסק הדין: בת' ואן שאק, 1 בפברואר, ([Just Security](#)).

פברואר:

פורסם הדוח השנתי של האו"ם בדבר הגנה על אזרחים באפגניסטן בשנת 2018.

הדוח פורסם ב-24 בפברואר ([הדוח](#)).

משרד ההגנה האמריקאי פרסם דוח בנוגע לנפגעים אזרחיים בתקיפות אמריקאיות.

הדוח פורסם ב-8 בפברואר ([הדוח](#)); 4 בפברואר, [Washington Post](#). ראו גם ניתוח הדוח: דניאל מהנטי וריטה סימיון, 4 בפברואר, [Just Security](#), 12 בפברואר, ([Just Security](#)).

מרץ:

צו נשיאותי בארצות הברית משנה חובת דיווח על נפגעים אזרחים בתקיפות חיל האוויר האמריקאי כנגד גורמי טרור מחוץ לאזורי לחימה.

הצו פורסם ב-6 במרץ ([הצו](#)); 6 במרץ, [Washington Post](#); 6 במרץ, [NY Times](#). ראו גם ניתוח היתרונות והחסרונות: לארי לואיס, 12 במרץ, [Just Security](#); וכן ראו ביקורת על הצו: לוק הארטינג, 8 במרץ, ([Just Security](#)).

צוות החקירה של הארגון למניעת הפצת נשק כימי (OPCW) פרסם דוח על שימוש בנשק כימי בסוריה בחודש אפריל 2018, וקבע כי יש יסוד סביר להניח שחל שימוש בנשק כימי ב-7 באפריל 2018.

הדוח פורסם ב-1 במרץ (הדוח); 1 במרץ, הודעת צוות החקירה לתקשורת.

בית משפט בגרמניה קבע כי גרמניה אחראית לתקיפות אמריקאיות באמצעות מל"ט שמסתייעות בבסיס חיל האוויר האמריקאי בגרמניה, ועליה לוודא כי התקיפות מתבצעות בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי.

ב-19 במרץ קבע בית המשפט לערעורים מנהליים בגרמניה, במסגרת הליך שהוגש על ידי ניצולים מתקיפת מל"ט אמריקאי בתימן באוגוסט 2012, כי על ממשלת גרמניה חלה אחריות אקטיבית לוודא שתקיפות אמריקאיות באמצעות מל"ט, שמסתייעות בבסיס חיל האוויר האמריקאי בעיר רמשטיין בגרמניה, אשר משמש, בין היתר, כתחנת ממסר לווינית ומרכז לאיסוף נתונים של חיל האוויר, מתבצעות בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי והחוק הגרמני. בית המשפט פסק כי גרמניה מחויבת לערוך חקירה מקיפה של כל הפרה לכאורה של הזכות הבסיסית לחיים, לרבות כאשר הפרות אלו מתבצעות על ידי מדינות אחרות, ככל שיש לגרמניה קשר משמעותי להפרה, והיא אינה יכולה להמשיך ולהסתמך על הצהרת ארצות הברית שהתקיפות מתבצעות בהתאם לדין הבינלאומי. עוד קבע בית המשפט כי יש אינדיקציות ברורות לכך שהתקיפות בתימן מפרות את הדין הבינלאומי, ועל גרמניה לפתח מנגנונים שיבטיחו כי פעולותיה של ארצות הברית שמסתייעות בבסיס חיל האוויר ברמשטיין יהיו בהתאם לדין. בית המשפט דחה את בקשת העותרים לאסור את השימוש בבסיס רמשטיין להמשך הפעולות הצבאיות של ארצות הברית, ופסק כי לגרמניה יש מרחב משמעותי ליישום המנגנונים המתאימים לה, כל עוד היא מוודאת שלא מתבצעת הפרה של הדין הבינלאומי. פסק הדין ניתן לערעור לבית המשפט הפדרלי הגרמני (19 במרץ, [Reuters](#). ראו גם ניתוחים שונים של פסק הדין: [יורגן ברינג](#), 22 במרץ, [Just Security](#); [אמה דינאפולי](#), 4 באפריל, [Lawfare](#)).

הסנאט האמריקאי העביר החלטה לבטל את תמיכת ארצות הברית בקואליציה בהובלת סעודיה במלחמה בתימן.

ההחלטה עברה ב-14 במרץ ([ההחלטה](#)); 14 במרץ, [NY Times](#); 14 במרץ, [Guardian](#); 14 במרץ, [BBC](#)).

אפריל:

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה החלטה הקוראת לנקיטת צעדים ממשליים למאבק באליומות מינית באזורי סכסוך.

ההחלטה אומצה ב-23 באפריל ([ההחלטה](#)); 23 באפריל, [UN](#); 23 באפריל, [ASIL](#)).

יוני:

בית המשפט העליון האמריקאי דחה, ברוב קולות, את בקשת מועת חמזה אחמד אל-עלוי, אשר מוחזק במתקן המעצר בגואנטנמו מאז שנת 2002 בגין לחימה במסגרת הטאליבן, לעיון מחדש בהחלטת ערכאת הערעור הפדרלי שקבעה כי המעצר מוצדק בהתאם לחוק (Authorization for Use of Military Force) שעבר לאחר התקפות הטרור של 11 בספטמבר 2001.

ההחלטה ניתנה ב-10 ביוני (ההחלטה); 10 ביוני, The Hill. ראו גם ניתוח דעת המיעוט ודיון בשאלה אם המעצר עדיין מוצדק נוכח חלוף הזמן: רוברט צ'נסי, 10 ביוני, (Lawfare).

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה החלטה בנוגע לאזרחים שהוכרזו נעדרים במהלך עימות מזויין, אשר קוראת לצדדים לעימות, בין היתר, לנקוט בכל האמצעים המתאימים על מנת לסייע באיתור הנעדרים ללא אפליה, וכן לנקוט בפעולות הכרחיות לשם העמדה לדין בגין עבירות הקשורות לנעדרים במהלך העימות.

ההחלטה אומצה ב-11 ביוני (ההחלטה); 11 ביוני, (ASIL).

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת הכללים שאומצו באופן זמני ביחס להגנה על הסביבה במהלך עימות מזויין.

הטיוטה פורסמה ב-6 ביוני (הטיוטה).

יולי:

המשרד לנושאי סמים ופשעה באו"ם פרסם דוח בנוגע למקרי רצח ברחבי העולם, במסגרתו מצא כי בשלושים השנים האחרונות שיעור הקורבנות כתוצאה מפשיעה גבוה בצורה משמעותית משיעור הקורבנות בעימותים מזוינים.

הדוח פורסם ב-12 ביולי (הדוח).

אוגוסט:

חיל הנחתים האמריקאי פרסם את המדריך למפקד ללוחמת יבשה, שהחליף את המדריך הקודם משנת 1956.

המדריך פורסם ב-7 באוגוסט (7 באוגוסט, ASIL). ראו גם הסבר וניתוח כללי של המדריך: מייקל מאייר, 9 באוגוסט, (Just Security).

משלחת הסיוע של האו"ם (UNAMA) פרסמה דוח בדבר הגנה על אזרחים בעימות המזוין באפגניסטן ביחס למחצית הראשונה של שנת 2019.

הדוח פורסם ב-30 ביולי (הדוח).

ספטמבר:

ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית של האו"ם בדבר סוריה פרסמה דוח, בפתח השנה התשיעית ללחימה, במסגרתו מצאה כי חלה התגברות באירועי אלימות במדינה וכי נמשכת תופעת גירוש תושבים מבתייהם.

הדוח פורסם ב-11 בספטמבר ([הדוח](#); [הודעת ועדת החקירה](#)).

דוח של קבוצת מומחים שמינתה מועצת זכויות האדם של האו"ם בנוגע ללחימה בתימן מאז שנת 2014 מצא כי יש יסוד סביר להניח שהמדינות החברות בקואליציה בהובלת ערב הסעודית אחראיות להפרות זכויות אדם, אשר בחלקן מהוות פשעי מלחמה, וכן כי ייתכן שהמדינות שמספקות נשק ותמיכה לקואליציה, בין היתר ארצות הברית, אנגליה וצרפת נושאות באחריות להפרות אלו.

הדוח פורסם ב-2 בספטמבר ([הדוח](#); 3 בספטמבר, [ASIL](#); 3 בספטמבר, [Reuters](#); 3 בספטמבר, [Guardian](#); 3 בספטמבר, [Washington Post](#). ראו גם ניתוח הדוח בהיבט של חוקיות המצור על תימן במשפט הבינלאומי: מייק שמיט, קיארן טינקלר ודורוד ג'ונסון, 13 בספטמבר, [Just Security](#)).

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח בנוגע למצב באפגניסטן ולהשלכות על השלום והביטחון העולמי.

הדוח פורסם ב-3 בספטמבר ([הדוח](#)).

מזכ"ל האו"ם הגיש למועצת הביטחון דוח בנוגע לפגיעה בילדים במהלך העימות המזויין באפגניסטן בין השנים 2015 ל-2018, וכן המלצות למיגור המשך הפגיעה.

הדוח פורסם ב-10 בספטמבר ([הדוח](#)).

הוועד הבינלאומי של הצלב האדום (ICRC) פרסם מסמך קווים מנחים לביצוע חקירות במקרים של הפרות דיני הלחימה בזמן עימות מזויין.

המסמך פורסם ב-16 בספטמבר ([המסמך](#)). ראו גם סקירה כללית של המסמך מאת עורכיו: נועם לובל, ילנה פג'יץ' וקלייר סימונס, 16 בספטמבר, [Just Security](#)).

אוקטובר:

ביום 9.10.19 משלחת הסיוע של האו"ם באפגניסטן ומשרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם פרסמו דוח בנוגע לתקיפה האווירית של ארצות הברית כנגד מעבדות סמים באפגניסטן שהתרחשה ב-5 במאי 2019, במסגרתו קבעו כי מעבדות הסמים לא היו מטרות לגיטימיות לתקיפה, וכי בתקיפה נפגעו אזרחים רבים. הדוח קורא, בין היתר, לארצות הברית לקיים חקירה בנושא; לבחון מחדש את מדיניות התקיפות כדי להבטיח שיעמדו בדיני הלחימה; ולפעול נגד מעבדות הסמים במשותף עם המשטר באפגניסטן בפעולות שיטור ולא מלחמה. להודעת [UNAMA](#) (משלחת הסיוע של האו"ם לאפגניסטן).

ביום 15.10.19 המזכיר הכללי של האו"ם, פרסם דוח הבוחן את היישום של החלטה 2139 משנת 2014, והחלטות רבות נוספות, בנוגע לסכסוך החמוש בסוריה ולמצב ההומניטרי הקשה בו המדינה שרויה.

ביום 17.9.2019 בית המשפט הפדרלי לחוקה בגרמניה דחה עתירה שביקשה לקבוע כי השתתפותה של גרמניה בעימותים נגד דעאש בסוריה החל משנת 2015, נעשתה ללא בסיס משפטי ראוי במשפט הבינלאומי כנדרש על פי החוקה בגרמניה. במכתב למועצת הביטחון של האו"ם מחודש דצמבר 2015, גרמניה הודיעה כי פעולתה נגד ארגון דעאש, אשר שולט בחלק משטח סוריה ומבצע משם התקפות חמושות, ניתנת להצדקה מכוח הזכות להגנה עצמית קולקטיבית הקבועה בסעיף 51, אף ללא הסכמתה של סוריה. בית המשפט ציין כי לשם דחיית העתירה די בכך שהעמדה של ממשלת גרמניה היא סבירה ואין צורך שבית הדין ינקוט עמדה נחרצת בנושא. בית המשפט קבע כי הפרשנות האמורה של גרמניה לסעיף 51 של מגילת האו"ם היא אפשרית, תוך שהוא מציין כי בית הדין הבינלאומי לצדק טרם הכריע בשאלה אם ניתן להצדיק טענה של הגנה עצמית המכוונת רק כנגד ארגון לא מדינתי הפועל משטחה של מדינה שלישית ולא כנגד המדינה עצמה.

להודעת בית המשפט. לדיון בפסיקה ראו: קלאוס קרס ובנג'מין נוסברגר, 16.10.19, [Just Security](#).

ראלף יאניק מעדכן בדבר חוות דעת פנימית של מחלקת המחקר של הפרלמנט הגרמני, לפיה הפלישה הטורקית לצפון סוריה אינה חוקית ולפיכך אין חובה למדינות נאט"ו לסייע לטורקיה אם תנסה להפעיל את סעיף ההגנה הקולקטיבית שבחוקת נאט"ו.

לדיון בחוות הדעת ראו: ראלף יאניק, 23.10.19, [Opinio Juris](#); לדיון נוסף בחוקיות המבצע והשלכותיו ראו: קלאוס קראס, 14.10.19, [EJIL:talk!](#).

נובמבר:

ב-25 בנובמבר העניק הנשיא טראמפ חנינה לשני לוחמים אמריקאים שהואשמו בביצוע פשעי מלחמה, וביטל את הורדת הדרגה של לוחם נוסף.

19 בנובמבר, [UN OHCHER](#); 19 בנובמבר, [UN News](#); 16 בנובמבר, [Reuters](#); 15 בנובמבר, [NY Times](#). לביקורת על החלטת הנשיא ראו: [דייויד לאפן](#), 18 בנובמבר, [Just Security](#).

דצמבר:

הורחבה חובת הוצאת דוח בנוגע לתשלומי פיצויים (ex gratia) שמשלמת ארצות הברית לנפגעים כתוצאה מפעולות צבאיות, במסגרת חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2020, אשר עבר ב-20 בדצמבר.

לניתוח הוראות החוק ביחס לתשלומי פיצויים ראו: [ג'ואנה נאפולי-מיטשל](#), 18 בדצמבר, [Just Security](#); לניתוח הוראות בחוק והסעיפים שעוסקים בנפגעים אזרחיים וחובת דיווח ראו: [דניאל מהנטי ובנג'מין האס](#), 17 בדצמבר, [Just Security](#).

מאבק בטרור

פברואר:

הודו תקפה מחנה אימונים של ארגון הטרור ג'י-ש-א-מוחמד בשטח פקיסטן, בתגובה לפיגוע הטרור שאירע בחבל קשמיר ב-14 בפברואר. מדובר בתקיפה ראשונה מעבר לקו הפסקת האש מאז שנת 1971.

התקיפה אירעה ב-25-26 בפברואר (25 בפברואר, [New York Times](#). ראו כתיבה וניתוח אודות המצב הביטחוני בין המדינות: [פרייה פילאי](#), 26 בפברואר, [Opinio Juris](#), [כריסטיאן אנדרסון](#), 28 בפברואר [\(EJIL: Talk!\)](#).

ארצות הברית ובריטניה שללו את אזרחותן של שתי נשים אשר טסו לסוריה והצטרפו לדאעש, וכעת ביקשו לחזור למדינותיהן.

ההחלטות לשלול את האזרחות פורסמו ב-19 בפברואר (9 בפברואר, [The Guardian](#). ראו גם הסבר על החלטת המדינות וניתוח השוני בדבר הנימוקים שהובילו לשלילת האזרחות: [ג'ונתן שאוב](#), 25 בפברואר, [Lawfare](#); [שאחיד פטימה](#), 11 במרץ, [Just Security](#)).

הסוכנות האמריקאית לפיתוח בינלאומי (USAID) הפסיקה את הסיוע לגדה המערבית ולעזה לבקשת הרשות הפלסטינית, עקב חוק חדש למאבק בטרור שנכנס לתוקף בארצות הברית וחשף גופים המקבלים תמיכה לתביעות משפטיות.

הפסקת הסיוע פורסמה ב-1 בפברואר (1 בפברואר, [הארץ](#); 1 בפברואר, [Reuters](#)).

בריטניה העבירה חוק חדש למלחמה בטרור וביטחון גבולות, במסגרתו ניתנו לרשויות המדינה סמכויות רחבות מבעבר לעצור ולערוך חיפוש על חשודים.

החוק עבר ב-12 בפברואר ([החוק](#)). ראו גם ביקורת על החוק: [רובי שטרן](#), 20 במרץ, [Just Security](#).

בית הדין הבינלאומי לצדק פסק כי יש לו סמכות לדון בתביעתה של איראן כנגד ארצות הברית, אשר הוגשה כנגד החלטת בית משפט בארצות הברית על הקפאת נכסים איראניים בסך 1.75 מיליארד דולר לשם פיצויים לנפגעי פיגוע התאבדות בשגרירות ארצות הברית בביירות בשנת 1983.

ההחלטה ניתנה ב-13 בפברואר ([ההחלטה](#)); [הודעת מחלקת המדינה של ארצות הברית](#); 15 בפברואר, [ASIL](#). ראו גם פרשנות החלטת בית הדין: [אלנה צ'צ'קו](#), 14 בפברואר [Lawfare](#); [קימנה קיטנר](#), 19 בפברואר, [Just Security](#); [קטאיון חוסייניג' ופוריה אסקרי](#), 1 במרץ, [Opinio Juris](#).

מרץ:

מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2462 אשר קוראת למדינות להגביר את המאבק הגלובלי במימון טרור.

ההחלטה אומצה ב-28 במרץ ([ההחלטה](#)); 28 במרץ, [UN News](#); [הודעה לתקשורת](#), 28 במרץ, [UN](#); [הודעת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור](#), 3 באפריל, [משרד המשפטים](#). ראו גם ניתוח ההחלטה: [נטלי ויצמן](#), 29 במרץ, [Just Security](#).

אפריל:

ערכאת ערעורים בארצות הברית ביטלה את החלטות בית הדין הצבאי בגואנטנמו שניתנו בשלוש וחצי השנים האחרונות בעניינו של עבד אל רחים אל נאסרי, אשר חשוד בתכנון הפיגוע במשחתת האמריקאית בשנת 2000, בשל ניגוד עניינים של יושב ראש הרכב השופטים שלא הובא לידיעת הצדדים.

ההחלטה ניתנה ב-16 באפריל ([ההחלטה](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה וביקורת על בית הדין הצבאי: [סטיב ולדאק](#), 16 באפריל, [Lawfare](#); 16 באפריל, [Just Security](#).

ארצות הברית הכריזה על משמרות המהפכה של איראן כארגון טרור, וזאת כחלק המאמצים להגביר את הלחץ הבינלאומי על איראן.

ההכרזה פורסמה ב-8 באפריל ([ההכרזה](#)); 8 באפריל, [NY Times](#); 8 באפריל, [Washington Post](#); 15 באפריל, [Reuters](#); 9 באפריל, [CRS](#).

יולי:

מזכ"ל האו"ם פרסם את הדוח העיתי התשיעי בדבר האיום שנשקף מדאע"ש לשלום והביטחון בעולם, והמאמצים שהאו"ם נוקט למיגור האיום.
הדוח פורסם ב-31 ביולי (הדוח).

ספטמבר:

בית משפט מחוזי פדרלי בארצות הברית קבע כי רשימת החשודים בטרור שמנהל הממשל הפדרלי מפרה את זכותם החוקתית של אזרחי ארצות הברית הכלולים ברשימה להליך הוגן ולשם טוב, זאת כיוון שההליך להוספת חשודים לרשימה חסוי (כמו גם הרשימה עצמה), מבוסס על קריטריונים מעורפלים ומבוצע על ידי גורמים שאינם ניטרליים. בית המשפט הורה לצדדים להציג לו מתווה אלטרנטיבי לגיבוש וניהול רשימת החשודים בטרור, באופן שלא יפגע בזכויותיהם החוקתיות של הכלולים ברשימה.

פסק הדין ניתן ב-4 בספטמבר (פסק הדין); 4 בספטמבר, NY Times; 5 בספטמבר, Washington Post. ראו גם סקירה רחבה של פסק הדין, בין היתר, בהשוואה להליך אחר בו נדונה רשימת חשודים בטרור שנאסר עליהם לטוב: שירין סינאר, 5 בספטמבר, Just Security.

הנשיא טראמפ הוציא עדכון לצו הביצועי שמכוחו הרשויות המנהליות בארצות הברית מוסמכות לנקוט בפעולות שונות וסנקציות למניעת מימון טרור (E.O 13224).

הצו הוצא לראשונה על ידי ממשל קלינטון בגרסה מצומצמת, הורחב משמעותית בתקופת ממשל בוש בשנת 2001 לאחר פיגועי 11/9, אולם לא עודכן מאז. העדכון מרחיב את הסמכויות הביצועיות של הרשויות המנהליות להטיל סנקציות על חברות ויחידים החשודים במימון טרור. ראשית, הצו המעודכן כולל הגדרות ברורות יותר ואף מקל על הרשויות להוכיח כי אדם מסוים חשוד בהנהגת ארגון טרור. שנית, הצו המעודכן מאפשר לרשויות לנקוט סנקציות גם כלפי המשתתפים בהכנה ואימון של טרוריסטים לקראת ביצוע פעולת טרור (ולא רק כלפי המבצעים עצמם). שלישית, הצו המעודכן מסמיך את הרשויות לנקוט פעולות גם כלפי בנקאים ומנהלי חשבונות, בשל כך שאפשרו לגורמי טרור להשתמש בשירותיהם.

הצו פורסם ב-10 בספטמבר (הצו); הודעת הבית הלבן. ראו גם ניתוח הצו והחידושים בו: ג'ייסון בלזאקיס, 17 בספטמבר, Just Security.

נובמבר:

ב-13 בנובמבר פרסם ה-FBI דוח הסוקר ומנתח התקפות טרור שבוצעו על ידי מפגעים בודדים בשטח ארה"ב בין השנים 1972-2015.
13 בנובמבר, הודעת ה-FBI.

ינואר:

ערכאת המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי זיכתה את לורן גבאגבו- נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בלה גאודה, שהואשמו בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב, בקשר לסכסוך הפוליטי האלים שהתחולל במדינה בין 2010 ל-2011 בעקבות הבחירות לנשיאות (הנימוקים טרם פורסמו). ערכאת הערעורים קיבלה את פניית התובעת והורתה על השעיה זמנית של שחרורם.

החלטת הזיכוי התקבלה ב-15 בינואר (הודעת בית הדין על ההחלטה; [הצהרת התובעת](#)). ראו התייחסויות לסטנדרט המשפטי שאותו יישמו השופטים, אשר הוביל לזיכוי: [פול ברדפילד](#), 20 בינואר, [Opinio Juris](#); [קווין וון הלר](#), 21 בינואר, [Opinio Juris](#). ראו גם התייחסות לביקורת על הזיכוי ולהקשר הרחב יותר של פעילות בית הדין: [ריצ'רד גולדסטון](#), 18 בינואר, [EJIL:Talk!](#). עוד ראו- [החלטת ערכאת הערעורים](#) על השעיה זמנית של שחרור הנאשמים).

בית המשפט הפדרלי הגרמני לצדק הפך חלקית את החלטת הערכאה הקודמת וזיכה ראש קבוצת מורדים הפועלת בקונגו מהרשעתו בביצוע פשעי מלחמה (שהתקבלה מכוח חוק גרמני של סמכות אוניברסלית על פשעים בינלאומיים), תוך הותרת הרשעתו בגין הנהגת קבוצת טרור. הודעה על ההחלטה פורסמה ב-20 בדצמבר (11 בינואר, [Just Security](#)).

סיכום ההליכים הפליליים שהתנהלו בארה"ב בגין טרור בינלאומי בשנת 2018. אמה ברוצ'ס וג'וליה סולומן-שטראוס, 8 בינואר, [Lawfare](#).

פברואר:

ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי הורתה על שחרור בתנאים של לורנט גבאגבו- נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בלה גאודה, שהואשמו בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב, בקשר לסכסוך הפוליטי האלים שהתחולל במדינה בין 2010 ל-2011 בעקבות הבחירות לנשיאות.

ההחלטה ניתנה ב-1 בפברואר (הודעה לתקשורת; [החלטת ערכאת הערעורים](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה על שחרור בתנאים: [קווין וון הלר](#), 3 בפברואר ([Opinio Juris](#)).

בית המשפט הפדרלי הגרמני הוציא צו מעצר כנגד שני סוכנים לשעבר בשירות הסורי החשאי בחשד לעינויים ופשעים כנגד האנושות, על סמך ראיות שנאספו, בין היתר, על ידי ארגונים וגופים פרטיים.

צו הוצא ב-7 בפברואר (ראו ניתוח היתרונות והחסרונות של הסתמכות על ארגונים פרטיים: [אלכסנדר היינץ](#), 26 בפברואר, [EJIL:Talk!](#); וכן ראו התייחסות לסמכות בית המשפט הגרמני ביחס לעינויים שהתרחשו בסוריה: [היילי אוונס](#), 22 בפברואר, [Lawfare](#)).

מרץ:

ז'אן-פייר במבה גומבו, סגן נשיא קונגו לשעבר אשר עמד בראש ארגון מורדים שפעל במרכז אפריקה, הודיע כי בכוונתו לדרוש פיצויים בסך 70 מיליון אירו מבית הדין הפלילי הבינלאומי עבור 10 שנים שהוחזק במעצר. גומבו הורשע בבית הדין בשנת 2016 בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות, וזוכה בשנת 2018.

ההודעה על הכוונה לבקש פיצויים פורסמה ב-11 במרץ ([ההודעה](#)). ראו גם ניתוח בקשת הפיצויים: קווין וון הלר, 12 במרץ, ([Opinio Juris](#)).

ארצות הברית הודיעה כי היא תומכת בבקשתה של גרמניה לממשלת לבנון בחודש יוני 2018 להסגיר לידיה את ראש מודיעין חיל האוויר הסורי הגנרל ג'מיל חסן, שהואשם בגרמניה בביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות במתנגדי משטרו של בשאר אסד הכלואים בבתי הכלא בסוריה.

הודעת התמיכה פורסמה ב-5 במרץ ([הודעת התמיכה](#)). ראו גם ניתוח משמעות הודעת התמיכה וההשלכות על המשפט הבינלאומי: [ראיין גודמן](#), 6 במרץ, ([Just Security](#)).

מזכיר המדינה של ארצות הברית מייק פומפאו הודיע כי יוטלו מגבלות בקבלת ויזה על גורמים בבית הדין הפלילי הבינלאומי שמעורבים בחקירת אזרחי ארצות הברית בנוגע לביצוע פשעי מלחמה, בין היתר כחלק מהלחימה באפגניסטן, ויתכן כי מגבלות אלו יוטלו אף על גורמים שמעורבים בחקירת ישראל.

הודעת מזכיר המדינה פורסמה ב-15 במרץ ([ההודעה](#)); 15 במרץ, [Guardian](#); 15 במרץ, [Washington Post](#). ראו ניתוח ההודעה: [יוסף קליין](#), 18 במרץ, [CFP](#). לאחר הודעת מזכיר המדינה ארצות הברית ביטלה את ויזת הכניסה של התובעת הראשית בבית הדין הפלילי הבינלאומי, פאטו בנסודה, בתגובה לכוונתה לחקור פשעי מלחמה אפשריים שמבצעים הכוחות האמריקניים ושותפיהם באפגניסטן: 5 באפריל, [Guardian](#); 5 באפריל, [NY Times](#). ב-12 באפריל [דחתה](#) ערכאת קדם המשפט של בית הדין את בקשת התובעת לחקור פשעי מלחמה באפגניסטן, פירוט בלקט אפריל).

נכנסה לתוקף בקשת הפרישה של הפיליפינים מבית הדין הבינלאומי הפלילי אשר הוגשה בחודש מרץ 2018 בעקבות בדיקה מקדמית שמתקיימת בעניינה מאז חודש פברואר 2018, בשל חשד לפשעים שבוצעו בהקשר של קמפיין "המלחמה בסמים" של הממשלה. תובעת בית הדין הודעה כי על אף פרישתה של הפיליפינים הבדיקה המקדמית תימשך.

הפרישה נכנסה לתוקף ב-17 במרץ (18 במרץ, [Reuters](#); 17 במרץ, [NY Times](#); 18 במרץ, [Washington Post](#)).

ועדת החקירה של האו"ם לעניין המאורעות האלימים שפרצו בקונגו בחודש דצמבר 2018 פרסמה דוח במסגרתו קבעה כי ייתכן שהמאורעות מהווים פשעים כנגד האנושות.

הדוח פורסם ב-12 במרץ ([הדוח](#)); 12 במרץ, [UN News](#); 12 במרץ, [BBC](#); 12 במרץ, [NY Times](#).

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי דחתה את בקשת התובעת לחקור פשעי מלחמה באפגניסטן.

ב-12 באפריל דחתה ערכאת קדם המשפט של בית הדין את בקשת התובעת לפתוח בחקירה בעניין פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שבוצעו לכאורה באפגניסטן מאז שנת 2003 על ידי ארצות הברית, הטאליבן והכוחות האפגניים, וקבעה כי פתיחת החקירה "לא תשרת את האינטרסים של הצדק". בית הדין קבע כי יש לו סמכות לדון בפשעי המלחמה שבוצעו לכאורה באפגניסטן וכי יש יסוד סביר להניח שהפשעים שצוינו בבקשת התובעת אכן בוצעו. עוד קבע בית הדין כי ההליך קביל לאור התקיימותן של דרישת המשלימות והחומרה. זאת בהעדר הליכים מספקים לחקירת החשדות ונקיטת הליכים פליליים בעניינן, הן בארצות הברית והן באפגניסטן, ולאור חומרת המעשים, אשר כוללים, בין היתר: עינויים ויחס אכזרי, פגיעות בכבוד הפרט, אונס, רצח, שימוש במחבלים מתאבדים כנגד אוכלוסייה אזרחית והוצאות להורג. בית הדין ציין כי גם בהינתן קיומה של סמכות שיפוט וקבילות, עליו לבחון אם פתיחת החקירה תשרת את האינטרסים של הצדק: העמדה לדין בגין פשעי המלחמה החמורים ביותר, מניעת הימלטות מן הדין ומניעת מעשי זוועה המוניים. בית הדין התייחס לגורמים הבאים: הזמן הרב שעבר מאז פתיחת הבדיקה המקדמית בשנת 2006 ועד הגשת הבקשה לפתיחת חקירה בשנת 2017, וכן לכך שרוב פשעי המלחמה שצוינו בבקשה בוצעו בין השנים 2005-2015, דבר אשר מטיל בספק את האפשרות כי ראיות רלוונטיות עדיין קיימות; שיתוף הפעולה הלא מספק של הרשויות המקומיות עם התובעת אפילו בשלב הבדיקה המקדמית, והסבירות כי חוסר שיתוף הפעולה יגבר ככל שתיפתח חקירה; היקף המשאבים שחקירה באפגניסטן תדרוש ביחס לאמצעים המוגבלים של בית הדין, אשר תוביל להסטת משאבים ופגיעה בחקירות בעלות סיכויי הצלחה גבוהים יותר. לאור זאת קבע בית הדין כי פתיחת חקירה לא תשרת את האינטרסים של הצדק, תוביל ליצירת אשליה בקרב הקורבנות, לתסכול ועוינות כלפי בית הדין ותפגע בעצם יכולתו למלא את תפקידו. (ההחלטה; [הודעת בית הדין](#). לביקורת על ההחלטה ראו: 24 באפריל, [תגובת נשיאי אסיפת המדינות החברות לשעבר](#); [קווין וון הלר](#), 13 באפריל, [Opinio Juris](#); [מריה ווראקי](#), 26 באפריל, [EJIL:Talk!](#); לדיון באפשרות לערער על ההחלטה ראו: [קווין וון הלר](#), 17 באפריל, [Opinio Juris](#); לניתוח המשמעויות ביחס לישראל ראו: [אלן בייקר](#), 30 באפריל, [JCPA](#)).

ברקע להחלטה נציין כי ב-15 במרץ [הודיע](#) מזכיר המדינה של ארצות הברית מייק פומפאו כי יוטלו מגבלות בקבלת ויזה על גורמים בבית הדין הפלילי הבינלאומי, שמעורבים בחקירת אזרחי ארצות הברית בנוגע לביצוע פשעי מלחמה, ובהמשך לכך ב-5 באפריל [ביטלה](#) ארצות הברית את ויזת הכניסה של התובעת הראשית בבית הדין הפלילי הבינלאומי. ראו דיון בשאלת ההשפעה של שלילת הוויזה על החלטת בית הדין: [אלכס וייטינג](#), 12 באפריל, [Just Security](#).

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי אשר דנה בעניינו של סוף אל-אסלאם קדאפי, בנו של שליט לוב לשעבר מועמר קדאפי, קבעה כי קבלת חנינה ממדינה אינה מונעת בהכרח את המשך ההליך בבית הדין. על החלטת בית הדין הוגש ערעור.

ההחלטה ניתנה ב-5 באפריל ([ההחלטה](#); 5 באפריל, [הודעת בית הדין](#); 20 במאי, [הערעור](#)).

מאי:

ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי דחתה חלקית את הערעור שהגישה ירדן על החלטת ערכאת קדם המשפט, וקבעה כי היה עליה לעצור את עומר אל באשיר, נשיא סודן לשעבר, אשר השתתף בפסגת הליגה הערבית במדינה, נוכח צו המעצר שהוצא כנגדו. עם זאת, ערכאת הערעור קבעה כי ערכאת קדם המשפט שגתה כאשר הפנתה את חוסר שיתוף הפעולה של ירדן לאסיפת המדינות החברות ומועצת הביטחון.

ההחלטה ניתנה ב-6 במאי (ההחלטה); [הודעת בית הדין](#); 22 במאי, [ASIL](#). ראו גם ניתוחים שונים וביקורות על ההחלטה והמשמעות שלה ביחס לחסינות ראש מדינה שאינה חברה בבית הדין: [אסד קיאני](#), 8 במאי, [Just Security](#); [דאפו אקנדה](#), 6 במאי, [EJIL: Talk!](#); [בן בטרס](#), 7 במאי, [Just Security](#).

תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי פרסמה את טיוטת התכנית האסטרטגית של משרד התובעת לשנים 2019-2021.

ב-14 במאי פרסמה תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי את [טיוטת התוכנית האסטרטגית של משרד התובעת לשנים 2019-2021](#). התובעת מודה כי בית הדין נמצא בתקופה של תוצאות מעורבות ואתגרים רבים לפעילותו. במסמך מפורטות שש מטרות אסטרטגיות שבכוונת המשרד לקדם: הגדלת שיעור ההרשעה בהליכים שמתנהלים בבית הדין; הגברת הקצב והיעילות של בדיקות מקדמיות, חקירות והליכים בבית הדין; יצירת אסטרטגיות ודרכי פעולה עם מדינות במטרה להעלות את רמת המימוש של צווי מעצר של בית הדין; שיפור וחיזוק היחס לקורבנות, ובפרט לקורבנות של עבירות מין ועל בסיס מגדר ולפושעים הנוגעים לילדים וכן להגנה על מורשת תרבותית; ניהול יעיל יותר של משאבי המשרד וקידום שקיפות בנוגע לפעולותיו והחלטותיו; שיפור היכולת של המשרד לצמצם את תופעת ההתחמקות מעונש (impunity) בסיוע עם שותפים (מדינות, ארגונים כמו האינטרפול וגורמי חברה אזרחית) ובאמצעות יצירת רשת גלובלית לחקירת פושעים בינלאומיים.

אלקס וויטינג מנתח את המסמך ומציין שעולה ממנו שינוי גישה מהותי מניסיון להעמיד לדין את הגורמים הבכירים בתיקים מורכבים ורחבים, אל עבר בחירת תיקים נגד גורמים פחות בכירים לגבי מקרים יותר קונקרטיים. הסיבה לכך היא הכישלון של מספר הליכים מן הסוג הראשון, הן בגלל קשיים ראייתיים ומורכבות ההליך והן בשל הקושי לעצור בכירים. התמקדות בתיקים מן הסוג השני תוכל להוביל ליותר הצלחה בהשגת הרשעות, לחזק את מעמד בית הדין ולשמש בסיס גם להעמדה לדין של גורמים בכירים יותר בהמשך (17 במאי, [Just Security](#)).

מזכ"ל האו"ם אישר את הודעת מלזיה על ביטול ההצטרפות שלה לבית הדין הבינלאומי הפלילי.

ביטול ההצטרפות נכנס לתוקף מייד, מאחר שמלזיה אישרה את חוקת רומא במרץ 2019 וטרם הפכה לחברה באמנה. האישור על ביטול ההצטרפות לבית הדין פורסם ב-15 במאי ([האישור](#)). ראו גם ניתוח הליך הפרישה מההיבט הפורמלי: [אנדריאס צימרמן ונורה ג'ואר](#), 14 במאי, [EJIL: Talk!](#).

יוני:

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הגישה בקשת רשות ערעור על החלטת ערכאת קדם המשפט שלא לאשר פתיחת חקירה בנוגע לסיטואציה באפגניסטן.

בקשת רשות הערעור הוגשה ב-7 ביוני ([הבקשה](#)); 7 ביוני, [Reuters](#). ראו גם ניתוח בקשת הערעור: קווין וון הלר, 8 ביוני, ([Opinio Juris](#)).

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הודיעה על כוונתה לבקש מבית הדין לפתוח בחקירה פלילית בנוגע למצב בבנגלדש ומיאנמר. בהמשך לכך הפנתה נשיאות בית הדין את בקשת התובעת לערכאת קדם המשפט לצורך החלטה בבקשה.

הבקשה הוגשה ב-12 ביוני ([הבקשה](#)); 25 ביוני, [החלטת נשיאות בית הדין](#); 26 ביוני, [הודעת בית הדין](#)).

יולי:

תובעת בית הדין הבינלאומי הפלילי פרסמה את התכנית האסטרטגית לשנים 2019-2021. התכנית פורסמה ב-17 ביולי ([התכנית](#)). ראו גם הרחבה בנוגע לטיטות התכנית האסטרטגית, אשר דומה במהותה לתכנית שפורסמה, [בלקט מאי 2019](#)).

ערכאת קדם המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי הרשיעה את בוסקו נטאגנדה, אשר עמד בראש מיליציות מורדים בקונגו, בעבירות של פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שבוצעו בין השנים 2002-2003.

פסק הדין ניתן ב-8 ביולי ([פסק הדין](#)); [הודעת בית הדין](#); 8 ביולי, [Reuters](#); 8 ביולי, [NY Times](#); 8 ביולי, [Guardian](#); 31 ביולי, [ASIL](#). ראו גם ניתוח פסק הדין בהיבט של אופן סיווג העימות: קובו מאצ'אק, 15 ביולי, ([EJIL: Talk!](#)).

אוגוסט:

בית הדין הפלילי הבינלאומי הגיש לעצרת הכללית של האו"ם דוח שנתי בנוגע לפעילותו בתקופה שבין חודש אוגוסט 2018 לחודש יולי 2019. הדוח התייחס, בין היתר, לבדיקה המקדמית בנוגע למצב בפלסטין שנערכת מאז שנת 2014 וציין שמשרד התובעת ממשיך לנתח מידע הנוגע לסמכות השיפוט של בית הדין במדינת פלסטין, והפשעים שבוצעו לכאורה ברצועת עזה בשנת 2014 ובגדה המערבית ומזרח ירושלים מאז שנת 2014. הדוח מציין שמשרד התובעת התקדם בצורה משמעותית בניתוח המידע, מתוך כוונה לסיים את הבדיקה בזריזות האפשרית.

הדוח הוגש ב-21 באוגוסט ([הדוח](#)).

הוועדה בדבר ביעור כל צורות האפליה הגזעית (CERD) קבעה כי יש לה סמכות שיפוט לדון בשתי בקשות שהופנו אליה, קטאר נגד איחוד האמירויות וקטאר נגד ערב הסעודית, במסגרתן נטען כי איחוד האמירויות וערב הסעודית הפרו את האמנה בכך שהפלו אזרחים קטארים ללא הצדקה, וכן כי הבקשות קבילות.

ההחלטות התקבלו ב-30 באוגוסט (החלטה 1; החלטה 2; החלטה 3; החלטה 4). ראו גם ניתוח ההחלטות והמשמעות שלהן גם ביחס לבקשה נוספת של פלסטין נגד ישראל שתלויה ועומדת לפני הוועדה: דייוויד קין, 6 בספטמבר (EJIL: Talk!).

ספטמבר:

ערכאת קדם-המשפט של בית הדין הבינלאומי הפלילי אישרה לתובעת בית הדין להגיש ערעור על החלטת ערכאת קדם-המשפט שלא לחקור פשעי מלחמה באפגניסטן.

ההחלטה ניתנה ב-17 בספטמבר (ההחלטה; הודעת בית הדין; 17 בספטמבר, Reuters). ראו גם ראיון עם סטיבן ראפ בנוגע לבית הדין הבינלאומי הפלילי, בין היתר, בהקשר של ההחלטות בעניין אפגניסטן: אנג'לה מודוקוטי, 25 בספטמבר, Opinio Juris. ראו גם ביקורת על ההחלטה, בין היתר, ביחס לאפשרות של תובעת בית הדין לערער על החלטת ערכאת קדם-המשפט שלא לאשר פתיחת חקירה: קווין וון הלר, 18 בספטמבר, Opinio Juris.

תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי הגישה ערעור על פסק הדין מחודש ינואר 2019, שזיכה את לורנט גבאגבו- נשיא חוף השנהב לשעבר ואת יד ימינו צ'ארלס בל גאודה, מההאשמות בביצוע פשעים נגד האנושות בחוף השנהב.

הערעור הוגש ב-17 בספטמבר (הערעור; 16 בספטמבר, Reuters).

נובמבר:

ב-28 באוקטובר פרסמה הקרן לחברה פתוחה (Open Society Foundation) דוח בנוגע להליך בחירת השופטים בבית הדין הפלילי הבינלאומי, והצעות ליעול ההליך.

8 באוקטובר, הודעת הקרן. לניתוח הדוח ראו: אנג'לה מודוקוטי, 24 לנובמבר, Opinio Juris.

ב-7 בנובמבר גזרה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי שלושים שנות מאסר על בוסקו נטאגנדה, אשר עמד בראש מיליציות מורדים בקונגו, והורשע בביצוע עבירות של פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שבוצעו בין השנים 2002-2003. על גזר הדין הוגש ערעור.

7 בנובמבר, הודעת בית הדין; 7 בנובמבר, ASIL; 7 בנובמבר, Reuters; 7 בנובמבר, NY Times. לביקורת על גזר הדין ראו: מתיו פינטו ודילטה מרצ'סי, 25 בנובמבר, Opinio Juris.

ב-14 בנובמבר אישרה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי לתובעת בית הדין לפתוח בחקירה ביחס לפשעים לכאורה שמבצעת מיאנמר בבני הרוהינגיה.

17 בנובמבר, הודעת בית הדין; 14 בנובמבר, ASIL; 14 בנובמבר, Reuters; 14 בנובמבר, Guardian. לסקירה וניתוח ההליכים שתלויים ועומדים כנגד מיאנמר בערכאות השונות ברחבי העולם ראו: פרייה פילאי, 19 בנובמבר, Opinio Juris; אנדרו בויל, 20 בנובמבר, Just Security.

ב-27 בנובמבר דחתה ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי את ערעורו של ז'אן-פייר במבה גומבו, סגן נשיא קונגו לשעבר אשר עמד בראש ארגון מורדים שפעל במרכז אפריקה וזוכה בשנת 2018 מביצוע פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות, כנגד הרשעתו בשיבוש הליכי משפט.

27 בנובמבר, הודעת בית הדין. לביקורת על משך ההליכים ראו: בנג'מין גומפרט ויליה נוסבן, 15-18 בנובמבר, EJIL:Talk! חלק ראשון, חלק שני; לביקורת על הסטנדרט הראייתי שבית הדין החיל ראו: דרייל רובינסון, 5 ו-6 בנובמבר, EJIL:Talk! חלק ראשון, חלק שני, חלק שלישי.

דצמבר:

ב-5 בדצמבר פרסמה תובעת בית הדין הפלילי הבינלאומי את הדוח השנתי בדבר בדיקות מקדמיות לשנת 2019.

5 בדצמבר, הודעת בית הדין; 6 בדצמבר, נאום התובעת במעמד הצגת הדוח בפני אסיפת המדינות החברות.

ב-6 בדצמבר הוסיפה אסיפת המדינות החברות בבית הדין לסעיף שמגדיר פשעי מלחמה, תת סעיף בדבר הרעבה מכוונת של אוכלוסייה בזמן עימות מזוין לא מדינתי. על כל מדינה בבית הדין לאשרר את תת הסעיף על מנת שיחול עליה.

לביקורת על האפקטיביות של התיקון נוכח העובדה שהוא חל רק על מדינה שאישררה אותו ראו: קווין וון הלר, 7 בדצמבר, Opinio Juris; לניתוח התיקון והחשיבות שלו ראו: רוג'ייה ברטלס, 3 בדצמבר, EJIL:Talk!.

זכויות אדם

ינואר:

בית הדין האירופי לזכויות אדם פסק כי על רוסיה לשלם פיצויים לגאורגיה בגין הנהגת מדיניות של מעצר וגירוש בלתי חוקיים של גאורגים.

ב-31 בינואר פסק בית הדין האירופי לזכויות אדם כי על רוסיה לשלם פיצויים לגאורגיה, עבור סבלם של לפחות 1,500 קורבנות גאורגים, בעקבות פסק דינו מ-2014 שקבע שרוסיה הפרה מספר סעיפים באמנה האירופית לזכויות אדם כלפיהם. סכום הפיצויים שנפסק הוא עשרה

מיליון אירו. על גאורגיה לחלק את הסכום בין הקורבנות. פסק הדין ב-2014 קבע כי ב-2006 רוסיה הנהיגה מדיניות מתואמת של מעצר וגירוש של אזרחים גאורגים, שהגיעה לכדי פרקטיקה שלטונית. משכך, פסק בית הדין שרוסיה הפרה מספר סעיפים באמנה האירופית לזכויות אדם, ביניהם האיסור על גירוש קולקטיבי, האיסור על שלילה בלתי חוקית של חירות, והאיסור על מעצר בתנאים לא אנושיים ומשפילים. פסק הדין הנוכחי קבע פיצויים מכוח סעיף 41 לאמנה העוסק ב-Just Satisfaction- פיצוי שבית הדין יכול לפסוק במקרים בהם נקבע שהייתה הפרה, אך הדין הפנימי של המדינה הרלוונטית מאפשר רק פיצוי חלקי. נדחתה הטענה כי הסעיף לא חל בהליכים בין מדינות, אלא רק בהליכים בין פרט למדינה בבית הדין (על בסיס קביעה דומה בפסק דין קודם בהליך בין-מדינתי בין קפריסין לטורקיה) ([פסק הדין](#); [הודעת בית הדין](#); 8 בפברואר, [ASIL](#)).

התייחסויות וניתוחים שונים של הערה כללית מס' 36 (2018) בדבר הזכות לחיים שאימצה ועדת זכויות האדם של האו"ם.

21 בינואר, [Opinio Juris](#), [Just Security](#).

בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי ממשלת בריטניה, שהחזיקה מידע על עמדות פוליטיות של אדם ללא הגבלת זמן, הפרה את זכותו לפרטיות מכוח האמנה האירופית לזכויות אדם.
פסק הדין ניתן ב-24 בינואר ([פסק הדין](#); [הודעת בית הדין](#)).

פברואר:

מועצת זכויות האדם של האו"ם בדרום סודן פרסמה את הדוח השלישי ביחס לתקריות שקרו במדינה בשנת 2018, וציינה שהפרות הסכם השלום שנחתם יכולות להוות פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות.

הדוח פורסם ב-20 בפברואר ([הודעת המועצה לתקשורת](#); 20 בפברואר, [ASIL](#)).

ועדת זכויות האדם של האו"ם קבעה כי פינלנד הפרה את האמנה בכך שהתירה ל-93 סאמים (לאפים) להשתתף בבחירות לפרלמנט הסאמי, על אף החלטת הפרלמנט שאינם זכאים.

ההחלטה ניתנה ב-4 בפברואר ([ההחלטה הראשונה](#); [ההחלטה השנייה](#); [הודעת הוועדה לתקשורת](#); 7 בפברואר, [ASIL](#)).

ערכאת הערעורים בטורקיה דחתה את ערעורם של 14 עיתונאים שנאסרו לאחר ניסיון ההפיכה הצבאית בשנת 2016.

החלטת בית המשפט ניתנה ב-18 בפברואר (19 בפברואר, [Jurist](#)).

מאי:

משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם פרסם דוח בנוגע להפרת הזכות לרמת חיים נאותה בצפון קוריאה.

הדוח פורסם ב-28 במאי ([הדוח](#)); [הודעת משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם](#); 4 ביוני, [ASIL](#).

יולי:

ארגון אמנסטי העולמי הגיש למועצת זכויות האדם של האו"ם דוח במסגרתו נטען כי במהלך שש השנים מאז עלייתו לשלטון של נשיא מצרים עבד אל-פתאח א-סיסי, חלה התדרדרות במצב זכויות האדם במדינה, עקב חוקים חדשים שעברו אשר פוגעים בזכויות האדם.

הדוח הוגש ב-3 ביולי ([הדוח](#)); [הודעת ארגון אמנסטי](#).

אוגוסט:

משלחת בינלאומית מטעם האו"ם למיאנמר הגישה למועצת זכויות האדם דוח בנוגע לאלימות מינית ומגדרית במיאנמר, במסגרתו קבע כי צבא מיאנמר נוקט באלימות על בסיס מיני ומגדרי, מתוך כוונה להפחיד ולהעניש את האוכלוסייה האזרחית חלק מטקטיקת לחימה, וקראה לצבא מיאנמר לחדול מפעולות אלו.

הדוח הוגש ב-22 באוגוסט ([הדוח](#)).

בית הדין האירופי לזכויות אדם פסק כי רוסיה הפרה את האמנה האירופית לזכויות אדם בגין מניעת טיפול רפואי ואחזקתו תחת תנאים קשים של סרגיי מגניצקי, עורך דין שחשף פרשת שחיתות גדולה בממסד הרוסי ונמצא מת בנסיבות לא ברורות בכלא הרוסי בשנת 2009.

ההחלטה התקבלה ב-27 באוגוסט ([ההחלטה](#)); 27 באוגוסט, [Reuters](#).

ספטמבר:

מועצת זכויות האדם של האו"ם החליטה על הקמת ועדת בדיקה עצמאית אשר תחקור חשדות להפרות זכויות אדם שהתרחשו בוונצואלה החל משנת 2014.

ההחלטה התקבלה ב-27 בספטמבר ([ההחלטה](#)); 27 בספטמבר, [Human Rights Watch](#).

ועדת החקירה של מועצת זכויות האדם של האו"ם הגישה את ממצאיה בנוגע להפרות זכויות אדם, שחלקן מהוות פשעי מלחמה, שהתרחשו בבורונדי החל מאפריל 2015, כנגד תומכי האופוזיציה ומתנגדי המשטר, על רקע מערכת הבחירות שתתקיים במדינה בשנת 2020.

הדוח הוגש ב-4 בספטמבר ([הדוח](#)); 9 בספטמבר, [ASIL](#). ראו גם סקירה כללית של ממצאי הוועדה והרקע לסכסוך בבורונדי: אנג'לה מודוקוטי, 9 בספטמבר, [Opinio Juris](#).

אוקטובר:

בחדש אוקטובר 2019 הציגה נציבות האו"ם לזכויות אדם (UNCHR) מסמך קווים מנחים לשימוש בנשק פחות-קטלני, לרבות גז מדמיע, אקדחי טייזר, ותותחי מים, במסגרת פעולות שיטור ואכיפת חוק (Less-lethal Weapons in Law Enforcement).

לידיעה על [אירוע ההשקה](#); [להסבר על המסמך](#).

ביום 17.10.19 בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי טורקיה הפרה את האיסור על יחס לא אנושי או משפיל ואת הזכות לחירות וביטחון, שקבועים באמנה האירופית לזכויות אדם, כאשר עצרה למשך חודשים, בתנאים לא ראויים, אם וילדיה שביקשו להגר לטורקיה, בטרם גירושם מהמדינה.

לידיעה ראו [ASIL](#).

נובמבר:

ב-16 בנובמבר פורסמו מסמכים סודיים של המשטר הסיני בנוגע לדרכי הפעולה שנוקט הממשל לדיכוי המיעוט האויגורי ומיעוטים מוסלמים נוספים, במחנות המעצר שבמחוז שינג'יאנג.

17 בנובמבר, [Washington Post](#); 17 בנובמבר, [Guardian](#). לניתוח המסמכים ראו: סופי ריצ'רדסון, 27 בנובמבר, [Just Security](#); לדיון באפשרויות התגובה של ארצות הברית ראו: ריצ'רד אלטירי ובנג'מין דלה רוקה, 13 בדצמבר, [Lawfare](#).

ב-12 בנובמבר פרסם ה-FBI דוח סטטיסטי בנוגע לפשעי שנאה שהתרחשו בארה"ב בשנת 2018.

12 בספטמבר, [הודעת ה-FBI](#).

נובמבר:

ב-19 בדצמבר אימץ הפרלמנט האירופי החלטה המגנה את דרכי הפעולה שנוקט המשטר הסיני לדיכוי המיעוט האויגורי ומיעוטים מוסלמים נוספים במחנות המעצר שבמחוז שינג'יאנג, וקרא לנקוט בצעדים כנגד האחראים.

9 בדצמבר, [הודעת הפרלמנט האירופי](#).

ב-11 בדצמבר פורסם תיקון לחוק האזרחות בהודו, אשר מקל על מיעוטים אתניים שהיגרו באופן בלתי חוקי ממדינות שכנות בעלות רוב מוסלמי לקבל אזרחות, ככל שיוכיחו שהם נרדפו בגלל דתם. החוק לא חל על מיעוטים מוסלמים.

11 בדצמבר, [Guardian](#); 11 בדצמבר, [Reuters](#). לניתוח חוק האזרחות והחשיבות שלו בתהליך החילון של הודו ראו: ג'אלאק מ. כקר, 16 בינואר, [Lawfare](#); לניתוח האחריות שחלה על מדינה לא להפלות בחקיקה, בין היתר, בנוגע לתיקון חוק האזרחות ראו: פרייה פילאי, 21 בדצמבר, [Opinio Juris](#).

ב-5 בדצמבר דחה בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) עתירה שהוגשה על ידי שתי מפלגות סלובניות אשר רשימת המועמדים שלהן לבחירות במדינה נפסלו בשל אי ייצוג נשי כנדרש בחוק (לפחות 35% מהרשימה), ולא אושר להן לשנות את הרכב רשימת המועמדים. בית הדין קבע כי אין חובה בדין האירופי לאפשר למפלגה לתקן את רשימת המועמדים שהוגשה, וכי ההחלטה כפופה לדין המדינתי הפנימי.

לניתוח פסק הדין, והליך נוסף שעוסק במכסות מגדריות, שתלוי ועומד בפני בית הדין ראו: יורי טופלאק, 19 בדצמבר, [EJIL: Talk!](#).

ב-19 בדצמבר פרסם הפרקליט הכללי של בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (CJEU) הנריק סאוגמנדגארד, חוות דעת בפרשת "שרמס II" באשר לחוקיות העברת מידע אישי מהאיחוד האירופי לארצות הברית באמצעות חברות פרטיות.

19 בדצמבר, [הודעת בית הדין](#); 19 בדצמבר, [Reuters](#). לסקירת הרקע להליך וניתוח חוות הדעת ראו: פיטר סוויר, 23 בדצמבר, [Lawfare](#); לניתוח חוות הדעת ראו: קנת פרופ, 24 בדצמבר, [Lawfare](#).

ב-2 בדצמבר פורסם כי טנזניה הודיעה על כוונתה לסגת מסעיף בפרוטוקול בית הדין האפריקאי לזכויות האדם והעמים (AfCHPR) שעוסק בזכות לעתור לבית הדין, ובכך למנוע מעותרים פרטיים וארגונים לא ממשלתיים לעתור כנגדה.

לניתוח ההצהרה וההשפעה על בית הדין האפריקאי ראו: ניקול דה סילבה, 16 בדצמבר, [EJIL: Talk!](#).

סייבר וטכנולוגיה

פברואר:

דוח שפרסם בית המחוקקים הבריטי קבע כי פייסבוק ביודעין ובמתכוון הפרה חוקים הנוגעים לפרטיות משתמשים ותחרות.

הדוח פורסם ב-18 בפברואר ([הדוח](#)).

אפריל:

האיחוד האירופי העביר תקנות בנוגע לאחריות חברות אינטרנט על הסרת תוכן טרוריסטי מהרשת.

התקנות אומצו ב-17 באפריל ([התקנות](#)); 17 באפריל, [הודעת האיחוד האירופי](#); 17 באפריל, [The Verge](#)).

אוסטרליה העבירה חוק נגד אלימות באינטרנט במסגרתו ניתן יהיה להטיל קנסות על חברות, בין היתר פייסבוק ויוטיוב, אשר לא יסירו במהירות תוכן אליס שמופיע באתר שלהן.

החוק עבר ב-3 באפריל ([החוק](#)); 3 באפריל, [NY Times](#); 4 באפריל, [Guardian](#). ראו גם ניתוח וביקורת על החוק: [דיוויד סאליבן](#), 9 באפריל, ([Just Security](#)).

מאי:

מדינות וחברות פרטיות חתמו על מסמך לא מחייב ([The Christchurch Call to Action](#)) הקורא לנקוט פעולות כדי להסיר תוכן טרוריסטי ואליס מרחבי האינטרנט.

המסמך נחתם ב-15 במאי. בין החותמות רוב מדינות מערב אירופה וכן קנדה, ירדן, הודו וספקיות שירותי אינטרנט, כולל גוגל, פייסבוק, אמזון ומייקרוסופט ([המסמך](#)). ראו גם ניתוח המסמך בהקשר של מהלכים נוספים להגברת הרגולציה באינטרנט: [אוולין דאק](#), 18 במאי, ([Lawfare](#)).

ספטמבר:

משרד ההגנה הצרפתי פרסם את עמדת המדינה ביחס ליישום המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר.

עמדת המדינה פורסמה ב-9 בספטמבר ([עמדת צרפת](#)). ראו גם ניתוח עמדת צרפת, בין היתר, בהקשר לשאלת הריבונות בסייבר, השימוש בכוח ושיוך פעולות של שחקנים לא מדינתיים: [מייק שמיט](#), 16 בספטמבר, [Just Security](#). ראו גם סקירה של הדין הצרפתי והערות לעמדה שפורסמה ביחס למרחב הסייבר בעת שלום: [פרזמיסלו רוגוסקי](#), 24 בספטמבר, [Opinio Juris](#) חלק א', [Opinio Juris](#) חלק ב'; ובעת עימות מזויין: [פרזמיסלו רוגוסקי](#), 27 בספטמבר, [Just Security](#)).

משרד החוץ של הולנד פרסם את עמדת המדינה ביחס ליישום המשפט הבינלאומי במרחב הסייבר.

עמדת המדינה פורסמה ב-26 בספטמבר ([עמדת הולנד](#)). ראו גם ניתוח עמדת הולנד, בין היתר, בהקשר לשאלת הריבונות בסייבר, השימוש בכוח ושיוך פעולות של שחקנים לא מדינתיים: [מייק שמיט](#), 14 באוקטובר, [Just Security](#)).

פייסבוק פרסמה את מגילת המועצה המפקחת העצמאית שלה, שבסמכותה להכריע בתלונות שנוגעות לתכנים שמופיעים בפלטפורמה, והכרעותיה יחייבו את פייסבוק לנהוג על פיהן. המגילה מפרטת, בין היתר, את סמכויות המועצה והמבנה שלה.

המגילה פורסמה ב-17 בספטמבר (המגילה ; הודעת פייסבוק). ראו גם ניתוח סמכויות המועצה ודיון בהשפעה שלה על חופש הביטוי באינטרנט: אבלין דוק, 25 בספטמבר, (Lawfare).

אוקטובר:

ביום 3.10.19 ארצות הברית ובריטניה חתמו על הסכם שיתוף מידע, כולל מידע אלקטרוני, במקרה של פשיעה חמורה, ובכללה עבירות טרור ופשעי סייבר. להודעת משרד המשפטים האמריקאי ; לידעה ראו ASIL ; לניתוח ההסכם והחידושים בו, ראו : ג'ניפר דסקל ופיטר סוויר, 8.10.19, Lawfare.

ביום 3.10.19 בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (Court of Justice of the European Union (CJEU) קבע כי הדירקטיבה של האיחוד האירופי הנוגעת למסחר דיגיטלי, מאפשרת למדינות האיחוד לדרוש מפייסבוק להסיר או לחסום תכנים שהוכרזו על ידן כבלתי חוקיים, וכן תכנים מקבילים בעלי אופי דומה, וזאת בכל רחבי העולם, ולא דווקא במדינה בה פורסמו. לידעה ראו ASIL ; וכן Reuters ; לניתוח הפסיקה ראו : אנדרו קין וודס, 4.10.19, Lawfare.

ביום 9.10.19 הדווח המיוחד של האו"ם פרסם דוח בנושא ההגנה על חופש הדעה והביטוי ביחס להתמודדות עם ביטויי שנאה המפורסמים ברשת. להודעת הדווח המיוחד ; לדיון בדוח ובאתגרים הקיימים בנושא ראו : אבלין דוק, 25.10.19, Lawfare.

דצמבר:

נקבעו הוראות שונות ביחס להיקף וחובת הדיווח על פעולות סייבר של צבא ארצות הברית, במסגרת חוק תקציב מחלקת ההגנה של ארצות הברית לשנת 2020, אשר עבר ב-20 בדצמבר. לניתוח הוראות החוק ביחס לפעולות סייבר ב"תחום האפור" ראו : רוברט צ'סני, 10 בדצמבר, Lawfare ; לניתוח הוראות החוק ביחס לדרישת ההודעה לסנאט לפני ביצוע פעולות סייבר רגילות ראו : רוברט צ'סני, 18 בדצמבר, Lawfare.

ב-2 בדצמבר פרסם המכון המלכותי ליחסים בינלאומיים (צ'טהאם האוס) דוח בדבר יישום המשפט הבינלאומי על מתקפות סייבר. 2 בדצמבר, הודעת המכון. לניתוח הדוח ראו : הרייט מויהאן, 13 בדצמבר, Just Security.

ינואר:

ונצואלה פנתה לארגון הסחר העולמי (WTO) בטענה שסנקציות כלכליות מצד ארה"ב מפרות את הסכמי הסחר של הארגון (ה-GAT וה-GATS) (בשלב זה הפנייה היא להליך התייעצות בלבד, לפני הליך מעין שיפוטי בפני פאנל).

פניית ונצואלה פורסמה ב-8 בינואר ([הודעת ה-WTO](#)). ראו גם ניתוח הפנייה והתייחסות לטענות אפשריות של ארה"ב: [אירינה בוגדנובה](#), 31 בינואר, ([EJIL:Talk!](#)).

האיחוד האירופי הטיל סנקציות על משרד המודיעין והביטחון האיראני ועל שני אזרחים איראניים.

הסנקציות הוטלו ב-8 בינואר ([Government of the Netherlands](#)); 8 בינואר, [New York Times](#).

אפריל:

ארצות הברית הודיעה על ביטול הפטור שניתן למספר מדינות להמשיך ביבוא נפט מאיראן על אף הסנקציות שהוטלו עליה בשנה שעברה.

ההודעה פורסמה ב-22 באפריל ([ההודעה](#)); 22 באפריל, [NY Times](#); 22 באפריל, [Reuters](#). ראו גם ניתוח וביקורת על ההחלטה: [סוזן מלוני](#), 25 באפריל, ([Lawfare](#)).

ארצות הברית הטילה סנקציות על גורמים הקשורים לחיזבאללה.
הסנקציות הוטלו ב-24 באפריל ([הודעת משרד האוצר](#)).

מאי:

הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לאומי בגדרו נאסר על חברות טלקום אמריקאיות לשתף פעולה עם גורמים זרים בתחום התקשורת שיכולים להוות סיכון לביטחון המדינה. בהמשך לכך, הוסיפה מחלקת המסחר של ארצות הברית את וואווי לרשימת החברות שמהוות סיכון ביטחוני למדינה.

ההכרזה פורסמה ב-15 במאי ([ההכרזה](#)); [הודעת מחלקת המסחר](#); [רשימת החברות](#); 15 במאי, [NY Times](#); 16 במאי, ([Guardian](#)).

יוני:

ארצות הברית הטילה סנקציות על איראן, בין היתר גם על המנהיג העליון, עלי ח'אמנאי, בתגובה להפלת המל"ט האמריקאי ובמטרה להגביר את הלחץ הכלכלי על המשטר האיראני.

ההכרזה על הטלת הסנקציות פורסמה ב-24 ביוני (הודעת הבית הלבן; 24 ביוני, [Guardian](#); 24 ביוני, [NY Times](#); 24 ביוני, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח מדיניות ארצות הברית כלפי איראן בשנה שחלפה מאז פרישתה מהסכם הגרעין: הילארי הרד ונתנאל סובל, 5 ביוני, [Lawfare](#); ניתוח התקפת הסייבר על איראן בתגובה להפלת המל"ט: רון טירה, 9 ביולי, [INSS](#); ניתוח ההשלכות המשפטיות של פעולה צבאית אמריקאית לאור הפלת המל"ט: אשלי דיקס וסקוט אנדרסון, 20 ביוני, [Lawfare](#); מייק שמיט, 24 ביוני, [Just Security](#); דיון בהשפעת המתח בין ארצות הברית לאיראן על המצב בעיראק: ראנג' אלאדין, 4 ביוני, [Lawfare](#).

יולי:

ארצות הברית הטילה עיצומים על שר החוץ של איראן מוחמד ג'וואד זריף. הסנקציות הוטלו ב-31 ביולי (הודעת מחלקת האוצר של ארצות הברית; 31 ביולי, [Guardian](#); 31 ביולי, [Reuters](#); 31 ביולי, [Washington Post](#); 1 באוגוסט, [NY Times](#)).

אוגוסט:

ניתוח העיצומים שהטילה ארצות הברית על שר החוץ של איראן מוחמד ג'וואד זריף ב-31 ביולי, בראי המשפט הבינלאומי. הניתוח פורסם ב-28 באוגוסט (סטיבן רטנר, 28 באוגוסט, [Just Security](#)).

ספטמבר:

ארצות הברית הטילה סנקציות נוספות על איראן, בין היתר על הבנק המרכזי שלה, במטרה למנוע המשך מימון טרור, ובתגובה לתקיפת מכלית הנפט בערב הסעודית. הסנקציות הוטלו ב-20 בספטמבר (הודעת מחלקת האוצר של ארצות הברית; 20 בספטמבר, [NY Times](#); 20 בספטמבר, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח הסנקציות שהטילה ארצות הברית על שר החוץ של איראן מוחמד ג'וואד זריף בחודש יולי בראי המשפט הבינלאומי: סטיבן רטנר, 28 באוגוסט, [Just Security](#)).

ארצות הברית הטילה סנקציות אישיות על ארבעה חברי חיזבאללה וחמאס שהיו מעורבים בהעברת והלבנת כספים מאיראן לחמאס ברצועת עזה. הסנקציות הוטלו ב-29 באוגוסט (הודעת מחלקת האוצר של ארצות הברית; הודעת מחלקת המדינה של ארצות הברית).

ארצות הברית הטילה סנקציות על שש חברות סיניות ועל חמישה בכירים שהיו מעורבים ביצוא משמעותי של נפט מאיראן, תוך הפרת הסנקציות על יצוא זה.
הסנקציות הוטלו ב-25 באוגוסט (הודעת מחלקת האוצר של ארצות הברית; הודעת מזכיר המדינה מייק פומפאו; 27 בספטמבר, Reuters).

אוקטובר:

ביום 18.10.19 ארצות הברית הטילה סנקציות על קובה, המגבילות את הגישה של המדינה להחזרת מטוסים מסחריים ומהדקות איסורים נוספים על קשרי מסחר עם קובה. זאת, בתגובה להפרות זכויות אדם בקובה ולתמיכתה של קובה בנשיא ונצואלה, מדורו.
להודעת משרד הסחר האמריקאי; להודעת לשכת התעשייה והביטחון (BIS); לידיעה ראו ABC.

ביום 25.10.19 ארצות הברית הטילה סנקציות נוספות על איראן, כאשר קבעה כי איראן משמשת "כמקום בו יש חשש לביצוע הלבנת כספים". כתוצאה מכך, לא ניתן כעת לפתוח או לנהל חשבון בנק בארצות הברית, בשם או עבור מוסד פיננסי איראני.
להודעת משרד האוצר האמריקאי; לידיעה ראו ASIL.

נובמבר:

ב-4 בנובמבר הטילה ארצות הברית סנקציות על תשעה אישים המקורבים למנהיג העליון של איראן עלי ח'אמנאי.

ב-22 בנובמבר הטילה ארצות הברית סנקציות על שר הטכנולוגיה והתקשורת האיראני, מוחמד אזארי ג'ארומי, בשל השבתת האינטרנט באיראן, כחלק מצעדי המשטר כנגד המחאה שפרצה בעקבות העלאת מחירי הדלק.

22 בנובמבר, Reuters. לניתוח המחאות באיראן ראו: רז צימט, 17 בנובמבר, INSS; סוזן מלוני, 25 בנובמבר, Lawfare.

דצמבר:

ב-6 בדצמבר הטילה ארצות הברית סנקציות על ארבעה אזרחים עיראקים בשל מעורבותם בהרג מפגינים בבגדאד.

6 בדצמבר, Reuters.

פברואר:

ארצות הברית ורוסיה הקפוא את ההסכם לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני (INF) בין המדינות.
הודעת מחלקת המדינה של ארצות הברית פורסמה ב-1 בפברואר ([ההודעה](#)); 1 בפברואר [The Guardian](#); 2 בפברואר [Reuters](#); 1 בפברואר, [ASIL](#); 7 בפברואר, [ASIL](#).

יוני:

ערכאת הערעור בבריטניה קבעה כי מכירת נשק לסעודיה אינה חוקית.

ב-20 ביוני [קבעה](#) ערכאת הערעור בבריטניה כי מכירת נשק לסעודיה, אשר משמש במסגרת הלחימה בתימן, אינה חוקית, שכן לצורך מתן אישור יצוא נשק על הממשל הבריטי להעריך אם סעודיה מפרה את דיני הלחימה בתימן. ערכאת הערעור קבעה כי הליך קבלת ההחלטות על ידי הממשל היה שגוי, שכן בהתאם לחוקי האיחוד האירופי על מדינה לשלול יצוא נשק כאשר קיים סיכון ברור שהציוד עשוי לשמש לביצוע הפרות חמורות של דיני הלחימה, וכי הממשל הבריטי לא ביצע הערכות מספקות כנדרש. עם זאת, ערכאת הערעור קבעה כי אין הדבר אומר שיש להשהות באופן מיידי את מכירת הנשק. יצוין כי מאז תחילת הלחימה בתימן בשנת 2015 בריטניה מכרה לסעודיה נשק בשווי 4.7 מיליארד פאונד. בהמשך להחלטה [הודיעה](#) המחלקה למסחר בינלאומי בבריטניה כי תקפא את מכירת הנשק לסעודיה, וכן כי תערער על ההחלטה (20 ביוני, [Guardian](#); 20 ביוני, [Washington Post](#); 3 ביולי, [ASIL](#); 20 ביוני, [NY Times](#). ראו גם ניתוח ההחלטה וההשלכות על מדינות נוספות: [קריסטין בקרלה ודירבלה מיונוג](#), 24 ביוני, [Just Security](#)).

אוגוסט:

ארצות הברית פרשה באופן רשמי מההסכם לפירוק נשק גרעיני לטווח בינוני (INF) עם רוסיה.
בהמשך לכך, ארצות הברית הודיעה כי ערכה ניסוי בטילי שיט לטווח בינוני.
הפרישה נכנסה לתוקף ב-2 באוגוסט ([הודעת הבית הלבן](#)), 1 באוגוסט, [NY Times](#); 2 באוגוסט, [Reuters](#). ראו גם ניתוח ההסכם לצמצום נשק גרעיני בין ארצות הברית ורוסיה (New START) שנחתם בשנת 2010 ודיון בהיתכנות שהתקוף שלו יוערך לאור המצב בין המדינות: [פראני ואדי](#), 13 באוגוסט, [Lawfare](#)).

ינואר:

בית הדין לצדק של האיחוד האירופי קבע כי בריטניה, על אף שהגישה הודעה על כוונה לפרוש מהאיחוד האירופי, חייבת להמשיך ולקבל בקשות למקלט לאור מחויבויותיה מכוח תקנת דבלין (Dublin III Regulation), וזאת עד שפרישתה תהפוך סופית.
פסק הדין ניתן ב-23 בינואר (פסק הדין; הודעת בית הדין; 25 בינואר, ASIL).

אפריל:

התובע הכללי של ארצות הברית, ויליאם בר, פרסם הנחיות בנוגע לשחרור מבקשי מקלט בערבות במסגרתן קבע כי בשונה מהנהוג הקיים, בית המשפט לענייני הגירה לא יוכל להורות על שחרור מבקשי מקלט בערבות וכי סמכות זאת תהיה נתונה למחלקה לביטחון המולדת.
ההנחיות פורסמו ב-16 באפריל (ההנחיות; 17 באפריל, NY Times; 17 באפריל, Washington Post; 17 באפריל, Guardian).

יולי:

ארצות הברית וגואטמלה חתמו על הסכם "מדינה שלישית בטוחה" במסגרתו מהגרים ממרכז אמריקה, בין היתר מאל סלבדור והונדורס, אשר נכנסים לגואטמלה בדרכם לארצות הברית, יחויבו להגיש בקשת מקלט בגואטמלה ולא בגבול האמריקאי.
ההסכם נחתם ב-26 ביולי (תדריך הנשיא טראמפ; 26 ביולי, Washington Post; 29 ביולי, Guardian; 26 ביולי, NY Times. ראו גם ביקורת על ההסכם ודיון בהיתכנות שלו: סוזן גזש, 30 ביולי, Just Security).

הנציבות האירופית הפנתה את הונגריה לבית הדין האירופי לצדק, בגין קידום הליכי חקיקה אשר מטילים אחריות פלילית על פעולות המסייעות למבקשי מקלט.
ההפניה בוצעה ב-25 ביולי (הודעת הנציבות האירופית; 25 ביולי, Reuters).

אוגוסט:

הודו השמיטה כ-2 מיליון תושבים מרשמית האזרחים של מדינת אסאם שבצפון-מזרח תת היבשת, לאחר בדיקה שערכה ב-4 השנים האחרונות במטרה לאתר מהגרים בלתי חוקיים ממדינות שכנות.
ההודעה על הרשימה פורסמה ב-31 באוגוסט (31 באוגוסט, Guardian; 31 באוגוסט, Reuters. ראו גם ביקורת על חוקית המרשם: פרייה פילאי, 12 ביולי, Opinio Juris).

ינואר:

המצב בוונצואלה וההכרזות בדבר אי הכרה בלגיטימיות שלטונו של ניקולס מדורו- השליט בפועל, כולל על ידי ארה"ב- היבטים משפטיים.

הכרזת נשיא ארה"ב על הכרה בנשיא האסיפה הלאומית חואן גוואידו כנשיא הזמני של וונצואלה ניתנה ב-23 בינואר ([White House](#)). ניתוחים שונים של היבטים משפטיים: [אלונסו גורמנדי](#), 8 בינואר, [Opinio Juris](#); [אלונסו גורמנדי](#), 14 בינואר, [Opinio Juris](#); [דייגו זמברנו](#), 1 בפברואר, [Lawfare](#); [סקוט אנדרסון](#), 1 בפברואר, [Lawfare](#).

מועצת הביטחון החליטה על הקמת משלחת פוליטית מיוחדת לתמיכה ביישום הפסקת האש שהושגה בין ממשלת תימן לבין החות'ים.

ההחלטה התקבלה ב-16 בינואר ([UN](#)).

מועצת הביטחון החליטה להאריך את המנדט של כוחות שמירת השלום בקפריסין לתקופה נוספת עד ל-31 ביולי 2019.

ההחלטה התקבלה ב-30 בינואר ([UN](#)); 1 בפברואר, [ASIL](#).

מקדוניה אישרה את שינוי שמה כחלק מפתרון הסכסוך ארוך השנים עם יוון, ויוון אישרה את ההסכם המאפשר את שינוי השם ומאפשר למקדוניה להצטרף לנאט"ו ולאיחוד האירופי.

שינוי השם של מקדוניה אושר ב-11 בינואר ([ההסכם](#)); 11 בינואר, [Guardian](#); 25 בינואר, [Washington Post](#).

נשיא אוקראינה לשעבר, ויקטור ינוקוביץ', אשר נמצא ברוסיה, הורשע (בהעדרו) על ידי בית משפט אוקראיני בבגידה, בגין דיכוי מחאות פרו-מערביות ב-2014 ותמיכה בפלישת רוסיה לאוקראינה, ונידון ל-13 שנות מאסר.

פסק הדין ניתן ב-24 בינואר (24 בינואר, [New York Times](#); 25 בינואר, [The Guardian](#); 24 בינואר, [ABC News](#)).

פברואר:

בית הדין הבינלאומי לצדק פרסם חוות דעת במסגרתה קבע כי המשך השליטה של בריטניה בארכיפלג צ'גוס אינה חוקית, ועליה להשיב את השליטה באיים למאוריציוס בהקדם האפשרי.

חוות הדעת פורסמה ב-25 בפברואר ([חוות הדעת](#)); 25 בפברואר, [The Guardian](#). ראו גם הסבר על חוות הדעת: [מרקו מילנוביץ](#), 25 בפברואר, ([EJIL:Talk!](#)).

הרפובליקה המרכז-אפריקאית חתמה על הסכם שלום עם 14 ארגונים חמושים לא רשמיים הפועלים במדינה.

הדיווח פורסם ב-6 בפברואר (6 בפברואר [UN News](#) ; [ASIL](#)).

אפריל:

האיחוד האירופי דחה את ביצוע הברקזיט ל-31 באוקטובר.

ההודעה על הדחייה פורסמה ב-10 באפריל (10 באפריל, [NY Times](#) ; 11 באפריל, [Guardian](#)).

יוני:

המועצה החוקתית באלג'יריה ביטלה את הבחירות לנשיאות שהיו אמורות להתקיים ב-4 ביולי.

מסתמן כי עד לעריכת הבחירות ימשיך לכהן כנשיא הזמני, עבד אל-קאדר בן סאלח, שמונה לאחר שהנשיא הקודם עבד אל-עזיז בותפליקה פרש לאחר 20 שנות שלטון, עקב הפגנות כנגדו.

ההודעה על ביטול הבחירות פורסמה ב-2 ביוני (2 ביוני, [NY Times](#) ; 2 ביוני, [Reuters](#). ראו גם ניתוח ההחלטה על ביטול הבחירות ודיון בהיתכנות של דמוקרטיזציה באלג'יריה: שרן גרואל, 10 יוני, [Lawfare](#)).

אוגוסט:

הודו ביטלה את המעמד המיוחד של חבל קשמיר. בהמשך לכך, הודיעה פקיסטן כי תפנה לבית הדין הבינלאומי לצדק בשל ביטול המעמד.

הביטול פורסם ב-9 באוגוסט ([הביטול](#) ; 5 באוגוסט, [NY Times](#) ; 5 באוגוסט, [Guardian](#). ראו גם ניתוח הסטטוס המשפטי של חבל קשמיר ושל הודעת הביטול: ליה מחשווארי, 12 באוגוסט, [Lawfare](#) ; סקירה היסטורית של הסכסוך בחבל קשמיר: כריסטין פייר, 12 באוגוסט, [Lawfare](#) ; ניתוח ההיתכנות וההשלכות של הפניית הביטול לבית הדין הבינלאומי לצדק: פרייה פילאי, 25 באוגוסט, [Opinio Juris](#)).

נחתם הסכם בין השלטון הצבאי בסודן לבין המפגינים בנוגע לחלוקת הסמכויות והשלטון ביניהם עד לקיום בחירות במדינה.

ההודעה על ההסכם פורסמה ב-3 באוגוסט (3 באוגוסט, [Guardian](#) ; 4 באוגוסט, [NY Times](#)).

ספטמבר:

בית המשפט העליון בבריטניה קבע כי השעיית הפרלמנט הבריטי על ידי ראש הממשלה בוריס ג'ונסון אינה חוקית, וכי עזיבת האיחוד האירופי לא תוכל לצאת לפועל בניגוד לרצון הפרלמנט. בהמשך לכך, ולאחר שהפרלמנט הבריטי דחה את לוח הזמנים שהציע ג'ונסון, האיחוד האירופי הודיע כי הוא דוחה את מועד ביצוע הברקזיט ל-31 בינואר 2020.

ההחלטה ניתנה ב-24 בספטמבר ([פסק הדין](#)); [תקציר פסק הדין](#); 24 בספטמבר, [Reuters](#); 24 בספטמבר, [Guardian](#); 24 בספטמבר, [ASIL](#). ראו גם ניתוח ההחלטה והתרחישים האפשריים בעקבותיה: [אמנדה סלואט](#), 26 בספטמבר, [Lawfare](#). ראו גם ניתוח השפעת הברקזיט על המלחמה בטרור: [ריצ'רד אינגליש](#), 25 באוגוסט, ([Lawfare](#)).

דצמבר:

ב-11 בדצמבר פורסמו תוצאות משאל העם שנערך בבוגנוויל במסגרתו מעל ל-98% מהתושבים תמכו בפרישה מפפואה גינאה החדשה והקמת מדינה עצמאית. המהלך כפוף לאישור הפרלמנט של פפואה גינאה החדשה.

11 בדצמבר, [Guardian](#); 11 בדצמבר, [NY Times](#). לניתוח הצורך באישור הפרלמנט והאפשרויות שעומדות לרשות בוגנוויל ראו: [וויליאם אנדרווד](#), 31 בדצמבר, [EJIL:Talk!](#).

משפט בינלאומי כללי

מרץ:

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה דוח על זיהוי משפט בינלאומי פומבי.
הדוח פורסם ב-7 במרץ ([הדוח](#)).

אפריל:

נציבות האיחוד האירופי פתחה בהליך הפרה נוסף בבית הדין האירופי לצדק נגד פולין לאור המדיניות החדשה של הממשלה אשר פוגעת לטענתה בעיקרון עצמאות השופטים.
ההליכים נפתחו ב-3 באפריל ([הודעת האיחוד האירופי](#)). ראו גם ניתוח האפקטיביות של ההליך: [מליסה הופר](#), 10 באפריל, ([Just Security](#)).

בית המשפט העליון הבריטי קבע כי יש לו סמכות לדון בתביעה נזיקית בגין הפרת זכויות אדם שהוגשה על ידי אזרחים מזמביה כנגד חברת הבת שפעלה בזמביה וכן כנגד חברת האם הבריטית.

ההחלטה ניתנה ב-10 באפריל ([ההחלטה](#)); 10 באפריל, [הודעת בית המשפט](#). ראו גם ניתוח ההחלטה ביחס להגנה על זכויות האדם: [לורה גרין ודיוויד המר](#), 24 באפריל, ([EJIL:Talk!](#)).

הטריבוונל הבינלאומי למשפט הים (ITLOS) קבע כי איטליה הפרה את אמנת הים עקב תפיסת ספינה פנמית בגין עבירות של הברחה ומיסוי שבוצעו בים הפתוח, ופסק כי עליה לשלם פיצויים.

ההחלטה ניתנה ב-10 באפריל ([ההחלטה](#); 17 באפריל, [ASIL](#)).

ארגון הסחר הבינלאומי קבע כי המגבלות שהטילה רוסיה על העברת סחורות אוקראיניות דרך שטח הוטלו בהתאם לדין הבינלאומי.

ההחלטה ניתנה ב-5 באפריל ([ההחלטה](#); 25 באפריל, [ASIL](#)).

מאי:

הטריבוונל הבינלאומי למשפט הים (ITLOS) קבע כי על רוסיה לשחרר את שלוש הספינות של צבא אוקראינה אשר נתפסו בנובמבר 2018 באזור חצי האי קרים.

ההחלטה ניתנה ב-25 במאי ([ההחלטה](#); 25 במאי, [Reuters](#)). ראו ביקורות על ההחלטה ומשמעותה להבחנה בין פועלת שיטור לפעולות צבאית: ג'יימס קרשה, 27 במאי, [EJIL:Talk!](#); יוריקה אישאי, 31 במאי, [EJIL:Talk!](#).

הדוח המיוחד של הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסם את הדוח השלישי בנוגע לכיבוד האחריות המוטלת על "מדינות יורשות".

הדוח פורסם ב-2 במאי ([הדוח](#)).

הוועדה למשפט בינלאומי באו"ם פרסמה את טיוטת המסקנות שאומצו ביחס לכללי בל יעבור (Jus Cogens) במשפט הבינלאומי.

הטיוטה פורסמה ב-29 במאי ([הטיוטה](#)).

יוני:

הדווחית המיוחדת של מועצת זכויות האדם של האו"ם פרסמה דוח חקירה בנוגע לרצח העיתונאי ג'מאל חשוקג'י שאירע בחודש אוקטובר 2018 בקונסוליה הסעודית באיסטנבול, במסגרתו קבעה כי יש ראיות אמינות שקושרות את יורש העצר הסעודי, מוחמד בן סלמאן, לרצח, והמליצה לחקור אותו בחשד למעורבות.

הדוח פורסם ב-19 ביוני ([הדוח](#); 19 ביוני, [Guardian](#); 19 ביוני, [Reuters](#); 19 ביוני, [Washington Post](#)). ראו גם ניתוחים שונים של הדוח: מרקו מילנוביץ', 25 ו-26 ביוני, [EJIL:Talk!](#), [EJIL:Talk!](#); פרייה פילאי, 25 ביוני, [Opinio Juris](#).

בית הדין הבינלאומי לצדק דחה את בקשת איחוד האמירויות הערביות לקבל סעדים זמניים כנגד קטאר במסגרת ההליך שמתנהל בפני בית הדין מאז שנת 2018.

ההחלטה ניתנה ב-14 ביוני ([ההחלטה](#); [הודעת בית הדין](#); 14 ביוני, [ASIL](#)).

יולי:

בית הדין הבינלאומי לצדק קבע כי פקיסטן הפרה את אמנת וינה בדבר יחסים קונסולריים כאשר מנעה הגשת סיוע דיפלומטי לקולבהושן סודיר ג'דאב, אזרח הודי שהועמד לדין בגין ריגול ונגזר עליו עונש מוות, וקבע כי עליה לבחון את גזר הדין מחדש. בהמשך לכך, הודיעה פקיסטן כי תאפשר להודו להגיש למר ג'דאב סיוע דיפלומטי.

ההחלטה ניתנה ב-17 ביולי ([ההחלטה](#); [הודעת בית הדין](#); 17 ביולי, [Reuters](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה: [רפאל שפר וקנאד בגצי](#), 25 ביולי, [Opinio Juris חלק ראשון](#), [Opinio Juris חלק שני](#); סקירת הרקע העובדתי והטענות שהעלו המדינות: [פרייה בטנס](#), 18 ביולי, [EJIL:Talk!](#); דיון בשאלה אם אמנת וינה חלה על מקרי ריגול: [ראסל בוכן ואינאקי נווארטה](#), 8 באוגוסט, [EJIL:Talk!](#).

הטריבונל הבינלאומי למשפט הים (ITLOS) קבע כי על ניגריה לשחרר את מכלית הנפט השוויצרית שתפסה בחודש ינואר 2018.

ההחלטה ניתנה ב-6 ביולי ([ההחלטה](#); [הודעת הטריבונל](#)). ראו גם ביקורת על השימוש שעשה הטריבונל בסעדים זמניים: [יוריקה אישי](#), 31 ביולי, [EJIL:Talk!](#).

בית המשפט העליון בהולנד קבע כי הולנד אחראית, במידה מועטה, לעבירות שביצעו כוחות שמירת השלום של האו"ם מטעמה, במהלך מלחמת סרביה בשנת 1995.

ההחלטה ניתנה ב-19 ביולי ([תרגום ההחלטה](#); [הודעת בית המשפט](#)). ראו גם ביקורת על ההחלטה ביחס לשיך עבירות הנעשות על ידי כוחות שמירת השלום של האו"ם למדינה שממנה הם נשלחו: [טום דננבאום](#), 23 ביולי, [EJIL:Talk!](#).

אוגוסט:

בית המשפט העליון בקנדה אישר העמדה לדין של חיילים בפני בית דין צבאי על עבירות אזרחיות שנכללות במשפט הצבאי במקום בבית משפט אזרחי בפני חבר מושבעים. בית המשפט דחה את הטענה כי הדבר נוגד את הצ'רטר הקנדי של זכויות וחירויות.

ההחלטה ניתנה ב-26 ביולי ([ההחלטה](#)). ראו גם ניתוח ההחלטה והמשמעות ביחס למשפט הבינלאומי ודיני זכויות האדם: [קנת ווטקין](#), 21 באוגוסט, [Just Security](#).

אוקטובר:

בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) פרסם את הדוח השנתי שלו, המסכם את כל פעילות בית הדין מ-1 באוגוסט 2018 ועד ל-31 ביולי 2019.

לידיעה ראו [ASIL](#).

ביום 14.10.19 בית המשפט העליון הספירדי הרשיע כמה ממנהיגי הממשלה האוטונומית של קטלוניה בעבירות של הסתה (Sedition) ומעילה, בעקבות ניסיונם להכריז על עצמאותה של קטלוניה מספרד בשנת 2017 לאחר שערכו שלא כדן משאל עם בנושא. זאת בניגוד לכתב האישום בו הואשמו בעבירה חמורה יותר של מרד (Rebellion).

לדיון בפסיקה הספרדית ולסקירת ההליכים הנוספים בנושא המתנהלים בפני כמה ערכאות במדינות האיחוד האירופי ראו: ניקולאס זמבראנה טוואר, 24.10.19, [Opinio Juris](#).

ביום 17.10.19 בית משפט מחוזי בקליפורניה בארצות הברית דחה תביעה אזרחית כנגד גוטה, שר הביטחון לשעבר של סרילנקה (אשר בעת מתן פסק הדין התמודד לנשיאות וביום 17.11.19 זכה בבחירות והתמנה לנשיא), בשל חסינות העומדת לו כבכיר של מדינה זרה, שכן הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו לכאורה (עינויים, הוצאות להורג ופשעים נגד האנושות) בכובעו כאורגן רשמי של המדינה.

לדיון בפסק הדין ראו: בת' ואן שאק, 23.10.19, [Just Security](#).

ביום 29.10.19 מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את החלטה 2493 בעניין נשים, שלום וביטחון (WPS), במסגרתה היא אישרה את מחויבותה להחלטה 1325 משנת 2000, הביעה את דאגתה לתת הייצוג של נשים בתפקידים בכירים בזירה הפוליטית, והצביעה על פערים נוספים בייצוג נשים במנגנוני שלום וביטחון.

נובמבר:

ב-5 בנובמבר קבע בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (CJEU) כי הורדת גיל הפרישה של תובעים ושופטים בערכאות נמוכות בפולין, תוך הותרת סמכות לשר המשפטים להאריך את הכהונה של שופטים לפי רצונו, מפרה את דיני האיחוד האירופי הנוגעים לעצמאות שיפוטית.

5 בנובמבר, [הודעת בית הדין](#); 5 בנובמבר, [ASIL](#); 5 בנובמבר, [Guardian](#).

ב-8 בנובמבר קבע בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) כי יש לו סמכות לדון בבקשה שהגישה אוקראינה נגד רוסיה בנוגע להפרות לכאורה של האמנה הבינלאומית לדיכוי מימון הטרור (ICSFT) והאמנה הבינלאומית לביטול כל צורות האפליה הגזעית (CERD).

8 בנובמבר, [תקציר ההחלטה](#); 8 בנובמבר, [הודעת בית הדין](#); 8 בנובמבר, [Reuters](#); 11 בנובמבר, [ASIL](#). לניתוח התנאים המקדמיים הנדרשים לפי האמנה הבינלאומית לביטול כל צורות האפליה הגזעית ראו: [דייוויד קין](#), 28 בנובמבר, [EJIL:Talk!](#); לניתוח ההחלטה ראו: [אירינה מרצ'וק](#), 22 בנובמבר, [EJIL:Talk!](#); לדיון בהיתכנות הוצאת סעדים זמניים ראו: [דימיטריס קונטוגיאניס](#), 8 בנובמבר, [EJIL:Talk!](#).

ב-11 בנובמבר פתחה גמביה בהליכים נגד מיאנמר בבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בגין פשעים לכאורה שמבצעת מיאנמר בבני הרוהינגיה.

11 בנובמבר, [Reuters](#); 11 בנובמבר, [Guardian](#). לדיון בשאלה מי מוסמך לתבוע פיצויים בבית הדין ראו: דימיטריוס קורטיס, 21 בנובמבר, [Opinio Juris](#); לניתוח הבקשה ראו: פרייה פילאי, 13 בנובמבר, [Opinio Juris](#); לדיון בסמכות השיפוט של בית הדין ראו: תומאס ואן פוקה, מרתה הרמז וג'ונאס ורנימן, 21 בנובמבר, [EJIL: Talk!](#).

ב-13 בנובמבר קבע בית המשפט העליון של בריטניה כי הסעיף בחוק האנגלי המאמץ את האיסור על עינויים הקבוע באמנה נגד עינויים חל גם על מי שפועל מטעם ארגון לא מדינתי ולא רק על מי שפועל מטעם מדינה. זאת במסגרת דיון בערעור של אישה שפעלה במסגרת ארגון החזית הפטריוטית הלאומית של ליבריה (ארגונו של צ'רלס טיילור) בזמן מלחמת האזרחים בשנת 1990.

13 בנובמבר, [תקציר פסק הדין](#); 14 בנובמבר, [ASIL](#). לניתוח פסק הדין, בין היתר, ביחס שבין הדיון הבריטי לאמנה ראו: קתרין פורטין, 20 בנובמבר, [EJIL: Talk!](#).

ב-22 בנובמבר הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי בנוגע לפעולות משלחת הסיוע של האו"ם בעיראק (UNAMI).
לניתוח הפגנות המחאה בעיראק ראו: שרה פוייר וכרמית ולנסי, 1 בדצמבר, [INSS](#).

דצמבר:

ב-10 בדצמבר הגיש מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון דוח עיתי בנוגע ליישום החלטה 2231 משנת 2015 (בעניין הסכם הגרעין האיראני).

ב-23 בדצמבר פורסם בערב הסעודית כי חמישה גברים נשפטו למוות ועוד שלושה לתקופות מאסר ארוכות, בגין חלקם ברצח העיתונאי ג'מאל ח'אשוקג'י בחודש אוקטובר 2018.
23 בדצמבר, [Guardian](#); 23 בדצמבר, [Washington Post](#).

ב-17 בדצמבר פורסם כי בית משפט מיוחד בפקיסטן הרשיע את השליט הצבאי לשעבר פרברז מושארף בבגידה, בשל החלטתו להשעות את החוקה בשנת 2007 על מנת להאריך את כהונתו, וגזר עליו עונש מוות.
לניתוח משמעות גזר הדין ראו: מדיחה אפזל, 23 בדצמבר, [Lawfare](#).

פברואר:

בית הנבחרים האמריקאי פרסם דוח בנוגע לניסיונות מצד בכירים בממשל טראמפ להעביר טכנולוגיה גרעינית לסעודיה.
הדוח פורסם ב-19 בפברואר ([הדוח](#)).

הנשיא טראמפ הכריז על מצב חירום לצורך בניית החומה בגבול מקסיקו.
ההכרזה ניתנה ב-15 בפברואר (15 בפברואר, [New York Times](#); 16 בפברואר, [The guardian](#)).
ראו גם דיון בסמכות הנשיא להכריז על מצב חירום ומגבלותיו: [מרגרט טיילור](#), 7 בינואר, [Lawfare](#); [סקוט אנדרסון ומרגרט טיילור](#), 15 בפברואר, [Lawfare](#).

מרץ:

התובע הכללי של ארצות הברית ויליאם בר פרסם מכתב סיכום בעניין הדוח של החוקר המיוחד רוברט מולר על ההתערבות הרוסית בבחירות לנשיאות בשנת 2016, במסגרתו ציין כי התובע המיוחד לא הסיק מסקנה כזו או אחרת אם היה שיבוש חקירה, וכי בעוד שהדוח לא הגיע למסקנה לפיה הנשיא ביצע פשע, הוא גם לא מזכה אותו.
המכתב פורסם ב-24 במרץ ([המכתב](#); 25 במרץ, [Guardian](#)). ראו גם ניתוח המכתב: [טס ברידג'מן](#), [ריאן גודמן ואנדי רייט](#), 26 במרץ, [Just Security](#).

הנשיא טראמפ הטיל וטו על החלטת הסנאט לבטל את מצב החירום שהוכרז על ידו לשם מימון החומה בגבול עם מקסיקו.
הווטו הוטל ב-15 במרץ ([הודעת הנשיא](#); 15 במרץ, [NY Times](#); 15 במרץ, [Guardian](#); 15 במרץ, [Washington Post](#)).

משרד ההגנה האמריקאי פרסם הנחיות בנוגע ליישום החלטת הנשיא טראמפ לגבי שירות חיילים טרנסג'נדרים בצבא ארצות הברית.
ההנחיות פורסמו ב-12 במרץ ([ההנחיות](#); 13 במרץ, [The Hill](#); 13 במרץ, [Washington Post](#)).
ראו ניתוח החלטת הנשיא: [שרה גרנט](#), 9 במרץ, [Lawfare](#).

אפריל:

התובע הכללי של ארצות הברית, ויליאם בר, פרסם את הדוח השלם של החוקר המיוחד רוברט מולר על ההתערבות הרוסית בבחירות לנשיאות בשנת 2016.

הדוח פורסם ב-18 באפריל ([הדוח](#)). ראו גם ניתוחים שונים של הדוח: [איתי ברון ותהילה אלטשולר](#), 15 במאי, [INSS](#); [ג'וש בלקמן](#), 19 באפריל, [Lawfare](#); [ריאן גודמן](#), 29 באפריל, [Just Security](#).

הנשיא טראמפ הטיל וטו על החלטה משותפת שאושרה בבית הנבחרים ובסנאט להפסיק את מעורבות ארצות הברית בלחימה בתימן, תחת הקואליציה בהובלת סעודיה.

הווטו הוטל ב-16 באפריל ([הודעת הנשיא](#)); 13 במרץ, [ההחלטה בקונגרס](#); 17 באפריל, [Guardian](#); 16 באפריל, [NY Times](#). ראו גם ניתוח משמעות הטלת הווטו: [סקוט אנדרסון](#), 18 באפריל, [Lawfare](#). כמו כן, ראו ניתוח היחסים הביטחוניים בין ארצות הברית וסעודיה במרוצת השנים: [אליזבת אלן](#), 25 באפריל, [Lawfare](#).

בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה כנגד מדיניות הנשיא טראמפ במסגרתה הוחלט כי מבקשי מקלט יישארו במקסיקו עד להכרעה בבקשתם.

הצו הוצא ב-8 באפריל ([הצו](#)). ראו גם ניתוח הצו: [אנדרו פטרסון](#), 9 באפריל, [Lawfare](#).

משרד ראש המודיעין הלאומי פרסם את דוח השקיפות השנתי ביחס לשימוש הממשל האמריקאי בסמכויות ביטחון לאומי בשנת 2018.

הדוח פורסם ב-1 במאי ([הדוח](#)).

מאי:

ערכאת הערעור הפדרלי בארצות הברית אישרה באופן זמני את המשך מדיניות הנשיא טראמפ במסגרתה הוחלט כי מבקשי מקלט יישארו במקסיקו עד להכרעה בבקשתם.

ההחלטה ניתנה ב-7 במאי ([ההחלטה](#)); 7 במאי, [NY Times](#); 8 במאי, [Reuters](#). ראו גם ניתוח ההחלטה: [פיטר מרגוליס](#), 9 במאי, [Lawfare](#).

בית משפט פדרלי בארצות הברית הוציא צו מניעה זמני כנגד החלטת הנשיא טראמפ לממן את בניית החומה בגבול עם מקסיקו מכספי משרד ההגנה האמריקאי, ללא אישור הקונגרס.

הצו הוצא ב-24 במאי ([הצו](#)); 25 במאי, [Reuters](#); 25 במאי, [Guardian](#).

יוני:

בית המשפט העליון של ארצות הברית קבע כי לא ניתן לכלול שאלות בנוגע לאזרחות במפקד של שנת 2020, ללא הסבר מספק של מחלקת הסחר מדוע שאלות אלו נדרשות.

ההחלטה ניתנה ב-27 ביוני ([ההחלטה](#)); 27 ביוני, [Reuters](#); 27 ביוני, [Guardian](#); 2 ביולי, [NY Times](#). ראו גם ניתוח ההחלטה: [בארי רובינסון ואדגר חן](#), 1 ביולי, [Just Security](#).

יולי:

בית המשפט העליון בארצות הברית הפך את החלטת ערכאת הערעורים וקבע כי ניתן להשתמש בחלק מכספי משרד ההגנה האמריקאי לצורך מימון הקמת החומה בגבול עם מקסיקו.

ההחלטה ניתנה ב-26 ביולי ([ההחלטה](#)); 27 ביולי, [Reuters](#); 26 ביולי, [Guardian](#); 26 ביולי, [NY Times](#).

ועדת המודיעין של הסנאט האמריקאי פרסמה את החלק הראשון, מתוך חמישה, של הדוח בנוגע להתערבות הרוסית בבחירות בארצות הברית בשנת 2016.
הדוח פורסם ב-25 ביולי ([הדוח](#)).

הנשיא טראמפ הטיל וטו על שלוש הצעות חוק שאושרו בקונגרס, אשר מגבילות את יכולתו של הממשל האמריקאי למכור נשק לערב הסעודית.
הוטו הוטל ב-24 ביולי ([הוטו הראשון](#)); [הוטו השני](#); [הוטו השלישי](#); 25 ביולי, [Guardian](#).

נובמבר:

ב-27 בנובמבר חתם הנשיא טראמפ על חוק "זכויות אדם ודמוקרטיה בהונג קונג" אשר מאפשר להטיל סנקציות על גורמים שאחראים להפרות זכויות אדם או לערעור האוטונומיה של העיר.
27 בנובמבר, [הודעת הבית הלבן](#). לניתוח תוצאת הבחירות בהונג קונג ראו: [אלוין צ'אנג](#), 27 בנובמבר, [Lawfare](#); לדיון באפקטיביות של החוק ראו: [ג'וליאן קו](#), 25 בנובמבר, [Lawfare](#).

דצמבר:

ב-9 בדצמבר פרסם המפקח הכללי של משרד המשפטים האמריקאי דוח ביחס לחקירה שערך ה-FBI בנוגע להתערבות הרוסית בבחירות בארצות הברית בשנת 2016.

9 בדצמבר, [הודעת משרד המשפטים](#); 9 בדצמבר, [הצהרות](#) הנשיא טראמפ, התובע הכללי של ארצות הברית, התובע הכללי של מדינת קונטיקט ומנהל ה-FBI. לניתוחים שונים של הדוח ראו: [פיטר מרגוליס](#), 12 בדצמבר, [Lawfare](#); [דייוויד קריס](#), 23 בדצמבר, [Lawfare](#); [ג'וליאן סאנצ'ס](#), 11 בדצמבר, [Just Security](#); [בנג'מין ויטס](#), 9 בדצמבר, [Lawfare](#); [בריאן גריר](#), 11 בדצמבר, [Lawfare](#).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות החודשיים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו:

© 2016 כל הזכויות שמורות
התכנית למשפט וביטחון לאומי, INSS